

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęcone tylko wydanie wieczorne.

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelminowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 132

Poznań, czwartek dnia 20 marca 1930

Rok XXV

„Ponad siły“

Z ostatniej enuncjacji p. Piłsudskiego wynika, że odpowiedział on odmownie na propozycję p. Prezydenta co do objęcia kierownictwa gabinetu, ponieważ — jak twierdzi — „to zadanie byłoby w tej sytuacji, w jakiej żyjemy, dla mnie prawie ponad siły“. W dalszym ciągu, jako dalsze umotywowanie odmowy, podany jest wstąpienie p. Piłsudskiego do metod pracy Sejmu i do posłów.

Zachodzi pytanie, czy istotnie tylko te motywy były powodem odmowy p. Piłsudskiego, a w konsekwencji obarczenia misją tworzenia gabinetu orjentującego się w sytuacji politycznej bardzo słabo p. Szymańskiego?

Nasuwa się tutaj przedewszystkiem porównanie z rokiem 1928, kiedy p. Piłsudski był premierem, pomimo, że istniał wówczas Sejm nie lepszy w jego opinii od obecnego, nazwany w swoim czasie „Sejmem ładacznic“. W stosunkach z tym Sejmem zastępował premiera jako jego zastępcę p. Bartel, a nawet zdarzyło się, że sam p. Piłsudski, piastujący równocześnie tekę spraw wojskowych, przybył na komisję budżetową i przemawiał z pewnym sukcesem na temat budżetu wojskowego, czyli „współpracował“ z Sejmem. — Tak było przy Sejmie „ładacznic“, który pod względem tak „nieznośnych“ obecnie metod pracy nie był ani lepszy, ani gorszy od obecnego.

Przypuśćmy jednak, że rzeczywiście ten Sejm obecny jest taki niemożliwy i nieudolny. Prosty wniosek wobec nad wyraz ciężkiej sytuacji politycznej i gospodarczej byłoby wzięcie formalnej odpowiedzialności za rządę przez tego, kto je faktycznie wykonuje, i rozwiązanie Sejmu. Jeśli na to zwolennicy „sancji“ odpowiedzą, że nowy Sejm nie byłby lepszy — oczywiście w rozumieniu p. Piłsudskiego, — to niema innej rady, jak pogodzić się z wolą narodu i samemu ustąpić.

Ale obóz rządowy boi się nowych wyborów, a z drugiej strony legalne istnienie Sejmu w obecnej sytuacji jest konieczne. To jest pierwszy wniosek, wynikający z enuncjacji p. Piłsudskiego. Sejm jest potrzebny nie tylko ze względów prawnie - formalnych dla uchwalenia różnych spraw wewnętrznych i ratyfikowania umów zagranicznych, ale także dla celów politycznych obozu rządowego. Chodzi o to, aby przenieść na ten Sejm jak największe brzemie odpowiedzialności za obecne położenie polityczne i gospodarcze. Udźwignięcie tej odpowiedzialności przez tych, którzy niepodzielnie ją ponieść powinni, jest — „ponad ich siły“.

Dopiero w tem oświetleniu wyrażenie to — niezwykłe w ustach dyktatora — nabiera pełnego znaczenia. Do podziału odpowiedzialności z Sejmem powołany został w grudniu p. Bartel, obecnie w stopniu jeszcze większym ma tę funkcję spełniać p. Szymański, który z godnym podziwu poświęceniem zabrał się do tworzenia gabinetu i podejmuje w tym kierunku polityczne rozmowy. A rzeczywisty ster rządu pozostanie nadal w ręku p. Piłsudskiego, choćby nawet do przyszłego gabinetu formalnie

Marsz. Szymański pertraktuje

Narady marsz. Szymańskiego z przedstawicielami klubów

Warszawa, 20. 3. (Tel. wł.) Marszałek Szymański rozpoczął dzisiaj konferencje celem zorientowania się z opiniami w stronnictwach politycznych. Dlatego zaprosił na narady prezydja klubów w pełnym składzie. O godz. 10 marszałek konferował z pułkownikiem Sławkiem i wicemarszałkiem Senatu senatorem Gliwicem. Konferencja ta trwała prawie dwie godziny.

O godz. 12,15 rozpoczął dalsze konferencje z członkami prezydium klubu

B. B. a mianowicie: z postami Bojkiem, Kościakowskim, Lechnickim, Loewenhercem, Polakiewiczem, Piaseckim i Zdzisławem Strońskim.

Na godz. 5 otrzymali zaproszenie sen. Posner oraz posłowie Niedziałkowski, Lieberman i Zulański. Na tem konferencje dzisiaj się zakończyła. Na jutro na godz. 10 przewidywane jest zaproszenie prezydium Wyzwolenia, o 12 prezydium Klubu Ukraińskiego i o 5 Klubu Narodowego. (w)

Prasa paryska o polsko-niemieckim traktacie handlowym

Opinia „Temps'a“

Paryż, 20. 3. (PAT.) „Temps“ omawiając podpisanie traktatu handlowego polsko-niemieckiego zauważa, że nie prędko jeszcze zniknie niechęć Niemców do Polski, jak również i nie z dnia na dzień zginie brak zaufania ze strony Polski. Trwają w dalszym ciągu pretensje nacjonalistów niemieckich o ile chodzi o wytkniętą przez traktaty granicę wschodnią Rzeszy

niemieckiej, jak również nieosłabnie w niczem niezachwiane postanowienie Polaków bronięcia nietykalności swego terytorjum.

Podpisanie traktatu handlowego polsko-niemieckiego, które zbiegło się z daniem przez prezydenta Hindenburga aprobaty umowie likwidacyjnej, stanowi wypadek doniosły w całości polityki europejskiej.

„Wobec Niemiec zaleca się największą ostrożność“

Paryż, 19. 3. (PAT.) Wiadomość o podpisaniu traktatu handlowego polsko-niemieckiego znalazła silny odzwiek w prasie francuskiej. Wczorajsze „Temps“ i „Journal des Debats“ podały w obszernych streszczeniach tekst traktatu z uwzględnieniem ważniejszych jego punktów. Naogół większość pism traktuje sprawę z bezkrytycznym zadowoleniem.

Natomiast dziennik „L'Ordre“ jest mniej optymistycznie nastrojony. Podawszy analizę poszczególnych pozycji traktatu, autor artykułu de Givet oświadcza, że długą wojnę celną między Niemcami a Polską należy uważać tylko teoretycznie za zakończoną,

gdyż każda ugoda nawet najwyraźniej sprecyzowana zależna jest jeszcze przy swoim wykonaniu od większego lub mniejszego zapasu dobrej woli zainteresowanych stron.

Dobra wola Niemiec w stosunkach ich z Polską jest więcej, niż wpatliwa. Mielimy nawet dowody jej całkowitego braku nie tylko w trudnościach, które napotkano w Reichstagu przy ratyfikacji polsko-niemieckiej umowy likwidacyjnej, lecz w charakterystycznym ociąganiu się marszałka Hindenburga z podpisaniem ostatniej ratyfikacji. Dlatego też zaleca się w dalszym ciągu zachowywać wobec Niemiec największą ostrożność.

Konferencja morska w Londynie

Londyn, 20. 3. (AW.) Sytuacja znowu się zaostrzyła. Rząd japoński odrzucił amerykańską propozycję porozumienia. Jak słycać, między japońskim ministerstwem spraw zagranicznych a admiralicją doszło do

Uchwała Wielkiej Rady Faszystowskiej

Rzym, 20. 3. (Tel. wł.) Wielka rada faszystowska omawiała najważniejsze zagadnienia londyńskiej konferencji morskiej, z której brzebięciem zaznajomił radę Mussolini. Rada zgo-

ostrzych konfliktów z powodu ustosunkowania się do amerykańskich propozycji rozbrojeniowych, które koła marynarki japońskiej uważają za nie do przyjęcia.

dnie z jego wnioskiem uchwaliła rezolucję, stwierdzającą, że flota włoska musi dorównywać najsilniejszej flocie kontynentu europejskiego, tj. Francji.

nie wstąpił. Zwalczenie trudności i odpowiedzialność są — „ponad siły“, natomiast o wiele lżejsze jest utrzymanie władzy bez odpowiedzialności.

Takie są według nas istotne powody uchylecia się p. Piłsudskiego od objęcia steru gabinetu. Sejm, a raczej „panowie posłowie“ są tutaj tylko pretekstem, nie nowym wprawdzie, ale zato coraz więcej zawodnym. Bo trudno jakoś zrozumieć, w jaki sposób konkluzja zarzutów na niekompetencję i brak znajomości spraw państwowych ze strony posłów ma być powołaniem na fachowego kierownika nawy państwowej — p. Szymańskiego.

Dlaczego akurat p. Szymańskiego?

Odpowiedź na to jest prosta. P. Szymański nie będzie właściwym premje-

rem, ale — odpowiedzialnym redaktorem. Chodziło nie o człowieka wielkich sił, ale o kogoś bardzo zaufanego, któryby wziął odpowiedzialność, ale równocześnie skrupulatnie wykonywał polecenia.

Dla kraju nie jest to objaw pocieszający, że ci, w których ręku spoczywa władza, nie czują się na siłach do zwalczenia obecnych trudności i do wyraźnego wzięcia odpowiedzialności. Jedynym jaśniejszym promieniem w tem wszystkim jest fakt postępującej utraty sił przez czynniki, które z takiej sytuacji znajdują takie wyjście. Wynika z tego nakaz skupiania i organizowania nowych sił, aby nimi zastąpić tych, którym rezultaty ich czteroletnich rządów wyrastają — „ponad siły“. M. K.

Po śmierci Primo de Rivery

Nasz korespondent paryski (I. B.) pisze:

Zrządzenia losów są czasem prze-dziwne. B. dyktator Hiszpanji umarł nagle na wygnaniu, na które skazywał licznych przeciwników politycznych. Zabalsamowane zwłoki generała Primo de Rivery spoczywały w skromnym hotelu na małym, żelaznym łóżku, w karmelickim ubiorze tercjarza. Nazajutrz po śmierci przewieziono je do Hiszpanji.

Prasa francuska poświęciła byłemu dyktatorowi hiszpańskiemu obszerne artykuły. Podkreślają one zgodnie, że Primo de Rivera był wobec Francji zawsze życzliwie i przyjaźnie usposobiony i odznaczył się jako lojalny sprzymierzeniec w czasie wojny z Abd-el-Krimem w Marokko.

Natomiast bilans jego dyktatury — spotyka się z szeregiem krytycznych uwag, podzielanych przez organy zupełnie rozbieżne pod względem partyjnym. Przeważa przekonanie, które znajdujemy zarówno w „Tempsie“ jak i w radykalnej „Ere Nouvelle“ oraz w umiarkowanym „Journal des Débats“, że jeżeli generał Primo de Rivera „posiadał dużo śmiałości i zamiłowanie do ryzyka, to jednak nie miał w sobie materiału na prawdziwego męża stanu i zdawaćby się nawet mogło, że brakowało mu zupełnie zmysłu politycznego“.

Primo de Rivera usiłował uzdrowić stosunki w Hiszpanji, pisze „Temps“. Błędem jego jednak było mniemanie, że można zrealizować trwale reformy i nowy porządek narodowy za pomocą śmiałych improwizacji, a bez konsekwentnego programu.

Radykalna „Ere Nouvelle“ uważa, że Primo de Rivera był przedewszystkiem szczęśliwym żołnierzem, posiadającym więcej zuchwałości aniżeli geniuszu, więcej zamiłowania do sprawowania władzy aniżeli zmysłu politycznego. Lewicowy ten organ przyznaje, że pomiędzy dyktatorem hiszpańskim i włoskim niema właściwie nic wspólnego. Mussolini bowiem służy pewnej ideologii, podczas gdy Primo de Rivera był oportunistą.

To samo rozróżnienie pomiędzy Włochami a Hiszpanją czyni „Victoire“, podkreślając, że jeden z poważnych atutów Mussoliniego stanowi pełna zapału młodzież włoska, która do dziś tworzy zastępy jego „gwardji obywatelskiej“, pełnej dyscypliny i wierności. Pismo to uważa, że w obecnym społeczeństwie europejskiem, podminowanym różnymi fermentami rewolucyjnymi, może ostać się jedynie taki rząd silny, za którym stoi liczna, dobrze zorganizowana „gwardja obywatelska“. Ustrój dyktatorski, zauważa znowuż „Volonté“ nosi w sobie zawsze zarodki słabości i powody korupcji.

„Journal des Débats“ uważa za rzecz charakterystyczną, że generał de Rivera nie upadł z powodu ataków swych przeciwników, ale dlatego, że jego system się zużył. Nie stanął bowiem za nim naród. Co więcej autoritet monarchji został wystawiony na poważną próbę. W obecnej chwili, generał Berenguer usiłuje ustalić ustrój normalny, usuwając instytucje dyktatorskie, a powracając do norm konstytucyjnych, będących podstawą monarchji. Trudność jednak tej ewolucji polega na tem, że dyktatura dokopała wogóle wszelkie instytucje.

Sytuacja w Hiszpanji nie wyjaśni się oczywiście z dnia na dzień. Jest jednak możliwe, iż śmierć byłego dyktatora przyczyni się do pewnego wyrównania różnych sporów i waśni politycznych, spowodowanych rządami dyktatorskimi.

WODA KOŁOŃSKA

MAJOLA

O TRWAŁYM, PIĘKNYM, OŻYWCZYM ZAPACHU

WYSOKIE ZALETY WODY KOŁOŃSKIEJ

MAJOLA

CZYNIĄ JĄ NIEZBĘDNĄ W KAŻDYM DOMU

FLAKONY W 5 WIELKOŚCIACH

PW 9689-02.158

Art. 25 konstytucji a przesilenie

Napuszona rezolucja B. B. przeciwko obradom Sejmu podczas przesilenia gabinetowego odkrywa bardzo wyraźnie niezbyt pobożne życzenia obozu rządowego w stosunku do Izby Przewodzących. Niezależnie od tego, jak długo potrwa przesilenie, chce się je wyzyskać w tym kierunku, aby Sejm i Senat z końcem marca zamknąć i zwołać je aż na nową sesję budżetową z końcem października.

Zbytecznym byłoby wykazywać sprzeczność wewnętrzną, tkwiącą w stanowisku B. B. Z jednej strony wyraża się zdziwienie i oburzenie, że Sejm przed końcem prac nad budżetem i innymi ustawami wywołał przesilenie, a z drugiej grozi się uniemożliwieniem mu jakiegokolwiek działalności.

Sprzeczność jest jednak tylko pozorna, wynikająca z przysłowiowej już „zreżności” kierowników politycznych B. B. Chodził o niedopuszczenie do uchwały Sejmu w sprawie przekroczeń budżetowych za rok 1927/8, czyli w sprawie Czechowicza. Aby ten cel osiągnąć, kierownicy B. B. podejmują furjackie rezolucje i gotowi są użyć „jak najostrzejszych środków”.

Jakimkolwiek dalsze wypadki potoczą się torem, trzeba przyznać otwarcie, że „mordercze” zamiary BB. w stosunku do Sejmu mogą być uwięzione pełnym powodzeniem. Chodzi faktycznie tylko o ostatnie 10 dni marca, podczas których przy zastosowaniu obstrukcji można istotnie przeszkodzić Sejmowi w uchwaleniu czegokolwiek. Jeżeli tak się stanie, zwolnieni „najostrzejszych środków” nie przysłużą się krajowi i obywatelom. Pomijając sam budżet, który przeszedł już przez Senat, a zatem któremu nic nie grozi, gdyby nawet Sejm nie miał możliwości zatwierdzić poprawek Senatowi, trzeba przypomnieć, że pod mieczem rozgniewanych „pułkowników” mogą paść także ustawy, mające posłużyć do złagodzenia przesilenia gospodarczego, a wśród nich na pierwszym miejscu reforma podatku obrotowego.

Gdyby sprawę wzięły taki obrót, będzie to tylko i wyłącznie winą obozu rządowego. Przesilenie rządowe mogło być załatwione zaraz na drugi dzień po głosowaniu w Sejmie, a jeśli będzie inaczej, jeśli p. Szymański nie spełni pokładanych w nim nadziei, to dążenie do unieruchomienia Sejmu będzie forsowane. A przecież z dwójga złego lepiej byłoby, żeby Sejm i Senat załatwiły reformę podatku obrotowego, nie mówiąc już o innych sprawach, przy tymczasowym choćby rządzie — czemu nie nie stoi na przeszkodzie — niż, żeby reforma podatku obrotowego miała ulec zwłoce przeszo półrocznej.

Tutaj wychodzi w całej okazałości błąd, jaki popełnił centrolew, odrzucając w styczniu wniosek Klubu Narodowego, który zmierzał do przedłużenia obecnej sesji budżetowej o miesiąc, utracony z powodu listopadowego odroczenia. Stronictwa lewicy i centrum, które ten wniosek podpisały, a nawet do niego zachęcały, po zamianowaniu rządu p. Bartla wycofały się z poprzedniego stanowiska, wyświadczając tem niemiłą przysługę i satysfakcję rządowi. Wniosek odesłano do komisji konstytucyjnej, gdzie wcielono go do ogólnej rewizji konstytucji. Skutkiem tego art. 25 konstytucji pozostał niezmienniony, czyli dnia 31 marca Prezydent może zamknąć sesję; do tego czasu, przez 10 dni klub B. B. będzie sabotował prace Sejmu.

Wypływają z tych rozważań dwa bardzo pożyteczne wnioski. Pierwszy z nich wskazuje, kto w naszym Sejmie prowadzi przewidującą politykę, a kto nieustannie pudłuje. Drugi wniosek polega na sprecyzowaniu stosunku do Sejmu trzech jego najważniejszych grup:

Lewica chce, aby Sejm w ogóle istniał. B. B. chce także, żeby był, ale żeby jak najmniej robił. Prawica natomiast chce Sejmu, któryby pracował.

Nie mamy ochoty zwracać sobie głowy fikcją demokracji, osłaniającej nieodpowiedzialną dyktaturę.

się jednakże niebawem, że prof. Komarnicki miał całkowitą rację, domagając się dokładnej lustracji całokształtu gospodarki, bo oto na świat wyszły sprawy, świadczące już nie o braku dozoru i lekkomyślności, lecz o wręcz karygodnej rozrzutności w szafowaniu groszem publicznym.

Przedewszystkiem ponownie wypłynęła sprawa kuprjaniszek, bo komisja zdawcza-odbiorcza odmówiła przyjęcia budynku i stwierdziła konieczność przeróbki wszystkich pieców, dachu itp. — i ten ponowny remont pochłonie znów od 15 do 20 tysięcy złotych.

Nie dość tego, niemal jednocześnie ujawniono przerochodowanie obrzymich sum w dziale wodociągowym i kanalizacyjnym. Okazało się bowiem, że sekcja techniczna wycawała na roboty wykopowe w tych działach od 50 do 120 procentów więcej, niż przedsiębiorcy prywatni.

Najkapitałniej wygląda zestawienie gospodarki „sanacyjnego” magistratu z tem jak pracował magistrat poprzedni, złożony z „partyjników endeckich”. Otóż, istnieje, jak wiadomo podreżnik Rochefort’a, służący do układania kosztorysów robót inżynierskich. Okazuje się, że poprzedni „partyjniczy” magistrat pracował o 3 proc. poniżej wskaźnika Rochefort’a, natomiast obecny („fachowy” i „bezpartyjny”) już w pierwszych miesiącach swych rządów przekroczył Rochefort’a o 14 proc., a nadwyżka ta rosła, osiągając w okresie od października 1928 r. do kwietnia 1929 r. zawrotną skalę 81 proc. W ten sposób roboty, które przy poprzednim magistracie kosztowałyby około 250—300 tysięcy, kosztują pod światłem kierownictwem „towarzysza” Czyża przeszło 400 do 500 tysięcy złotych!

W dziale wodociągowym przerochodowano około 60 tysięcy złotych (sami ojcowie miasta przyznają się do 35 tysięcy), a jeżeli dodać do tych liczb wyniki z innych działów, (budowlane-

go, drogowego i elektrycznego) to się okaże, że miasto dzięki nieudolnej i rozrzutnej gospodarce poniosło strat około 2.000.000 złotych.

Są to cyfry wprost przerażające i nie dziw, że po ich ujawnieniu powstał w magistracie formalny popłoch. Od paru dni toczą się poufne narady i już uchwalono zaniechać dotychczasowego sposobu „gospodarczego” dokonywania robót i przejść do systemu akordowego. „Towarzysze” Czyż wolał na to posiedzenie nie zjawiać się, a „towarzysze” Żejmo (naczelnik sekcji finansowej) już tylko dla ratowania prestiżu P. P. S. usiłował bronić „świętych zasad socjalizmu”. W takich oto okolicznościach kończy swój żywot wileńska „sanacyjno”-socjalistyczno-żydowska rada miejska i miejmy nadzieję, że ministerstwo spraw wewnętrznych nie pójdzie na przedłużenie kadencji tej rady na dalsze 2 lata, jak o tem mówiono niedawno w kolach „sanacyjnych”.

Również zamianowanie komisarsanatora uważano w Wilnie za chęć załatwienia sprawy w kółku „rodzinnem”.

P. Kownacki

Cenzura utworów Piłsudskiego

Półoficjalny organ polskiego ministerstwa spraw zagranicznych „Messenger Polonais” zamieszczało dotychczas wszystkie enuncjacje p. Piłsudskiego w dosłownym tłumaczeniu francuskim. Ostatni natomiast wywiad min Piłsudskiego ukazał się w tem piśmie tylko w streszczeniu z opuszczeniem różnych soczystych ustępów między innymi cenzor skreślił zdanie o „talerzu z ekskrementami”.

Jak można... Czy „sanacja” nie oburzy się na taką cenzurę utworów pierwszego marszałka Polski?

Dzień wczorajszy

Dzień wczorajszy wykazał, że społeczeństwo nasze o kulturze zachodnio-europejskiej jest bezwzględnie przeciwnie polityce galówek bizantyjskich, a tem bardziej „talerzy z ekskrementami do spróbowania.”

Imieniny min. Piłsudskiego

Warszawa, 20. 3. (Tel. wł.) Z całego kraju nadchodzą tu wiadomości, że imieniny min Piłsudskiego wypadły wszędzie bardzo błado, mimo wysiłków „sanacji”, by w tym właśnie roku nadać uroczystościom charakter „żywiłowy”. Obchody zgromadzały jedynie sfery oficjalne, również wyłącznie gmachy państwowe były dekorowane. Publiczność zachowywała się wobec galówki, jak te uroczystości określił marsz Szymański, conajmniej obojętnie. W wielu miejscach zanotowano objawy wyraźnej niechęci. Do niechętnego nastroju w dużym stopniu przyczynił się ostatni wywiad Piłsudskiego, który wywołał powszechną konsternację.

Grype, kaszel i brzońciet uleczysz systematycznym pić szczawnickie wód kruszcowych „Stefania” i „Józefiny”. Choroby żołądka i przemian, materji usuniesz szczawnicką „Magdalenę” i „Wandę”. Do nabycia w aptekach i skład. aptecznych. nw 7766

Final „sanacyjno”-socjalistycznej gospodarki miejskiej w Wilnie

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”)

Wilno, w marcu.

W czerwcu r. b. kończy się kadencja obecnej rady miejskiej, wybranej w roku 1927 pod hasłem walki z „endekiem partyjnictwem” i wprowadzenia „fachowej i oszczędnej” gospodarki.

Wprawdzie koło radnych chrześcijańsko-narodowych jest najliczniejsze, lecz większość stanowią w radzie miejskiej socjaliści (P. P. S.), „sanatorzy” i Żydzi. Już raz zwracaliśmy na łamach „Kurjera Poznańskiego” uwagę, że ta rzekomo fachowa i oszczędna, a przedewszystkiem „bezpartyjna” gospodarka jest bardzo daleka od idealów, wytkniętych przez dzisiejszą większość radnych przy wyborach. Wskazywaliśmy również karygodną rozrzutność przy wno-

szczeniu budynków miejskich, a w połowie roku ubiegłego podaliśmy szczegółowe sprawozdanie z tak zwanej „afery kuprjaniskiej”.

Chodziło o szkołę w Kuprjaniskach, zbudowaną zaledwie przed rokiem, a już drugi raz gruntownie remontowaną. Większość rady miejskiej nie dopuściła do zbadania całokształtu gospodarki budowlanej sekcji technicznej magistratu, odrzucając wniosek p. prof. Komarnickiego o powołaniu specjalnej komisji śledczej, a nawet przy okazji omawiania tego wniosku poseł z P. P. S., radny Pławski, zaatakował autorów wniosku i pisma, które w sposób krytyczny ustosunkowały się do sposobów gospodarowania szefa sekcji technicznej, „towarzysza” Czyża. Okazało

Dzisiaj, w czwartek oraz w piątek (21 marca) nieodwołalnie ostatni raz, przepiękny film

„DESZCZ RÓŻ”

Od soboty, 22 marca, w 10-tą rocznicę zwycięstwa nad bolszewikami, wrogami Wiary i Ojczyzny, wspaniały film polski, p. t.

„Cud nad Wisłą”

„Cud nad Wisłą” — to bohaterstwo armii polskiej!
„Cud nad Wisłą” — to opieka Królowej Korony Polskiej!
„Cud nad Wisłą” — to film, który musi zobaczyć każdy Polak!

Seanse w Domu Rzemieślniczym (ul. Fr. Ratajczaka 21) codziennie o godz. 6 i 8, w niedzielę, o godz. 4, 6 i 8.

Bilety od 50 gr. wcześniej w Księgarni św. Wojciecha (Plac Wolności)

Podczas seansu bilet zostanie wylosowany. Każdy może wygrać premję wartości 10—20 zł. zw 22197/8

292 459 bezrobotnych w Polsce

Warszawa, 20. 3. (AW). Według doniesień państwowych urzędów pośrednictwa pracy za okres od 8—15 marca liczba bezrobotnych osiągnęła

292 459 bezrobotnych, w tej liczbie 57 081 kobiet. W stosunku do poprzedniego tygodnia liczba bezrobotnych powiększyła się o 4 616 zł.

Manifestacje w Lubawie

Lubawa, 20. 3. (Tel. wł.). Zaarestowanie kilkunastu obywateli miasta, o czym donosiliśmy już wczoraj w związku z manifestacjami przeciw narzucaniu tutejszej ludności „ideologii” P. Piłsudskiego, poruszyło całą opinię miasta i okolicy. Postawa ludności jest poważna, ale zdecydowana.

Na akademii z okazji imienin, która odbyła się w sali hotelu „Pod Orłem” popieszyła ludność gremjalnie, wznosząc okrzyki na cześć gen. Hallera. Żadnego z mówców, którzy chcieli mówić o Piłsudskim nie dopuszczono do głosu, a dźwięki „I Brygady” zagłuszone pieśniami narodowymi i okrzykami na cześć gen. Hallera, Romana Dmowskiego i Paderewskiego.

Na rozkaz starosty interwenjowała policja, ale w sali panował taki tłok, że nie mogła nic wskórać. W miejskiej szkole powszechnej na wniesiony okrzyk na cześć Piłsudskiego dziatwa odpowiedziała okrzykiem: niech żyje gen. Haller! W sali zawieszono portret Hallera.

Ludność ubolewa, że starosta znając nastroje ludności nie zapobiegł podobnym wypadkom.

Nabożeństwo papieskie za prześladowanych w Rosji

Citta del Vaticano, 19. 3. (PAT). Nabożeństwo odprawione przez Papieża na intencję wiernych, prześladowanych w Rosji sowieckiej miało charakter niezwykle uroczysty. Tłumy publiczności zalegały świątynię, oraz plac św. Piotra. Ojciec Święty wnieśli w lektycie, powitany został fanfarami, odegraną na srebrnych trąbach, poczem chór seminarzystów odśpiewał pieśni liturgiczne. Po mszy odprawiono litanję i odmówiono specjalne modły.

Zgon lorda Balfoura

London, 20. 3. (PAT) Zmarły wczoraj w Woking lord Balfour był wybitnym mężem stanu i członkiem akademii. W roku 1902 objął po premierze Salisbury ster rządu, pozostając na tem stanowisku 3 lata. W roku 1911 zrezygnował ze stanowiska lidera unjonistów, mimo to jednak, w chwilach dla państwa ważnych, zasięgał jego rady, jako polityka doświadczonego i wybitnego. W okresie wielkiej wojny Balfour wszedł do gabinetu koalicyjnego Lloyd George'a jako pierwszy lord admiralicji, a w ciągu lat następnych, aż do zawieszenia broni, był sekretarzem stanu spraw zagranicznych. W tym okresie odwiedził Amerykę, jako szef misji brytyjskiej z okazji przystąpienia Stanów Zjednoczonych do wojny europejskiej. Balfour jeździł do Ameryki w drugiej misji w roku 1921, jako przewodniczący delegacji Imperjum Brytyjskiego na konferencję waszyngtońską. Śmierć Balfoura wywołała w kołach Ligi Narodów głęboki żal, gdyż w ciężkich latach istnienia Ligi Narodów oddał jej nieocenione usługi. Balfour odegrał zwłaszcza wybitną rolę przy organizowaniu mandatu Ligi Narodów w Palestynie, oraz przy organizacji tamże narodowej siedziby żydowskiej, jak również z okazji finansowej odbudowy Austrii.

Najbogatszy bank świata

Nowy Jork, 20. 3. (AW). Odbyło się tu zebranie dyrektorów „Chase National Banku”, „Equitable Trust Comp. of New York” i „Interstate Trust Comp.”, którzy uchwaliли połączenie się tych trzech instytucji bankowych p. n. „Chase National Banc of The City of New York”. W ten sposób powstanie największy bank świata, którego zasoby wynoszą 2.814.535.635 dolarów, a wkłady 2.075.644.656 dolarów.

Z komisji do zbadania zająć 31. 10.

Warszawa, 20. 3. (Tel. wł.). Komisja do zbadania zająć 31 października na dzisiejszym posiedzeniu stwierdziła, że zaproszeni do zeznań oficerowie przestali na ręce przewodniczącego komisji jednobrzmiące odpowiedzi, iż po wezwaniu zameldowa-

li to swej władzy wojskowej celem uzyskania od niej zezwolenia na stawienie się przed komisją.

Komisja, stwierdziwszy, że jeden z oficerów, wezwany dawniej na jedno z wcześniejszych posiedzeń komisji od dłuższego czasu ani zezwolenia ani odpowiedzi na swój meldunek nie otrzymał, doszła do przekonania, że przesłuchanie powyższych świadków stało się niemożliwe. W tych warunkach, gdy przez zeznania dotychczas przesłuchanych świadków stan rzeczy został należycie oświetlony, komisja uznała pracę swoją za skończoną i u-poważniła sprawozdawcę komisji do złożenia sprawozdania przeprowadzonych badań na plenum Sejmu. (w)

O wydanie posła Burdy.

Warszawa, 20. 3. (Tel. wł.) — Ministerjum sprawiedliwości zgłosiło dzisiaj do Sejmu 2 wnioski o wydanie posła Burdy z powodu oskarżeń prywatnych oficerów w stanie spoczynku o obrazę czci, popełnionych na nich przez oskarżonego. (w)

O mieszkania 7-pokojowe

Warszawa, 20. 3. (Tel. wł.) — Do łaski marszałkowskiej wpłynął dzisiaj rządowy projekt noweli do ustawy o ochronie lokatorów. Projekt zamierza wyjąć z pod ochrony mieszkania 7-pokojowe. (w)

„Radosna twórczość” pod osłoną nocy

Toruń, 20. 3. (Tel. wł.). W Toruniu jak już donosiliśmy w nocy przed obchodem imieninowym wybito szyby w oknach biur „Słowa Pomorskiego” i „Słowa Robotnika”. Te imieninowe manifestacje kontynuowano i następnej nocy. Czterech „bohaterów” zaczęło bombardować kamieniami dom senatora dr. Pawła Ossowskiego. Czujny stróż spłoszył ich strzałami z rewolweru, tak, że opryszkowie zdążyli wybić tylko jedną szybę. Willa dr. Ossowskiego leży w pobliżu miasta, i to w pobliżu rezydencji wojewody pomorskiego p. Lamota. Daje to bardzo smutne świadectwo o warunkach bezpieczeństwa publicznego w stolicy Pomorza.

Bałtycka linja towarowa

Gdynia, 20. 3. (Tel. wł.). Pierwsza polska regularna linja towarowa na Bałtyku uruchomiona będzie przez „Żeglugę Polską” w przyszłym miesiącu. W dniu 1 kwietnia odejdzie z Gdyni jako pierwszy statek „Tczew” i przez Gdańsk, Rygę i Tallin uda się do Helsingforsu, stąd tą samą drogą wróci do Gdyni. Statki „Tczew” i „Chorzów” będą kursowały na tej linii w odstępach dwutygodniowych.

„Dom marynarza polskiego”

Gdańsk, 20. 3. (AW). Wczoraj odbyło się w obecności mn. Strassburgera w Nowym Porcie otwarcie „Domu marynarza polskiego”. Dom ten odda wielkie usługi marynarzom polskim, przybywającym do Gdańska.

Proces o... rabunek ludzi

Hamburg, 19. 3. (Tel. wł.) Przeciwność właścicielom statku „Falke” F. Prenzlau i Kramarskiemu rozpoczęła się 9 kwietnia rozprawa o rabunek ludzi. Poza tem prokuratura wytoczyła przeciw nim postępowanie celem stwierdzenia, skąd pochodziła broń, którą statkiem „Falke” przewożono z polecenia byłego generała del Gado z Gdyni do Wenezueli. Karabiny i maszynowe karabiny załadowano już w Hamburgu, podczas gdy armaty polowe oraz obydwa samoloty bojowe prawdopodobnie w Gdyni.

Rewizyta katolickich Niemców w Paryżu

Paryż, 19. 3. (PAT) Pod przewodnictwem hr. d'Ormesson odbyła się w dniu wczorajszym manifestacja francuskich i niemieckich katolików, w której udział wzięli zastępca kardynała, arcybiskup Crepin, wielu posłów i przedstawiciele francuskiego świata katolickiego. W manifestacji wzięli również udział przedstawiciele Quai d'Orsay i niemiecki ambasador w Paryżu von Hoesch. Hr. d'Ormesson wspominał odwiedzin katolików francuskich w Berlinie, zaznaczając, iż odwiedziny te stworzyły podstawę

dla ściślejszej współpracy niemieckich i francuskich sfer katolickich, która będzie kontynuowana.

Wyjazd Brianda z Londynu

London, 20. 3. (PAT) Delegacje na konferencję morską poruszone są niespodziewaną decyzją Brianda wyjazdu dzisiaj do Paryża. Briand decyzję wyjazdu tłumaczył niezbędnością swego udziału w obradach komisji spraw zagr. w Paryżu. Decyzja Brianda oszłomiła wszystkich, nikt bowiem nie wie, czy ma to oznaczać zakończenie rokowań ze strony Francji, zwłaszcza że przyjazd Tardieu uważany jest za niepewny.

Niemcy zbiegli z Rosji

Berlin, 20. 3. (AW). Z Hamburga wyprawiono partję Niemców-mennonitów, zbiegów z Rosji. Zostali oni wyprawieni do Paragwaju, gdzie będą rozsielani w Puerto Cassado. Do tej pory z 5 600 Niemców kolonistów, przybyłych do Niemiec, wyprawiono zagranicę 1 860.

„Pałac” Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie.

Kosztorys gmachu Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie wynosi — 13 323 725 zł. Za samo wykonanie rzeźby przy głównym wejściu do banku otrzyma rzeźbiarz 100 000 zł, robocizna przy wykonaniu rzeźby ma kosztować 50 000 zł, a konkurs na tę rzeźbę kosztował 57 000 zł. Ogółem jedna ta rzeźba będzie kosztowała do 250 tysięcy zł z materiałem i pozostałą robotą. Architekt za wykonanie projektu gmachu ma dostać 280 tys. zł, a inny architekt za kierownictwo budowy około 275 tys. zł. Nadto należy uwzględnić koszt placu, który był sprzedany za 3 i pół miliona zł. (O)

UCZCIJCIE

TEGOROCZNE UROCZYSTOŚCI nabywaniem odznak jubileuszowych TCL

Tow. właścicieli domów

Dzisiaj o godz. 18 odbędzie się u p. Jarockiego, ul. Masztalarska 8a, zebranie Tow. właścicieli domów i nieruchomości. Na porządku obrad bardzo ważne sprawy, wobec czego jest konieczna obecność wszystkich członków.

Kurs złotego. Dziś rano notowano w obrotach nieoficjalnych kurs dolara w Warszawie 8,90 1/2 w Gdańsku na Warszawę 8,90 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mkn. w dewizach 212,37 do 211,67 zł, gotówką 212,97 zł; za 100 guld. gd. w dewizach 173,01 do 173,27 zł, gotówką 172,67 zł.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 20. 3. 1930.

Waluty	Gotówka		
Dolary St. Zjed. tr.: 8,90 sp.: 8,92 kup.: 8,88			
Dewizy:			
trans	sprzed.	kup.	
Belgja	124,34	124,65	124,03
Holandja	357,75	358,65	356,85
Kopenhaga	238,80	239,40	238,20
Nowy Jork	8,90,7	8,92,7	8,88,7
Londyn	43,37 1/2	43,48	43,27
Paryż	34,90	34,99	34,81
Praga	26,43 1/4	26,49 1/2	26,37
Szwajcaria	172,63	173,06	172,20
Sztokholm	239,65	240,25	239,05
Wiedeń	125,70	126,01	125,39
Włochy	46,72	46,84	46,60

Tendencja mocna.

Papiery państwowe i obligacje:

4% poz. inwest.	126,00	125,00
5% poz. premj. dol.	74,50	74,75
5% poz. konw.		54,00

Akcje w złotych:

Bank Polski	168,00—167,00
Bank Przem. lwowski	0,00—105,00
Bank Zw. Sp. Zarob.	0,00—78,50
Chodorów	0,00—137,50
W. T. Wegla	0,00—54,00
W. T. F. Cukru	0,00—27,00
Ostrowieckie Zakłady	0,00—54,00
Starachowice	21,00—21,50

Tendencja niejednolita.

POZNANSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 20 marca 1930.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była w dalszym ciągu utrzymana. Obroty z powodu braku odpowiedniego materiału, zwłaszcza w akcjach przemysłowych były słabe.

Na rynku pap. procent. płacono w dalszym ciągu za 5 proc. poz. konwers. 53 proc., za 5 proc. premj. dolarowe 74,— i za 4 proc. poz. inwestycyjną 127,—, 8 proc. listy dolarowe były również w poszukiwaniu po 93,75 proc., natomiast oddawano 4

Dźwiękowe Kino „Apollo”

Pierwszy Wielki Film Dźwiękowy w Poznaniu.

Jutro w piątek 21. b. m.

Premjera Gigantycznego Filmu

Białe Cienie

Film, który cieszył się niebywałą frekwencją w wszystkich miastach europejskich.

Seanse o godzinie 4,30, 6,30 i 8,30.

Przedsprzedaż biletów od 11,30 do 13,30.

Pw 10105-12.281

Kino Metropolis

Dzisiaj Premjera

wzruszającego dramatu

p. t.

On Nie powróci Już...

z Marion Nixon i Normann Kerry w rolach głównych.

Seanse o 5, 7 i 9-tej.

Przedsprzedaż biletów od 11,30 — 13,30.

Pw 10 114-12.239

proc. listy zast. konwert. po 42 proc. bez obrotów.

Z akcji bankowych wzgl. przemysłowych doszło do notowania tylko Cegielskim, którym handlowano po 40,— w trans akcjach oraz Cukr. Zduny, za którą płacono 35,—. Poza tem poszukiwano silnie lecz bez obrotu Goplanę po 9,— i R. Maya po 61,—.

Cedula urzędowa z dnia 20 marca 1930 r.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)

5% Pożyczka konwersyjna 53% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kred. 93,75% P.

(Kurs w złotych)

5% Pożyczka premjowa serja II 74,— P.
4% Prem. Pożyczka Inwestycyjna 127,— P.

Akcje przemysłowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Cegielski H. I em. zł. 40,— +
Cukrownia Zduny I em. zł. 35,— P.
Tendencja: Utrzymana.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, dnia 20 marca 1930.

Pszonica march. od st. załad.	243,00—245,00
76-77 kg. przeciętn. jakości	
Tendencja mocna.	
Zyto march. od stacji załad.	144,00—149,00
72 kg. przeciętn. jakości	
Tendencja stała.	
Owies march. od stacji zał.	124,00—134,00
Tendencja mocna.	
Jęczmień browarowy	162,00—172,00
Tendencja stała.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	142,00—152,00
Tendencja stała.	
Kukurydza loco Berlin	0,00—157,00
Tendencja stała.	
Kukur dza loco Hamburg	0,00—145,00
Tendencja stała.	
Mąka pszenna	27,00—34,60
Tendencja mocniejsza.	
Mąka żytnia	20,50—23,75
Tendencja mocniejsza.	
Ospa pszenna	08,10—08,60
Tendencja stała.	
Ospa żytnia	08,50—08,75
Tendencja mocna.	
Groch Victoria	20,00—25,00
Groch dr. jadalny	18,00—20,00
Groch pastewny	16,00—17,00
Peluszka	16,50—19,00
Bób polny	16,00—17,50
Wyka	19,00—23,00
Lubin niebieski	12,50—14,00
Lubin żółty	16,50—18,00
Seradela nowa	23,00—32,50
Makuch rzepakowy	12,10—13,10
Makuch lniany	16,50—17,20
Wytłoki suche	06,40—06,60
Srót Soja	13,70—14,70
Płatki ziemniaczane	11,50—12,00
Ziemniaki jadalne białe	1,50—1,80
Ziemniaki jadalne czerwone	1,60—2,00
Ziemniaki jadalne żółte	2,30—2,50

Ogólna tendencja utrzymana.

Notowania złotego w Berlinie z dnia 20. 3. 1930.

Wyplaty na Warszawę 46,85—47,05
Noty wielkie 46,70—47,10

Nowy ambasador Stanów Zjedn. w Polsce

Nowy Jork, 19. 3. (PAT.) Nowojorski „Times” zamieszcza następującą notatkę o nowym ambasadorze Stanów Zjednoczonych p. John N. Willys:

„Nowy ambasador urodził się w miasteczku Canandaigua, w stanie Nowy Jork, w roku 1873. W roku 1899 posiadał on w miasteczku Elmira (N. Jork) mały sklepik materiałów sportowych. Pewnego razu zobaczył po raz pierwszy samochód. Były to wówczas pierwsze w ogóle samochody na świecie. Dla młodego Willysa ten powóz bez konia nie był jednak czemś śmiesznym, jak dla jego sąsiadów. Dla niego była to inspiracja. Od bicykliów przeczcił się do samochodów, a już w r. 1907 wykupił przedsiębiorstwo „Overland Automobi-

le Co.” w mieście Indianapolis i został prezesem tego towarzystwa. Następnie wykupił firmę „Toledo Pope Co.”, która w owym czasie była największą fabryką samochodów w Stanach Zjednoczonych. Majątek jego oceniają na kilkadziesiąt milionów dolarów. Podczas wojny brał czynny udział w organizacji obozów wojskowych. W r. 1917 ofiarował rządowi Stanów Zjednoczonych w podarunku swój prywatny jacht, wartości miliona dolarów, świeżo wykończony w stoczni w Bath w stanie Maine. P. Willys posiada stałą rezydencję w Nowym Jorku. W polityce jest republikaninem. Obecnie p. Willys wycofał się całkowicie z działalności w dziedzinie przemysłu.

Uchodźcy z Rosji

W ciągu ostatnich kilku tygodni powstało u nas dość znaczne zaniepokojenie z powodu wiadomości o tłumnej ucieczce wielkich rzesz ludności z Rosji przez granicę do Polski. Kilka pism podawało te wiadomości codziennie bardzo obszernie i rozgłośnie przedstawiając dokładnie, jak te tłumy uciekają z powodu przymusowego wprowadzania gospodarki kolektywnej na wsi i z powodu przesładowań religijnych, oraz dając obrazy ucieczki przez granicę pod strzałami. Wedle napomykań tych pism o wielkich tłumach wytworzyło się mniemanie, iż jest to napływ tysięcy i dziesiątek tysięcy, a nawet mówiono sobie o większych jeszcze liczbach, tak że zaczęto nawet rozpatrywać, w pismach zagadnienie, czy Polska może dać schronienie tym wielkim rzeszom, jak to uczynić, jakie żywioły napłyną do nas itd.

W owych jednak codziennych obszernych doniesieniach i opisach nie podawano nigdy dokładnych liczb i miejscowości. Dane jakiegokolwiek w tym względzie należą do istotnych rzadkości. Nie od rzeczy zatem będzie oświetlić tę stronę sprawy, którą pisma, najwięcej podające doniesień, pozostawiały w cieniu.

Umyslny wysłannik „Kurj. Wil.” ogłosił w tem piśmie szereg artykułów, zawierających dane z rozmów z uchodźcami, ale jako jedyne źródło podaje:

„W rejonie m. Druż przekroczyło granicę kilka rodzin włościańskich, kryjąc się na terytorjum polskiem... Zostałem wydelegowany przez redakcję do miejscowości, gdzie uciekinierzy ci obecnie zamieszkali, aby się z nimi zobaczyć i rozmówić. Po przybyciu do Druż udałem się przyslanami przez p. Olgierda Oskierkę końmi do odległego o 10 klm. Międzyrzecza, koło którego u krewnych zamieszkały uciekli z Rosji rodziny. Tu widziałem się z tymi biedakami... Uchodźcy mówią: Uciekliśmy z folwarku Zaciszje rejonu drysieńskiego, położonego o 7 klm. od granicy. Jest nas 20 osób, w tem dwoje małych dzieci jedno 2-letnie, drugie przy piersi 6-ciomiesięczne...”

Drugą wiadomość, podającą przy najmniej ogólnikowo pewne liczby, za-

wierają oświadczenia nacz. wydz. bezp. w wojew. wileńskim p. T. Bruniewskiego w wywiadzie z współpracownikiem agencji „Iskra”, ogłoszonym 11-go b. m.:

„Najintensywniejszy ruch nielegalnego przekraczania granicy zaobserwowano na Polesiu i w nowogródzkiem, jednakże i na teren województwa wileńskiego zgłosiło się dotąd kilkadziesiąt osób, przybyłych nielegalnie z tamtej strony granicy, co zwążywszy dokładnie, z jaką linją graniczną strzeżoną jest przez strażę sowieckie, uznać należy za liczbę znaczną”.

Z województw, w których ma być podobno więcej przechodzeń granicy, niema w ogóle wiadomości, a w całym województwie wileńskim, wedle urzędowych już danych, liczba ta wynosi ogólnie kilkadziesiąt, co niezbyt odbiega od liczby 20-tu osób w jednym miejscu wedle poprzedniego źródła.

Zawiadomienie w pismach, że dnia 7-go bm. ks. nuncjusz Marmaggi był u p. Bartla, oraz że pragnął dowiedzieć się czegoś bliższego o uchodźcach, bez dalszych jakichkolwiek danych, potwierdza, iż ruch ten nie doszedł do większych rozmiarów.

W tym stanie rzeczy można powiedzieć, że krążące po kraju wieści, na podstawie doniesień kilku pism, o licznych rzeszach uchodźców są niezmiernie przesadne. Sprostowanie ich jest oczywiście pożądane, bo przedstawianie stosunków granicznych tak, jakby ta granica była niewyraźna i jakby tłumy mgły ją przekraczać, — szerzy pojęcia dziwaczne. Nikle liczby rzeczywiste nie uzasadniają łączącego się z tem zaniepokojenia.

St. St.

„Ja i Piłsudski zrobimy porządek”

Ekskomunista podporą B. B. — Reakcja robotników narodowych

Andrzej Czuma, na którego sąd w Sosnowcu wydał niedawno wyrok, skazujący go za zbrodniczą działalność komunistyczną na rok więzienia, korzysta wskutek sprzeciwu jeszcze z wolności. Wolność tę wyzysku-

Aparaty radiowe światowej sławy

Pw 9702-12,168

je na rzecz partii B. B. S., do której komunista wstąpił obecnie. Niedawno przemawiał na wiecu B. B. S. w Mościcach, a ostatnio w Jaworznie (pow. Chrzanów), pragnąc tu do spółki z legionistami stworzyć oddział „frakcji rewolucyjnej”, współpracującej w bloku „Be Be” z „rządem marszałka Piłsudskiego”. O występie jaworznickim piszą do „Gazety Warszawskiej”:

„Zebraniu patronowały władze. Narodowym robotnikom parę tygodni temu nie pozwolono na wiec w własnym lokalu — Czuma mógł w niedzielę na rynku pod kościołem, gdzie tymczasem odbywało się nabożeństwo, wiecować bez przeszkody. Starostwo nie przysłało swego delegata, policja wystąpiła prywatnie w cywilnych ubraniach.

Wiec zagał urzędnik Rady powiatowej sekretarz Radzik. Jako mówcy z balkonu Żyda Mandelbauma wystąpili Czuma, Malina i Kalina.

Czuma atakował głównie endeków i socjalistów. O tonie tego przemówienia świadczą takie jego słowa: „Ze złodziejami i fajdanami zrobimy w Polsce porządek; ja z marszałkiem Piłsudskim zaprowadzimy ład i porządek. Musi być tak, jak my chcemy...”

Wystąpienia Czumi nie zniosły spokojnie szeregi robotnicze. Doszło do zaburzeń. Zaczęło się od okrzyków, skończyło się na bójkach. Wystąpiła bojówka legionowa, poszły w ruch łaski, kije, boksery. Uganiano po całym rynku. Władze bezpieczeństwa znikły. I tak krzyki i wrzaski trwały przez dwie godziny, a zakończyły się razem z nabożeństwem w kościele”.

MYDŁO RAY

Z NAJSZLACHETNIEJSZYCH SUROWCÓW
O ZAWARTOŚCI ŻÓŁTKA
JAJA KURZEGO

TOALETOWE
KAPIELOWE

DO GOLENIA
SHAMPOON

PRZEMYSŁ CHEMICZNO-KOSMETYCZNY
ODOL CIE S.A. LWÓW

Tw 1285

Walne zebranie Spółdzielni Budowlanej „Dom Własny”

W dniu 15 b. m. w sali Stronnictwa Narodowego przy ul. św. Marcina 65 pod przewodnictwem p. prezesa Seweryna Samulskiego odbyło się walne zebranie spółdzielni dla przyjęcia sprawozdania z działalności Zarządu i Rady Nadzorczej za rok 1929.

W imieniu Zarządu zdawał sprawozdanie przewodniczący p. Józef Kawecki. Spółdzielnia powstała 17 kwietnia ub. r., stawiając sobie jako główny cel budowę dla swych członków domów mieszkalnych na własność ich osobistą.

Spółdzielnia buduje tylko domy mniejsze dla biedniejszej ludności, która z małym kapitałem bez pomocy spółdzielni nie mogłaby do budowy przystąpić. W lipcu ub. r. zakupiono od Magistratu przy szosie Warszawskiej 75 parcel i jakkolwiek mimo przyznania kredytów — spółdzielnia pieniędzy nie otrzymała, to już na jesień przystąpiono do budowy 25 domków przy szosie Warszawskiej. Uro-

Higijena skóry głowy.

Ze wszystkich części ciała ludzkiego wydziela najobficiej skóra głowy oleisty tłuszcz. W rzadkich tylko wypadkach natopka się suchą skórę głowy. Oleisty tłuszcz jelczeje łatwo w temperaturze ciała a do szybkiego jęczenia przyczyniają się włosy i nakrycie głowy. Proces jęczenia polega na tworzeniu się kwasów tłuszczowych, które warunkują stan zapalny skóry w postaci łupieżu, wyprysków, swędzenia i przenikliwej woni, którą wyczuwa się nawet z odległości. Łatwo zrozumieć, jak szkodliwie stan taki działa na korzonki włosów, jak niszcząco wpływać musi namaszczenie włosów tłuszczami. Zapobiec można wzmiankowanym przypadłościom a zarazem zupełnie odnowić skórę i włosy — z obojętnieniem kwasów tłuszczowych. Ani mydłem, ani żółtkiem nie osiągnie się celu, jedynie tylko częstem myciem **Shamponem Dra Lustra**, który dostosowany jest ściśle do wydzielnicznych funkcji skóry głowy oraz do koloru włosów. Uwagi powyższe powinny przyswoić sobie też i mężczyźni, zwłaszcza przy sporcie.

Dr. Z. B.

Tw 1286

czyste poświęcenie fundamentów pod te domki odbyło się 27 października ub. r. Koszt jednego domku wyniesie 16.060 zł, a po przeliczeniu na metry kubiczne 34,60 zł za metr kub. Spółdzielnia obecnie liczy 122 członków, którzy złożyli 13.400 zł na udziały, przyczem wkłady członków na kupno parcel i na budowę wynoszą 223.474 zł. W dniu 1 lutego b. r. Spółdzielnia nabyła 18 parcel przy ul. Palacza. Członkowie Spółdzielni należą bądź do warstwy robotniczej, bądź też są to niezamożni pracownicy umysłowi.

W imieniu Komisji Rewizyjnej zdał sprawozdanie p. Stanisław Gertych, stawiając wniosek o udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej, co też zebrani jednogłośnie uchwaliłi.

Pod koniec zebrania p. prezes Samulski ofiarował tysiąc złotych do rozłozowania między członków w dniu 3-cim świąt Wielkiejjocy, a to dla pararcia zadań spółdzielni, „a także stwierdził, że spółdzielnia rozwija się prawidłowo, czego najlepszym dowodem, że po opłaceniu wszelkich kosztów został jeszcze niewielki zysk. Zyczeniem, ażeby spółdzielnia „Dom Własny” stała się wzorem dla innych p. prezes Samulski zamknął zebranie.

Komitet ekonomiczny ministrów

Warszawa, 20. 3. (Tel. wł.) — Premier Bartel przyjął min. robót publicznych Matakiewicza i posła polskiego w Moskwie Patka. Na godz. 7.30 zostało zwołane posiedzenie komitetu ekonomicznego ministrów. (w)

Demonstracja komunistyczna

Warszawa, 20. 3. (Tel. wł.) — Wczoraj wieczorem grupa komunistów urządziła demonstrację przed redakcją rosyjskiego pisma emigrantów „Za Swobodu” i wybiła w redakcji wszystkie szyby. (w)

Tragiczny strzał

Warszawa, 20. 3. (Tel. wł.) W Ozorkowie pod Łodzią na przedstawieniu trupy wędrowniej jeden z aktorów strzelił zamiast z straszaka, z prawdziwego rewolweru i zastrzelił jednego z muzykantów, należącego do orkiestry miejscowej straży ochotniczej. (w)

Panie, które raz spróbowały usunąć zbyteczne włosy kremem

FEMY

już innego używać nie będą. Pw 9546

W teatrze, w kinie, w biurze w tramwaju, w pociągu, w szkole i w domu

wogóle wszędzie, gdzie zachodzić może obawa zakażenia się grypą, zażywać „PARA-MINT” marki „ERBE” Grypa jest chorobą zakaźną i nie jest bynajmniej tak niewinna, za jaką skłonni jesteśmy ją uważać. Co godzinę jedną tabletkę w ustach rozpuścić. Do nabycia w aptekach i drogeriach.

Pw 9127-0,1664

kroczymy naprzód!
udostaniamy stale
nasze wyroby!

WODY KWIATOWE PULSA

Skład główny: Warszawa, Wieniawa 3

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Nietylko doraźnej polityki rolnej nam trzeba...

T. zw. „plan doraźnej pomocy dla rolnictwa”, opracowany ostatnio przez b. ministra rolnictwa, p. Jantę-Polczyńskiego, służyć ma dwóm zasadniczym celom: z jednej strony zmierza on przez odpowiednią organizację handlową oraz przez porozumienie z Niemcami do zaprzestania stanu rzeczy, w którym polscy i niemieccy eksporterzy licytują się in minus na rynkach odbiorczych, obniżając nie tylko cenę zewnętrzną, lecz i wewnętrzną. Z drugiej strony plan zmierza do rozłożenia płatności podatkowych, wekslowych i innych, które w obecnej chwili zmuszają rolników do rzucania na rynek nadmiernych ilości zboża. W ten sposób rząd spodziewa się osiągnąć wkrótce pewną równowagę między podażą i popytem, a tem samem poprawienia się cen. „Plan doraźnej pomocy” ułatwić ma zatem przetrwanie najbliższych kilku miesięcy.

Ucieszyliby nas szczerze, gdyby akcja ratownicza ministerjum rolnictwa zakończyła się pożądanym, a pełnym efektem. Jak do tej pory, nie widzimy żadnej poprawy w położeniu rolnictwa. Przeciwnie: na rynku krajowym spadek cen osiągnął poziom dotychczas nienotowany, przyczem transakcje, dokonywane przez polsko-niemieckie biuro sprzedaży w Berlinie, nie ratują sytuacji, a nawet odwrotnie, obniżają jeszcze bardziej cenę, gdyż sprzedana ostatnio partja żyta z dostawą kwiecień-maj po fl. hol. 5.50 c. i f. Rotterdam kalkuluje się franco granica zł 14,30. Jest to cena nienotowana dotychczas w oficjalnych cedulach...

„Plan doraźnej pomocy” nie zawiera programu zasadniczej likwidacji tegorocznego przesilenia, czyli deficytu, który powstał w gospodarce rolnej. Nie jest on również programem działalności na dalszą przyszłość. Tych ambicji autorowie „planu” do tej pory nie objawili. A szkoda, bo, jak się wydaje, bardziej niepokojącą od terażniejszości jest przyszłość naszego rolnictwa. Bezprogramowość naszej polityki eksploatacyjno-rolnej przyczynia się do zaciemnienia tego obrazu.

Jak niema złego, któreby — koniec końców — nie wyszło na dobre, tak i kryzys gospodarczy pociągają za sobą skutki dodatnie, że tylko wspomniemy o tem, iż dzięki kryzysom zazwyczaj zmienia się politykę produkcyjną. Oby i rolnictwo nasze wyciągnęło z krytycznych przejść bieżącego roku gospodarczego nauki, które wydała się dość jasne, oczywiście. Na myśli mamy:

- 1) Konieczność dażenia w kierunku pomniejszenia kosztów wytwórczości wiejskiej.
- 2) Konieczność oparcia przyszłości naszego rolnictwa nie na eksporcie zbóż, a na wywozie produktów zwierzęcych.

Na pierwszy rzut oka może się wydać, że tak pierwszy, jak drugi postulat wszystkim jest dobrze znany i przez wszystkich jest uznawany. Tak jest poniekąd. Ale, pytamy, czy nadano tym postulatam moc kategorycznych nakazów chwili? Czy uczyniono cokolwiek, by przestawić nasz system gospodarczy wyraźnie w wymienionych kierunkach? Odpowiedź nie może brzmieć inaczej, jak: — nie! A wszystko to wina braku solidnego programu polityki rolnej, zastępowanego — o ile to wogóle możliwe — doraźnymi namiastkami tej polityki.

Krótkie informacje gospodarcze

— Bilans handlowy Czechosłowacji za luty zamyka się kwotą 1225 milj. koron po stronie przywozu oraz kwotą 1.336 milj. kor. po stronie wywozu. Saldo dodatnie wynosi 111 milj. koron.

— Międzynarodowy kongres do spraw normalizacji odbędzie się w Paryżu od 19 do 20 maja 1930 r. Na kongres ten przybędą delegaci 20 państw.

— Senat amerykański zdecydował, iż skóra na obuwie oraz obuwie utrzymane będą na listach nie podlegających cłu wwozowemu.

— Utrzymuje się pogłoska, jakoby pertraktacje w sprawie fuzji Chas e National Banku, Equitable Trustu i Interstate Trustu zostały zakończone. Wobec tego w Stanach Zjednoczonych powstaje jeden potężny bank z rezerwami, sięgającymi 2 miliardów 800 milj. dol.

Bolączki kredytu długoterminowego

Z poważnych kół finansowych otrzymaliśmy poniższe uwagi, które mają po części charakter dyskusyjny.

Pożyczka stabilizacyjna, przeważa przez usługową prasę „kluczową”, jakoś nie otworzyła nam zagranicznego szlaku do dolarami lub funtami. Określenia tego nie wypada już nawet wspominać. Nie warto powtarzać dla każdego zrozumiałych powodów niezbyt wielkiej ohoty angażowania się zagranicy w naszych możliwościach pieniężnych i poza skonstatowaniem, że na tym odcinku wcale nie jest dobrze, nie na wieleby się zdało dawać tu jakieś rady lub wskazówki.

Nietylko jednak wobec świata zagranicznego błądzi Polska w swoich nieuniknionych dla swej rozbudowy i rozwoju poszukiwaniach za kredytem. Rynek wewnętrzny zaniedbuje się pod tym względem z zdumiewającym lekceważeniem. A robi się to zarówno przy udzielaniu kredytu, jak — co oczywiście o wiele ważniejsze — przy szukaniu odbiorców na emisje długoterminowych obligacji.

W epoce wyborów słyszeliśmy o rzadkich w sprawach kredytowych zachętach do zaciągania pożyczek komunalnych na cele inwestycyjne. — Działo się to wszędzie, gdzie mowy kandydackie wygłaszał p. prezes Banku Gospodarstwa Krajowego, generał Górecki. Jakiś statistik obliczył podobno sumę tych przyrzeczeń na 2 i ćwierć miljarða złotych. Rezultat takiej zachęty był wkrótce ogólnie widoczny. Rok 1928 był prawdziwym wyścigiem inwestycji samorządów. Pieniądze nie płynęły rzeczywiście, podobno jednak nietyle z sprzedawanych obligacji, co z lokat rządowych, płatnych a vista. Spowodowało to zrozumieliśmy zupełnie trudności w Banku Gosp. Kraj., gdy ministerjum zaczęło lokaty dość gwałtownie wycofywać, a kilkaset milionów obligacji leżało w skarbcu bez możności sprzedaży choćby części tychże.

Złombardowano, co się dało, wycofano wszelkie zapasy gotówkowe z oddziałów i zaczęto odmawiać wszelkiej dalszej pomocy kredytowej, co zwłaszcza dla budujących domy za t. zw. kredyt budowlany stało się prawdziwą katastrofą.

Tak wyglądali potrzebujący kredytu. Nie warto wobec takich zawodów, które niejednego mogły przyprawić o bankructwo, wspominać o innych metodach iście rabunkowych stosowanych wobec „obdarzonych” kredytem długoterminowym. Więć np. kurs zaliczenia pożyczki 80 za sto, potrącenie przy wypłacie odsetek z góry (gdy kupon płaci bank z dołu) i najrozmaitsze koszty, co wszystko razem wynosiło z górą 25 proc. tak, że biorący pożyczkę dostawał zaledwo trzy czwarte teje, mając jednak obciążenie hipoteki stu procentowe i takież obowiązki zwrotu.

Mówi się, że bank jest tylko pośrednikiem, a więc tylko na tych „różnicach” zarabia na pokrycie swoich kosztów. Ale proszę tylko policzyć, ile to te różnice wynoszą. Kurs obligacji 7 procentowych wynosi 83,25, bank zalicza 80, zarabia więc 3,25, dalej 1/4 proc. „wpisowego”, 1/4 proc. dodatku administracyjnego, 1/4 proc. przygotowanie emisji, 1/2 proc. koszty oszacowania, 1/8 proc. rozmaite koszty, wreszcie 1/2 proc. „fundusz akwizycyjny”. Razem 4,675 proc. Jak na pośrednictwo instytucji państwowej — wcale ładny zarobek! Szumnie więc nazwany kredyt 7 procentowy wychodzi na z górą 9 proc. Nie byłoby to straszne przy dzisiejszych warunkach procentowych, ale trzeba pamiętać, że tak zawsze być nie może i na dłuższą metę życie gospodarcze Polski odsetek nawet 9 procentowych nie zniesie. A tymczasem pożyczki długoterminowe będą obciążone takim ciężarem odsetkowym ćwierć wieku i dłużej.

Inną znowu niezdrówą anomalję stanowi zwyczaj, przypominający zaczątki kredytu długoterminowego z pierwszej połowy XIX wieku, praktykowany przez towarzystwa kredytowe ziemskie. Oto nieszczęsnemu kandydatowi na dłużnika po całej gehennie starań o pożyczkę i po zaplaceniu przez niego gotówką (!) t. zw. raty wstępnej (około 5 proc.) wydają efektywne listy zastawne z zezwoleniem zrobienia z niemi, co mu się podoba. Niewielkie kwoty tych listów (do 20.000 zł) przyjmuje w lombard Bank

Polski. Po 3 mies. terminie jednak dłużnik nie wykupuje lombardu, bo i skąd miałby na to pieniądze. skoro potrzebował pożyczki długoterminowej a nie trzymiesięcznej. Bank sprzedaje więc listy licytacyjnie, po kursie oczywiście zniżkowym, byle odebrał swoje 75 proc. Tym sposobem targ tych listów jest stale niepokojony takimi sprzedażami przymusowymi. Jeszcze gorzej na chwiejność kursów oddziaływują ci „szczęśliwi” dłużnicy towarzystwa kredytowego ziemskiego, którzy sami muszą uplasować znaczniejsze ilości listów, bo ich już złombardować nie mogą. W lecie ub. roku były wypadki, że 8 procentowe, dolarowe listy nie znajdowały nabywców nawet poniżej 70 proc.

Czyż w takich warunkach można myśleć o zainteresowaniu dla takich lokat drobnego kapitalisty krajowego? A przecież przed wojną biedna Galicja, emitująca ponad pół miljarða koron różnych papierów kredytu długoterminowego zdolała co najmniej dwie trzecie tej kwoty umieścić w kraju a tylko resztę w bogatszych częściach Austrii.

I w tem leży druga strona zaniedbań na polu akcji kredytowej. W przeciwieństwie do propagandy oszczędnościowej w formie wkładów na książeczki, nie robi się tu nic, aby przecięt i tę formę zakupna listów uczynić popularną i wygodną i wydobyc z społeczeństwa leżące tam najczęściej bezprocentowo w dolarach drobne kapitały. Trudno bowiem żądać od takiego drobnego kapitalisty, aby kupował listy mimo całej ich pewności i korzystnej rentowności, skoro w razie niespodziewanej potrzeby uruchomienia kapitału, może się znaleźć w położeniu, że listów wogóle nie zbędzie, a w najlepszym razie ze stratą kilkunastu procentów!

Nie należy lekcewać rynku wewnętrznego. Dowodem tego jest wcale piękny, jak na nasze stosunki, rozwój oszczędności w kasach komunalnych, ale koniecznym jest zrozumienie przez instytucje emitujące pierwszego przykazania w tej dziedzinie t. j. opiekowania się kursem swoich emisji. Drogim, niemniej ważnym warunkiem, jest ustalenie minimalnej różnicy kursu „płacą” a „żądata”, tak, aby posiadacz listów widział w nich niemal surrogat tych przezornie chowanych dolarów i czuł się pewnym co do ich upłynnienia.

Jako dalsze skuteczne środki, uważałbym wprowadzenie drogi układow między instytucjami emisyjnymi a kasami oszczędności zastrzeżeń co do maksimum wkładki na książeczkę, powyżej którego lokata umieszczanaby była automatycznie w listach zastawnych. Układ taki zwłaszcza między P. K. O. a Bankiem Gosp. Kraj. nie narządzałby żadnych trudności. Wreszcie nie powinno się spuszcząć z oka lokat kapitałów „sierocińskich” i fundacyjnych, co do czego możnaby uzyskać ustawowe zastrzeżenia na korzyść zwłaszcza państwowych instytucji emisyjnych.

Tak tedy można powiedzieć na ogół, że wydepta sztucznie fala kredytu długoterminowego z chwilą gwałtownego jej odpływu działała niewątpliwie wiele złego, nawet choćby przyjąć, że wszystkie inwestycje przy jej pomocy zdziałane. były pozytywne i rentowne, a przez to same już rozbudzenie nadziei i zamierzeń nieziszczalnych, po których przyjść musiała depresja i zniechęcenie — niemniejsem atoli zaniedbanie jest wykazane powyżej zlekceważenie wewnętrznego rezerwoaru drobnych kapitałów i polityka nadmiernych zarobków przy pośrednictwie.

Dr. R. J.

Kalendarzyk podatkowy

Wielkopolska Izba Skarbowa przypomina, że w marcu przypada termin płatności:

1. zaliczek miesięcznych na podatek przemysłowy za r. 1930 przez przedsiębiorstwa wymienione w par. 1 i 2 art. 52, a prowadzące prawidłowo księgi handlowe oraz przez przedsiębiorstwa wymienione w ust. 2 art. 54 ustawy o państwowym podatku przemysłowym, oraz

2. i raty zaległych podatków, gruntowego dochodowego i majątkowego (rok

1929 i poprzednie) przez rolników, u których zaległość tych podatków w dniu 1 stycznia przekraczała 100 zł, po myśli okólnika min. skarbu z 4 lutego 1930 L. Dz. X. 2087/I.

Przypadające w miesiącu marcu terminy płatności odroczone, wzgl. rozłożonych zaległych podatków w wypadkach indywidualnych winny być bezwzględnie dotrzymane pod rygorem cofnięcia ulg.

Z rynków nabiału

Ponieważ mimo niskiego poziomu cen nie nastąpiło oczekiwanego ożywienie się rynku, przystąpiono w ub. tygodniu sprężadawczym (12. 3. do 18. 3.) do dalszej redukcji żądań. W szczególności Kopenhaga obniżyła 13 marca br. o kr. 13 na kr. 202 per 100 kg. Ceny eksportowe wynosiły w równym okresie sh. 153 per cwt. fob Kopenhaga. Leeuwarden po obniżeniu notowań w dn. 7 bm. pozostało bez zmiany na gld. 178 per 100 kg.

Na rynku niemieckim po poprzednim dwukrotnym obniżeniu cen również nie skonstatowano żadnej zmiany na lepsze i z tego względu zdecydowała komisja giełdowa 13 bm. dalszą redukcję o mk. 6, a tem samem na mk. 142 per 50 kg. franko stacja odbiorcza za I gatunek, 127 mk. per 50 kg. II. gatunek, 111 mk. per 50 kg. III. gatunek, przy spokojnej tendencji. Ogólna sytuacja w Niemczech jest mimo to bardzo spokojna i import pozostaje ograniczony. Odnosi się to również do masła polskiego.

Rynek angielski po przeprowadzeniu w dn. 14 marca br. dalszych redukcji nieco się ożywił. Masło duńskie i holenderskie notowano o sh. 6 niżej niż w ub. tygodniu, a masło polskie o sh. 4 niżej. Oficjalne notowanie na masło polskie wynosi obecnie sh. 126 do 134 per cwt. loco Londyn.

Rynek krajowy nieco ożywiony.

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) **Polscy obywatele wylączeni z pod ochrony lokatorów w Gdańsku.** Obywatele polscy, zamieszkali na obszarze W. M. Gdańska, są wylączeni z pod działania ustawy o ochronie mieszkań i skazani wobec tego na konieczność opłacania wysokich czynszów dzierżawnych na rzecz właścicieli nieruchomości, wyszukujących w sposób bezwzględny koniunkturę. Obywatele polscy nie mogą również korzystać z domów nowowybudowanych przez tutejsze niemieckie spółdzielnie mieszkaniowe, z których korzystają wyłącznie obywatele gdańscy. Te katastrofalne stosunki mieszkaniowe zmusiły tutejsze społeczeństwo polskie do zrzućcia wylączeni siłami samowoli właścicieli, wyrazem czego było otwarcie przed kilku dniami pierwszej w Gdańsku polskiej spółdzielni mieszkaniowej.

(k) **Obrót czekowy P. K. O. w lutym.** Ogólny obrót czekowy P. K. O. osiągnął w lutym r. b. kwotę 1 825 milj. zł. Z kwoty tej na obrót bezgotówkowy — przelewowy przypadało 1 142 milj. zł, czyli 62,5 proc. ogólnej kwoty obrotu. Liczba uczestników obrotu czekowego wzrosła o dalszych 503 uczestników, osiągając na dzień 28. II. 1930 63 746. Suma wkładów, złożonych na tych rachunkach, wynosiła z końcem lutego — 178 865 123 zł.

(k) **Zjazd inżynierów drogowych P. K. P.** Z inicjatywy min. komunikacji odbędzie się w dniach 24, 25 i 26 marca w Warszawie zjazd inżynierów wydziałów drogowych. Tematem obrad zjazdu będą aktualne zagadnienia z zakresu utrzymania dróg, ulepszenia systemu pracy w wydziałach drogowych, wykonywania robót inwestycyjnych, wreszcie zabezpieczenia ruchu na skrzyżowaniach w jednym poziomie dróg kołowych z kolejami.

Z ZAGRANICY

(z) **Polsko - niemiecka Izba Handlowa** Założony w maju 1927 r. niemiecko-polski Związek Gospodarczy z siedzibą w Wrocławiu, po porozumieniu z miarodajnymi instytucjami gospodarczymi, przedstawił się w niemiecko - polską Izbę handlową. Akt zmiany tej wniesiony został wczoraj do ksiąg handlowych. Do zarządu dotychczasowego Związku Gospodarczego należy cały szereg wybitnych przedstawicieli przemysłu, wielkiego handlu i banków niemieckich na Śląsku i w Saksonii. Przewodniczącym Związku jest prezydent Wrocławskiej Izby Przemysłowo-handlowej i członek Rady Gospodarstwa Rzeszy dr. Grund. Z liczby kilkuset członków większa część mieszka w innych krajach Związku Rzeszy. W najbliższym czasie zwołane zostanie walne zgromadzenie nowoutworzonej Izby Handlowej, która podjęć ma uchwały w sprawie rozszerzenia zakresu działalności Izby Dotychczasowy zarząd Związku zostanie rozszerzony przez koalicję przedstawicieli całego szeregu niezależnych związków gospodarczych oraz wybitnych osobistości w Niemczech. W Berlinie powstała już filja Izby handlowej niemiecko - polskiej pod kierownictwem dr. Haslachera. Wielkie archiwum obejmujące obszerny materiał, dotyczący dotychczasowych działalności Związku Gospodarczego przechodzi na własność Izby handlowej.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Z tajemnic Kol. Kasy Emerytalnej

Wzniesienie rozpraw po przerwie — Badania świadków w związku z ogromnymi wydatkami na budowę domu

Dziś trybunał przystąpił do działu trzeciego oskarżenia, dotyczącego luksusowego urzędnika mieszkającego w domu przy ul. Topolowej. W tym celu komplet sędziowski i strony dokonały poprzednio wizji lokalnej mieszkań przy ul. Topolowej.

Przewodniczący po stwierdzeniu obecności oskarżonych stron oraz zawezwanych świadków, podał do wiadomości, że wpłynął anonim przeciwko świadkowi Jaruszewskiemu. Poza tem załatwiono cały szereg spraw, związanych z istotą sprawy oskarżenia.

Obrońca Szymańskiego mec. Gidyński prosi o włączenie do akt sprawy wyroku sądu okręgowego w swoim czasie, który odrzucił pretensje K. E. co do luksusowego urzędnika mieszkającego w domu przy ul. Topolowej. Przystąpiono następnie do badań świadków.

Jako pierwszego przesłuchano św. K. Sowińskiego, który objął przebudowę domu przy ul. Topolowej. Był to nowy gmach w surowym stanie, przeznaczony właściwie na mleczarnię. Po przeprowadzonej rozmowie z Fillingerem i Szymańskim obejrzano ten gmach, poczem oskarżeni dali zlecenie przebudowania mleczarni na dom mieszkalny bez umowy pisemnej i złożenia oferty, czego Fillinger i Szymański nawet nie żądali.

Świadek brał zaliczki na przebudowę i wewnętrzne urządzenia w wysokości razem 121 tys. zł, a cena kupna wynosiła razem 137 tys. zł.

Tu następuje ożywiona wymiana zdań między przewodniczącym, oskarżonym i stronami. Zeznania św. Sowińskiego były chwiejne, a całego szeregu ważnych momentów dziś już nie mógł sobie przypomnieć.

W dalszym ciągu przesłuchano Jana Zausa, inż. dypl. Policji Budowl. Stwierdza on, że cała transakcja budowy domu przy ul. Topolowej była chybiona a konstrukcja nieodpowiednia, gdyż inaczej stawia się gmach dla celów przemysłowych, a inaczej dla celów mieszkalnych. Gdyby K. E. miała specjalnego fachowca, koszty byłyby mniejsze. Instytucja publiczna winna posiadać chociaż jedną taką osobę, która by stale czuwała nad tą sprawą. P. inż. Zaus stwierdził, że wybudowano np. bardzo drogie piece kaflowe, żaluzje, altankę itd. — a materiał dano taki, jakiego się nie używa w prywatnych domach.

Dalej zbadano świadka inż. St. Terkowskiego z Warszawy, który przeprowadził lustrację wybudowanych gmachów. Rzucił on dużo światła na sposoby oddawania robót i na podejrzana gospodarstwo osk. Romanowskiego. — Przesłuchiwanie świadków trwa. (z)

Pomnik stanie w Chodzieży, a komitet powziął uchwałę, by wykonanie prac powierzyć p. W. Kaimowi. (k)

KALENDARZYK

Czwartek, 20 marca 1930.

Słońce: wschód 5,57 — zachód 18,04 — długość dnia 12 godzin 7 min.
Księżyc: wschód 0,32 — zachód 8,01 — przed ostatnią kwadrą.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Czwartek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza umiarkowana plus 2 st. C. Pochmurno. Wiatr połudn.-wsch. — Ciśnienie atmosferyczne niskie 738 mm. W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 10 st. C., najniższa plus 2 st. C. Ilość opadu 2 mm.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: dziś plus 0,50 m.

Kal. rz.-kat.: Patrycjusz B. — jutro Benedykt Op.
Kal. słow.: Polemir — jutro Błogosław.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka św. Marcina, ul. Fr. Ratajczaka 12. — Apteka pod Białym Orłem, St. Rynek 41. — Apteka św. Piotra, ul. Piłkiewska 1.

Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ul. Mickiewicza 22.

Lazarz: Apteka p. Plucińskiego, ulica Marsz. Focha 72, narożnik ul. Niegolewskich.

Wilda: Apteka „Fortuna”, Górna Wilda 96.

W innych dzielnicach miasta apteki tamtejsze.

Pogotowie Ratunkowe Związku Lekarzy, ulica Pocztowa 30, dyżuruje we dnie i w nocy. — Telefon 55-55.

OSOBISTE

— **Z Uniwersytetu Poznańskiego.** — Stopień magistra farmacji uzyskała p. Zofia Sabina Grodzicka z Łodzi.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Młodzież Wszepolska.** Dnia 20 i 21 bm odbędzie się o godz. 20 w lokalu organizacji (św. Marcin 65) zebrania kółek kandydatów. Na porządku obrad dyskusja na podstawie wyjątków z pism politycznych J. L. Popławskiego. W sobotę odbędzie się o godzinie 20 zebranie ogólne sekcji kandydatów (wszystkich grup) z ref. p. prof. dr. Tad. Grabowskiego: „Myśl narodowa w literaturze doby powojennej”.

— **Akad. Koło Trzemeszlian.** Członków uprzejmie informujemy, że w sobotę 22 marca rb. o godz. 20 w lokalu K! Surma odbędzie się zebranie ogólne. Prosimy wszystkich członków o wzięcie udziału. Zarząd.

— **Sekcja Przyrodnicza T. N. S. W.** odbędzie posiedzenie w piątek 21 bm. o godzinie 17,30 w gimnazjum matematyczno - przyrodniczym (ul. Strzelecka 4). Na porządku obrad referat p. dr. Frankowskiej: „Antropologia na usługach życia”. Goście mile widziani.

WYKŁADY

— **Powszechne wykłady uniwersyteckie.** Prof. U. P. dr. Kazimierz Chodynicki wygłosi w piątek 21 bm. o godz. 20 w sali 17 Collegium Minus odczyt p. t.: „Geneza, rozwój i upadek caratu w Rosji”. — W sobotę, 22 bm. wygłosi odczyt prof. U. P. dr. J. Kostrzewski n. t.: „Komunikacja lądowa i żegluga w czasach przedhistorycznych” (odczyt ilustrowany przezręczkami).

— **Z Polskiego Tow. Krajoznawczego.** P. kurator Chrzczanowski wygłosi dnia 21 bm. o godzinie 18 na sali Śniadeckich w Coll. Medicum (ul. Fredry 10) ciekawy odczyt ilustrowany mnogimi przezręczkami p. t. „Szlakiem Żeromskiego”. Po odczycie walne zebranie Oddz. Pozn. Pol. Tow. Krajoznawczego (Polskiego Touring-Klubu).

WIECZORY, KONCERTY

— **Konsulat Republiki Czeskosłowackiej** w Poznaniu zwraca uwagę kolonji czecosłowackiej w Poznaniu oraz sympatyków Czeskosłowacji, że dnia 22 bm. odbędzie się o godzinie 20 w auli uniwersytetu koncert symfoniczny orkiestry akademików czecosłowackich z Pragi.

— **Ze Zw. Hallerczyków, Placówka Poznań.** Obchód imienin gen. Józefa Hallera, połączony z herbatką towarzyską, odbędzie się w sobotę, dnia 22 bm. o godzinie 20 w sali restauracji „Boulevard” przy pl. Nowomiejskim 5. Wzywa się członków do gremialnego udziału, o ile możliwość w mundurach.

ŻYCIE SOKOLE

— **„Sokół” w Kotowie.** Dnia 23 bm. odegra Tow. Gimn. „Sokół” w Kotowie przedstawienie amatorskie pod tytułem „Stanko powstaniec” w sali p. Szukały w Zabikowie. Początek o godzinie 18,30. Dochód przeznaczony na rozbudowę boiska.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— **Wycieczka do Jugosławji.** Ostatni termin wpłaty 150 zł na konto „Wycieczka do Jugosławji” w Banku Zw. Spółek Zarobkowych w Poznaniu — sobota 22 bm.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Z „Harmonji”.** W dniu 10 bm. odbyło się na sali Stow. Techników zebranie poświęcone uczczeniu Stanisława Moniuszki. Po zagajeniu chór męski odśpiewał „Czy w radzie, czy w swadzie”, poczem wiceprezes p. Radel wygłosił referat, w którym omówił zasługi Stanisława Moniuszki około spopularyzowania pieśni polskiej. Pięknie opracowany i znakomicie wygłoszony referat spotkał się z bardzo zycieliwym przyjęciem. Przyjęto jeszcze kilku członków oraz odczytano nadesłane podziękowania za подарowane bratnim organizacjom nuty.

KRONIKA WYPADKÓW

— **Skutki kawalerskiej jazdy.** Rzeźnik Ignacy Kochański z Winiar, jadąc ulicą Noskowskiego, wpadł nagle na wózek dziecięcy, w którym znajdowało się dwoje bliźniąt Stanisław i Jurek Grabianowscy (Kręta 24). Dzieci i panienka, która pchała wózek, doznały licznych drobnych pokaleczeń, tak że umieszczono ich w „Hali Tatrzańkiej” przy ul. Noskowskiego. Przywołane pogotowie lekarskie (55-55) udzieliło wszystkim pomocy, poczem rannymi zajęli się rodzice. Pan Kochański jechał zbyt szybko a przytem był nietrzeźwy. Widząc, co narobił, chciał umknąć, lecz zdołano go przychwycić i oddać w ręce policji. (z)

KRONIKA POLICYJNA

— **Złoczyńca raniony.** Wczoraj wieczorem kilku agentów policyjnych, przeprowadzając obserwację w śródmieściu, natknęło się na ulicy Pocztowej na podejrzanego przechodnia. Nieznajomy począł się pospiesznie oddalać, a następnie uciekać. Gdy na wołanie agentów się nie zatrzymał, jeden z nich celnym strzałem ranił go w plecy. Ujęty w ten sposób złoczyńca został przewieziony do lecznicy miejskiej w opiekę lekarską. — Przy nieznajomym, który uporczywie milczy i nie chce wyjawić swego nazwiska, znaleziono kilka wytrychów i precyzyjnych narzędzi złodziejskich, wskazujących na to, że jest zawodowym włamywaczem. Jeżeli będzie on nadal milczał, wówczas daktyloskopia będzie miała niewątpliwie wdzięczny teren do wykazania swej użyteczności. (k)

— **Aresztowanie paserów.** Podczas śledztwa za sprawcami kradzieży miedzianych przewodów z państwowych tras telefonicznych i telegraficznych stwierdzono, że drut miedziany, pochodzący z kradzieży dokonanej w dniu 22 lutego rb. na trasie telefonicznej Poznań — Luboń i Poznań — Świerczewo, został w ilości 93 kg sprzedany handlarzowi starego żelastwa Reformatowi Stefanowi, zamieszkałemu przy ul. Gen. Umińskiego, Reformat i jego żona Elżbieta, wiedząc o tem, że drut jest skradziony, bo policja ostrzegła ich przed kupnem drutu z tras telefonicznych i telegraficznych, zakopali drut w ziemi i policja pomimo kilkakrotnego przetrząsania zabudowań Reformatów, drutu odnaleźć nie mogła. Dopiero gdy Reformatowie wykopali drut i odwieźli go do fabryki wyrobów dewocyjnych p. Plonki przy ul. Zagórze 6, gdzie sprzedali go przedstawicielowi tej fabryki Wawrzyniakowi Stanisławowi, sprawa została wyświełona. Dochodzenie stwierdziło, że Wawrzyniak kupował miedziany drut od rozmaitych handlarzy i o drucie przywiezionym przez Reformatów wiedział już na kilkanaście dni przed jego przywiezieniem, iż pochodzi z kradzieży. W związku z powyższym zostali aresztowani paserzy Reformat Stefan i jego żona Elżbieta, oraz Wawrzyniak Stanisław; ostatniego jednak z uwagi na to, że nie był jeszcze karany, z aresztu zwolniono. (z)

Z OSTATNIEJ GHWILI

— **Awantura na rynku w Jarocinie** wszczął niejaki Chojnacki z ul. Kilińskiego. W stanie podchmielonym stawiał silny opór policji. Czterech posterunkowych nie mogło dać rady awanturnikowi, który w swej zapalczywości wyrwał jednemu policjantowi bagnet i pchnął go w udo. Po skrepowaniu pijaczyny, odstawiono go do więzienia. W dniu 17 bm. został Ch. wydany prokuratorowi, który już niejednokrotnie karał awanturnika. Stanowisko zebranych mętów ulicznych było w wysokim stopniu prowokacyjne, to też „kolejny” Ch. również będą pociągnięci do odpowiedzialności sądowej. (fj)

— **Śmierć na torze kolejowym.** Dnia 6 go godz. 6,30 znaleziono na torze kolejowym Gniezno — Jarocin, 70 metrów od wiaduktu kolejowego, mężczyznę w wieku około 25—30 lat, na połowy przejechanego. Ubrany był w ubranie robocze, długie buty i czapkę sportową. Przy sobie miał bochenek wiejskiego chleba. Kim denat jest, narazie nie można ustalić, papiery bowiem, jakie miał przy sobie, zostały wskutek przejechania zniszczone. (br)

Ostatni (25) numer „Wielkopolskiej Ilustracji” przynosi jak zawsze szereg barwnych i bogato ilustrowanych artykułów. Na uwagę zasługuje zwłaszcza piękny i zajmujący

feljeton Stanisława Wasylewskiego

Z mnóstwa aktualnych artykułów i zdjęć wymienić należy

Pożar śpichlerza w Gdańsku

Uroczystości ku czci Prezydenta Masaryka w Pradze

Nadzwyczaj ciekawy jest bogato ilustrowany artykuł p. t. „Świat zaginiony”, który opowiada o groźnych potworach i smokach epoki gadów.

Mnóstwo aktualności oraz zwykle dział stały, jak odcinek intrygującej powieści, nowela, bajka dla dzieci, mody, kącik czytelników, humor, szarady itd. — etc. uzupełnienie ciekawego i pięknego numeru

(Największe i najtańsze pismo ilustrowane dla szerokich kół publiczności. Pojedynczy egzemplarz tylko 45 groszy, miesięczny abonament 1,50 zł, kwartalnie 4,— zł. Egzemplarzy okazowych bezpłatnie należy żądać wprost od administracji: Poznań — św. Marcin 70).

Ciekawy odczyt

O polskiej emigracji w Ameryce

Na ten temat wygłosił nadzwyczaj ciekawe i cenne spostrzeżenia na zebraniu Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego ks. prałat Kłos. Jak wiadomo, czcigodny prelegent spędził w Ameryce parę miesięcy; rezultatem tej podróży jest zajmująca dwutomowa książka p. tyt. „Na drugiej półkuli”. Nasza emigracja amerykańska, to jakby czwarta dzielnica za oceanem. Liczba jej dochodzi do pokaźnej sumy 4 milionów ludności. Takiej więc potęgi polskości nie można nie doceniać. Pierwszą polską parafję założył w Stanach Zjednoczonych w roku 1856 ślązak, ksiądz Leopold Moczygęba; liczyła ona wtedy 100 parafjan. Już w trzydziści lat potem liczba parafji urosła do setki a w roku 1925 statystyka wykazała ich niemal 900; kościołów polskich mamy tam blisko 1 000. Polska podtrzymuje w Stanach pięć narodowo-katolickich związków, z których najważniejszą jest Polska Rada Opieki Społecznej (t. zw. „Proso” w skrótach prasy amerykańskiej). Mimo wielkiej liczebności, Polacy zagrożeni są rychłym wynarodowieniem. Jest bowiem kilka przyczyn, które wkrótce wpłyną mogą na zupełne zamerykanizowanie się naszej ludności; zapomnia ona prędko swego rodzinnego języka, zwłaszcza, że coroczny dopływ „świeżych” sił żywotnych z Polski został ograniczony przez surowe immigracyjne prawo Johnsona do 4 535 ludzi rocznie. Ponadto polska

inteligencja usuwa się gwałtownie od współpracy z kościołem katolickim. Złe stosunki kościelne w Ameryce i niepokojące wieści z Polski także nie wpływają budująco na polskiego emigranta. To wszystko doprowadzić może niestety do prędkiego wynarodowienia się naszych Polaków amerykańskich, co nie jest dla nas bynajmniej wesołe. (J. Mł.).

„Pomnik Niepodległości”

Pierwszą nagrodę otrzymali rzeźbiarze poznańscy — Wykonanie tego pomnika dla m. Chodzieży powierzono p. W. Kaimowi

W tych dniach odbyło się w Chodzieży, pod przewodnictwem miejscowego p. starosty dr. Jerzykowskiego posiedzenie członków komitetu budowy „Pomnika, Niepodległości”. W skład członków komitetu wchodzi m. in. pp.: konserwator wojewódzki dr. Nikodem Pajzderski, ks. prob. Kurpisz, prezes Stow. Art. Plastyków w Poznaniu art. malarz Stanisław Wróblewski, arch. Kirkin i przewodniczący komitetu miejscowego dr. Matuzewski. Przedmiotem obrad była ocena nadesłanych projektów.

W tajnym głosowaniu przyznano pierwszą nagrodę pracy pod godłem „XX”, drugą projektowi pod godłem „Tarcza”; autorem obu jest artysta-rzeźbiarz poznański p. Wawrzyniec Kaim. Trzecią nagrodę otrzymała również praca poznańskiego rzeźbiarza p. Józefa Kotkowskiego, pod godłem „Pro Patria”

Kradzież gołębi pocztowych. W Gnieźnie skradziono Czesławowi Ratajczakowi ze strychu 5 gołębi pocztowych, z których 2 miały na nogach aluminiowe obrączki ze znakiem Tow. Hodowli Gołębi Pocztowych D. O. K. VII 1781/29 i 1718/29. (k)

Poraniona przez bandytów. Do mieszkanka Jaworskiej w Gnieźnie wtargnęło dwóch osobników, żądających pieniędzy. Gdy p. Jaworska odmówiła, jeden z napastników porwał nóż i ukłił kilkakrotnie Jaworską w rękę, a przybyłego jej z pomocą Alojzego Piątkowskiego w plecy i głowę. Po napadzie złościny zbiegli, nie zabierając nic. Poranionych odstawiono do szpitala Czerwonego Krzyża w Gnieźnie. Napastników udało się wkrótce ująć; są to 24-letni Wojciech Lewandowski i 25-letni Tadeusz Lewicki, obaj z Gniezna. (k)

Samochód wjechał na drzewo. W Podrzewiu w pow. szamotulskim samochód własność firmy Zagórski w Poznaniu uderzył o drzewo i wywrócił się, przy czym zostali lekko pokaleczeni kierowca oraz jeden z pasażerów. Winę przypisuje się zbyt szybkiej jeździe szofera. (k)

Przysypany ziemią. W Przytocznicy w pow. ostrzeszowskim podczas kopania żwiru osunęła się ziemia, grzebiąc 62-letniego robotnika Franciszka Piekarskiego. Nieszczęśliwego wydobyto wkrótce z bardzo ciężkimi obrażeniami wewnętrzными i ze złamaniami żeber. Mimo pomocy lekarskiej zmarł w trzy dni po wypadku. (k)

Ojciec poranił syna nożem. W Kaliszkowicach Kaliskich w pow. ostrzeszowskim doszło do bójki na tle sporu między Józefem Zawadką a synem jego, również Józefem. Podczas bójki ojciec pchnął syna nożem kilkakrotnie, raniąc go w twarz, piersi i brzuch. Rana w brzuchu okazała się bardzo niebezpieczna. Syna przewieziono do szpitala, a ojca ujęto i odstawiono do więzienia sądowego w Ostrzeszowie. (k)

Echa ekscesów jarmarcznych w Kruszwicy. W związku z zajęciami na jarmarku w Kruszwicy w dniu 12 bm. policja prowadzi dalsze dochodzenia. Aresztowano około 30 osób. Znalaziono większe ilości towaru, po który zgłaszają się poszkodowani, prawie wyłącznie Żydzi, którzy przybyli masowo na jarmark. (k)

JARMARKI

Lwówek. Jarmark odbędzie się w czwartek, dnia 3 kwietnia, na konie, bydło i towary kramne.

Dolsk. Jarmark przeniesiony został na wtorek dnia 15 kwietnia r. b.

Z WIELKOPOLSKI

Wronki. (Z Rady miejskiej.) Na ostatnim posiedzeniu Rady miejskiej przyjęto dodatkowy budżet administracyjny na rok 1929-30, przewidujący w dochodach i rozchodach 90 861,86 zł; budżet administracyjny na rok 1930-31, balansujący w dochodach i rozchodach na sumę 239 330,09 zł; budżet elektrowni, przewidujący w dochodach i rozchodach 99 050,00 zł i budżet wodociągów, zamykający się sumą 19 100,00 w dochodach jak i rozchodach. Równocześnie upoważniono Magistrat do przenoszenia kredytów w granicach przepisów, lecz wyłącznie w wydatkach rzeczowych. (wr)

Leszno. (Protest kupiectwa.) Jak w Poznaniu, tak i w Lesznie kupiectwo przystąpiło do manifestacji protestacyjnej przeciw nadmiernemu opodatkowaniu. — Dnia 15 bm. od godz. 13 do wieczora wszystkie sklepy były zamknięte. Dołączyły się także cukiernie i kina, a nawet autodorożki nie kursowały. Wieczorem całe miasto tonęło w ciemnościach.

(Osobiste.) W Krynicy zmarł nagle rotmistrz 17. p. ul. śp. Zygmunt Podczaski. Zwłoki przywieziono do tutejszego garnizonu. Pogrzeb śp. Zmarłego świadczył, jak wielką sympatią ten dzielny oficer cieszył się w mieście i okolicy. — Cześć Jego pamięci.

(Teatr i wykłady.) W ostatnim tygodniu mieliśmy przedstawienie Teatru Wkp. p. t. „Ogniem i mieczem”, przedstawienie teatru miniatyr p. Palczewskiej p. t. „Knapa”, wykład p. Ottówny na temat „Życie i dzieła Jacka Malczewskiego” z przeczycami i wreszcie odczyt prof. W. Lutosławskiego p. t. „Historja poglądów na świat”.

(Akademja.) Stosownie do rozporządzenia Ojca św. odbyło się dnia 16 bm. uroczyste nabożeństwo ekspiacyjne, a po poł. wielka akademja w sali strzelniczej, zapelnionej po same brzegi tłumami ludzi. — Wykłady wygłosili p. dr. Polewski z Leszna i p. prof. Dworzaczak z Poznania. Następnie przeczytał p. red. Machalewski rezolucję. Przyjęto ją jednogłośnie. Wiec zagaił prezes Ligi Katolickiej p. Handtke, a przewodniczył mu p. radca Górecki. Na zakończenie odśpiewano „Kto się w opiekę”. (s)

Lubasz. (Z życia religijnego) Z inicjatywy ks. dziekana Rosenberga założono tu Oddział Stow. „Opieka Polska nad Rodakami na Obczyźnie”. Skład zarządu następujący: ks. dziekan Rosenberg — prezes, p. Zofja Szuldrzyńska — wiceprezeska, ks. Józef Libowski — sekretarz, p. Marja Stróżyńska — skarbniczka, p. Kazimierz Weydmann — ławnik. Idąc za głosem Głowy Kościoła, urządzono i w Lubaszu wielce protestacyjny przeciwko gwałtom bolszewickim w Rosji. Stawiły się mimo niepogody wszystkie stowarzy-

szczenia katolickie oraz około 1000 parafjan lubaskich. Wiec zagaił ks. dziekan, poczem chórz kościelny pod batutą p. Gronkowskiego odśpiewał „My chcemy Boga”. Następnie ks. dziekan wygłosił referat o bolszewizmie i jego zgubnych skutkach. Następnie zabrał głos p. Antoni Dłużak, wskazując także na straszne katusze, które znoszą bracia nasi, Polacy. Uchwalono rezolucję, którą wysłano do nuncjusza i do rządu polskiego.

Budźni. (Protest kupców.) W myśl uchwały zarządu Zw. Kupców i rzemieślników przylączyli się kupcy budźniscy do ogólnego protestu w sprawie podatku obrotowego. Na znak protestu były wszystkie sklepy 15 bm. przez pół dnia zamknięte. (bk)

Inowrocław. (Ze sportu.) Na walnym zebraniu klubów sportowych „Zdrój” i „Irena” uchwalono zjednoczyć obie organizacje. Do zarządu wybrano pp.: prezesem — Krokowskiego, wiceprezesem — Cepka, sekretarzem — Wojciechowskiego, zast. sekretarza — Krzemianowskiego, skarbnikiem — Stomińskiego i gospodarzem — Głowickiego. W 6-tą rocznicę „Zdroju” odbędzie się bieg sztafetowy dookoła miasta z udziałem licznych organizacji sportowych.

(Sodalicia męska.) Na walnym zebraniu sodalicyi męskiej w dniu 9 bm. po sprawozdaniach zarządu wygłosił ks. dziekan Kubiński referat na temat: „Sprawa dóbr i kościołów, zabranych katolickim Uniom za rządów carskich” oraz „Beatyfikacja i kanonizacja w okresie obecnych”. Skład zarządu tej pozytywnej instytucji jest następujący pp: prezes — Dzioch, sekretarz — Lachowski i skarbnik — Michalak.

(Z Tow. Śpiewu „Szarotka.”) Na 6 kwietnia Tow. Śpiewu „Szarotka” przygotowuje piękny koncert, obejmujący utwory Moniuszki z udziałem orkiestry 59 p. p. Część dochodu przeznaczona jest na budowę pomnika Jana Kasprzowicza w Inowrocławiu. (em)

KUPUJMY CEGIELKI NA BURSE RZEMIEŚLNICZĄ

Kursy hodowlane w Gnieźnie

Członkom Kółek Rolniczych, Kółek Włościanek, Ziemianek jak i Koła Ziemian powiatu gnieźnieńskiego podaje się do wiadomości następujące komunikaty Sekretariatu Powiatowego W. T. K. R. na powiat Gniezno.

W poniedziałek dnia 24 marca 1930 r. o godz. 10-tej rano w sali Hotelu Europejskiego w Gnieźnie, urzędują Wielkop. Tow. Kółek Roln. przy współudziale i poparciu Wielkop. Izby Rolniczej jednodniowy kurs hodowlano-społdzielczy z następującym programem:

1. Kryzys w rolnictwie, 2) hodowla bydła, 3. hodowla trzody, 4. hodowla drobiu, 5. organizacja zbytu produktów rolniczych.

Na zakończenie kursu będą wyświetlane filmy.

W poniedziałek dnia 31 marca 1930 r. o godz. 12-tej w południe w sali Hotelu Europejskiego w Gnieźnie Wielkop. Izba Rolnicza urzędują lotny kurs dla hodowców koni mniejszej własności z nast. programem: 1. Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach choroby konia, 2. obchodzenie się z żrebną kłaczą, wychów i pielęgnowanie żrebiąt, 3. racjonalne pielęgnowanie kopyt i kucie, 4. demonstracje. Uprasza się również członków, jak i nie-członków, którzy mają żrebacki i konie z anormalnymi kopytami. by takowe przyprowadzili do Komunalnej Szkoły Podkuwaczy koni Gniezno. ul. 3 Maja, nr. 3 po południu, gdzie odbędzie się demonstracja i pokaz leczenia kopyt.

Udział w podanych 2-ch kursach jest bezpłatny.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: Józef Józwiak z prośbą o zdrowie 5 zł; — I. Wojcecka 5 zł; — R. z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalsze zdrowie dla całej rodziny 2 zł; — A. S. 5 zł; — W. A. z Solacza zamiast wieńca na trumnę ś. p. Konstantego Matuszewskiego 15 zł; — F. D. z prośbą o zdrowie 10 zł; — H. S. z prośbą o zdrowie 3 zł; — P. D. 2,50 zł. Draga M. 5 zł; — Franciszek Lisiek 5 zł; — Jakób Kopeć, Poznań 10 zł; — J. M. w pełnej intencji 5 zł; — B. K. Kępno z podziękowaniem za wysłuchaną prośbę 10,30 zł; — Stęszewska z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalsze błogosławieństwo 20,25 zł; — złożone przez Tow. Czytelni Kobiet w Ostrowie 55 zł; — Z. D. z prośbą o zdrowie i błogosławieństwo 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 2 689,77 zł.

Na dom sierot na Śródcie: 50 zł wypłacono dnia 18. 3. Siostrze Stanisława.

RADJO

Programy radiofoniczne

Piątek, dnia 21 marca 1930 r.

Poznań (335 m) godz. 13.00 sygnał czasu; godz. 13.05 koncert gramofonowy; godzina 14.00 notowania giełdy pien., zboż., towarowej, cen targ. Rzeźni Miejskiej; godzina 14.15 komunikaty gosp., roln., PAT, sprawozdanie o ruchu statków itd.; godz. 16.45 Z cyklu odczytów misyjnych odczyt p. t. „Kardynał Lavigerie” (wygl. p. M. Dobrzycka); godz. 17.05 „Silva rerum”; godz. 17.25 kurs elem. języka angielsk.; godzina 17.45 muzyka taneczna w wyk. orkiestry teatru „Qui-Pro-Quo” (transmisja z Warszawy); godz. 18.45 nadprogram; godzina 18.55 odczyt p. t. „Geneza wojny 13-toletniej” (wygl. p. M. Płończak); godz. 19.10 odczyt p. t. „Wychodźstwo polskie w Kanadzie” (wygl. prof. Szychliński); godz. 19.30 nadawanie Radjografji systemu Fultona w związku z odczytem p. prof. Kosteckiego w Auli U. P.); godz. 19.50 odczyt z cyklu „Holandia współczesna” (wygl. dr. Marjan Jedlicki, Doc. U. J.); godz. 20.15 koncert symfoniczny (transmisja z Filh. Warsz.); godz. 22.30 sygnał czasu, komunikaty PAT i sportowe; godz. 22.45 muzyka taneczna z kawiarni „Wielkopolanka”.

SPORT

Lekka atletyka

Paul Martin na mistrzostwach amerykańskich w hali uzyskał świetny czas na 1000 y, a mianowicie 2:12,6, bijąc p. in. Ray Congera i rewanzując mu się tem samem.

Piłka nożna

O mistrzostwo klasy A odbędzie się w niedzielę następujące spotkania: o godz. 11 „Warta” — „Sparta” na boisku „Warty” oraz „Posnania” — „Sokół” na boisku HCP; o godz. 14 „Legia” — „Wiktorja” na boisku „Sparty” oraz „Stella” — „HCP” na boisku tego ostatniego o tej samej godzinie. W Ostrowie walczą dwaj miejscowi rywale „Ostrowja” i „OKS”.

„Ruch” — „Warta”. W zesłanych mistrzostwach uległa „Warta” Ślązakom 2:0 i dopiero w drugim spotkaniu zwyciężyła ich 5:0. Czy powtórzy ten sukces w niedzielnym spotkaniu — trudno przewidzieć, trwały bowiem zespół „Ruchu” stawi zapewne zacięty opór. Każdy zwolennik piłkarstwa pospieszy w niedzielę o godz. 15 na boisko „Warty” aby tam znaleźć rozstrzygnięcie swej niepewności. Przed sprzedaż biletów odbywa się w firmie „Camera” ul. Fr. Ratajczaka i w sekretarjacie Klubu Al. Marcinkowskiego 26 od godz. 10 do 12 i od 16 do 18 oraz w niedzielę od godz. 11 do 13.

Pięściarstwo

Finale o mistrzostwo naszego okręgu odbędą się w sobotę o godz. 20 w sali H. C. P. (Górna Wilda 180, przystanek tramwajowy t. zw. osada kolejowa) i zapowiadają się jako jedne z najciekawszych zawodów obecnego sezonu, bowiem w ringu ujrzymy szereg mniej więcej równych par, oraz istotnie pierwszorzędnych pięściarzy. Według kolejności wag pary są następujące (od muszej do ciężkiej): Forlański (W) i Kucharzewski (W), Stepiak (W) i Czerniak (HCP), Warecki (W) i Tassarek (HCP) Anioła (HCP) i zwycięzca dzisiejszego spotkania Gostyński (W) - Matuszewski (W), Arski (W) i Grzędziewski (W), Wiśniewski (W) Tomaszewski (HCP) oraz Nowicki (W) i wygrywający dzisiejszy mecz (Tilgner lub Anioła III). Z powyższego widać, że walki będą faktycznie obfitować w pierwszorządne atrakcje sportowe.

Szermierka

Drużynowe spotkanie odbędzie się w niedzielę o godz. 9 w sali Studium Wychowania Fizycznego w Parku Wilsona pomiędzy AZS I (członkowie Studium Wych. Fiz.) a AZS II w 3 rodzajach broni po 3 zawodników do poszczególnej broni. W skład drużyny Koła Wychowawców Fizycznych jest następujący pp: Krawczyk J., Szczygiel E. i Lange Ł., Jasiński J. Drużyna AZS składa się z pp: Knyszewski, Mniejzyński, Waśowski, Węclawski, Dąbrowski i Czaplicki.

TEATRY

Z Teatru Wielkiego. Dziś, we czwartek „Frasquita”. W piątek, 21 bm. pod kierunkiem dyr. Wojciechowskiego „Szwanda dudziarz” z pp. Bojar-Przemienicka, Szafranska, Majem, Perkowiczem, Romanowiczem i Urbanowiczem. W sobotę, 22 bm. stale wyprzedana „Frasquita” z pp. Fontanówna, Grabowska, Bratkiewiczem, Raczkowskim i Sendeckim, kapelmistrz p. Latoszewski. W niedzielę o godz. 15 po cenach znizowanych „Kryśka Leńcizanka” z pp. Fontanówna, Karska, Nochowicz, Bratkiewiczem, Folańskim, Gruszczyńskim i Wiśniewskim, kapelmistrz p. Eichstaedt. Wieczorem pod kierunkiem dyr. Wojciechowskiego „Casanova”.

Ewa Bandrowska, wystąpi gościnnie tylko dwa razy, w sobotę i niedzielę, 5 i 6 kwietnia w swych niezrównanych kreacjach w operach „Blanchefleur” i „Traviata”.

Z Teatru Polskiego. Dziś po raz 3-ci głośna komedja Scribe’a „Walka kobiet” w obsadzie premierowej. Jutro świetna komedja Jewreimowej „Teatr wieczystej wojny”, którą prasa i publiczność

przyjęły entuzjastycznie. W sobotę wraca na afisz „Walka kobiet”.

W niedzielę po południu po cenach znizowanych wielka komedja W. Szekspira „Kupiec wenecki”, która stale wypełnia widownię; wieczorem stale wyprzedana do ostatnich miejsc propagandowa komedja Józefa Rączkowskiego „Nad polskiem morzem”.

Z Teatru Nowego. Dziś i codziennie sztuka amerykańska pt. „Artyści”. — Sensacyjny ten dramat z zakulisowego życia variete fascynuje widownię scenami, pełnymi śpiewu, ruchu i tańca, na których barwnym tle rozgrywają się wzruszające przeżycia miłosne pary artystów. Wesołe i groteskowe typy aktorów variete zdobywają sobie swem swobodnym, beztróskim życiem sympatię widzów. Część rewjowa, skatche, piosenki i kuplety są pióra znanego szopkarka „Knock-Outa”. Cały zespół z pp. Cieszkowska, Czarnecka, Fiszerówna, Chmurkowskim, Smoczyńskim, Mazankiem i Zawistowskim na czele zbiera codziennie burze oklasków rozbawionej publiczności.

Dziś wystąpi

JAN DAHMEN.

W ostatniej chwili przypominamy, że dziś, w czwartek, dnia 20. b. m., wieczorem o godzinie 8 w sali Domu Ewangelickiego wystąpi najslawniejszy skrzypek holenderski JAN DAHMEN, który wykona rzadko spotykany w salach koncertowych olbrzymi i piękny program.

Przy fortepianie Meza Dahmen. Sprzedaż biletów u p. Szejnbrowskiego, ul. Gwarna 20, wieczorem przy kasie. zp 22 248

Pod protektorem JMagnificencji Rektora Uniwersytetu Poznańskiego Dr. Stanisława Kasznicy i Konsula Czeskosłowackiego inż. Zdenka Matouska, odbędzie się w sobotę, 22 b. m. o 8, w Auli Uniwersytetu, wielki koncert symfoniczny mistrzowskiej orkiestry symfonicznej studentów Uniwersytetu i Politechniki z Pragi w pełnym składzie 60 osób. Znamiomita ta orkiestra symfoniczna znana jest powszechnie nie tylko w swym kraju rodzinnym, ale i daleko poza granicami Czechosłowacji. W ubiegłym roku odbyło wielkie tournée po Jugosławji, odnosząc wszędzie olbrzymie sukcesy artystyczne — entuzjastycznie witana przez publiczność. W programie koncertu najpiękniejsze dzieła Beethovena, Schuberta, Smetany, Fibicha, Dworaka, Noskowskiego i innych. Koncertem dyryguje słynny kapelmistrz OTOKAR KOZEL. Bilety do nabycia wczesniej w składzie cygar Szejnbrowskiego, ul. Gwarna 20, telefon 56-38. zw 22 401

Najsłynniejsza polska pieśniarka, niezrównana interpretatorka wytwornej piosenki słynna HANKA ORDONÓWNA, zwana polską „Yvette Guilbert” z najpopularniejszym polskim piosenkarzem, humorystą i genialnym wprost parodjista EUGENJUSZEM BODO — wystąpi w sobotę, 22 bm., o 11 wiecz., w teatrze „Słońce”

Chyba o żadnej innej artystce nie napisano tyle artykułów, studiów i recenzji co właśnie o HANCE ORDONÓWNE... Chyba żadnego innego artysty z pośród wszystkich piosenkarzy i humorystów nie oklaskiwano goręcej — od popularnego a tak kapitalnego w swych niezrównanych kreacjach przemilego EUGENJUSZA BODO. Program wytworny będzie i piękny. ORDONKA zainterpretuje swe słynne piosenki tak popularne w całej Polsce i ocraniane przez wszystkie gramofony oraz szereg najnowszych „przebojów” — EUGENJUSZ BODO zaś postara się o to, by na sali zakręlował szampański humor.

Przypomnieć należy naszej Publiczności, że HANKA ORDONÓWNA — odbywa obecnie wielkie pożegnalne tournée po całej Polsce, gdyż niebawem wyjeżdża na gościnne występy zagranicę, pozyskana przez słynnego REIHARDA, który oczarowany niezwykłym talentem wielkiej artystki — zamierza ją użyć w swych wielkich planach realizatorskich. Bilety do nabycia w składzie cygar Szejnbrowskiego, Gwarna 20 — Telefon 56-38. zw 22 400

Teatr Wielki

DZIŚ — „Frasquita”, opera Lehara. Piątek, 21. 3. „Szwanda dudziarz”, opera Weinberga. Sobota, 22. 3. „Frasquita”, operetka Lehara. Niedziela, 23. 3. popoł. „Kryśka Leńcizanka”, operetka J. Jarno. Niedziela, 23. 3. wieczorem „Casanova”, opera Różyckiego. Poniedziałek, 24. 3. „Frasquita”, operetka Lehara. Wtorek, 25. 3. „Straszny dwór”, opera Moniuszki. Początek o godzinie 8 wieczorem.

Teatr Polski

DZIŚ — „Walka kobiet”. Piątek, 21. 3. „Teatr wieczystej wojny”. Sobota, 22. 3. „Walka kobiet”. Niedziela, 23. 3. popoł. „Kupiec wenecki”. Niedziela, 23. 3. wiecz. „Nad polskiem morzem”. Poniedziałek, 24. 3. „Teatr wieczystej wojny”. Początek o godzinie 8 wieczorem. Bilety poprzednio do nabycia w kasie teatralnej (Teatr Polski, ul. 27 Grudnia).

Teatr Nowy

DZIŚ — „Artyści”. Piątek, 21. 3. „Artyści”. Sobota, 22. 3. „Artyści”. Początek o godzinie 8 wieczorem. Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarińskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

W MUZYCZNYM POZNANIU

JAK ZORGANIZOWAĆ KONSUMCJĘ MUZYKI

Tak wybornie udany koncert niedzielny Koła Śpiewackiego „Moniuszko”, na którym pod batutą dyr. Leszczyńskiego wykonano „Sonety Krymskie”, „Parję” i „Magdę karczmarzkę”, nasunął mi pewne uwagi na temat, jak najlepiej możnaby zorganizować w Poznaniu konsumpcję muzyki i od czego tę organizację zacząć.

Jest ona konieczna. Gdy idzie o produkcję muzyki czystej, mamy ją jako sumarycznie zorganizowaną: mamy, przynajmniej w tym sezonie, koncerty Filharmonii, mamy liczne związki i koła śpiewacze, które pracują wytrwale i coraz to z jakąś ciekawą nowalją występują. Za to konsumpcja wielce jeszcze szwankuje. Aula Uniwersytetu jest stale za obszerna na tych słuchaczy, którzy muzyki czystej pragną. Jak na to poradzić?

Trzeba rozmuzykować społeczeństwo nasze — to jasne. Trzeba obudzić potrzebę słuchania muzyki. Otóż na niedzielnych koncertach z radością widziało się mnogie rzędy krzesel i galerji, zajęte przez rodziny, znajomych i przyjaciół tych, którzy stali na estradzie jako wykonawcy. Tak powinien i musi wyglądać pierwszy krok, aby słuchaczy do sali zwabić. Rodziny i znajomi wykonawców dzieł chóralnych to pierwsza publiczność stała, to „jaczajki”, przez które musi zamilowanie do muzyki wsiąkać w społeczeństwo, idąc coraz szerzej i coraz głębiej.

Słynny z muzykalności i z rozmuzykowania Lwów nie inaczej rozpoczął. Koncerty Towarzystwa Muzycznego, „Lutni” i „Echa” tak zaczynały swoje pełne sale. Był wszakże i inny, nie ściśle „rodzinny” materiał słuchaczy. Stowarzyszenia muzyczne lwowskie posiadały mianowicie, obok członków czynnych, kategorię t. zw. członków wspierających, którzy za pewną roczną opłatą mieli prawo do bezpłatnego wstępu na parę koncertów co roku (najczęściej na cztery). Koncerty takie były dla odnośnych stowarzyszeń o b o w i ą z k o w e: musiało się ich tyle a tyle do roku urządzić, a członkowie wspierający, mający wstęp darmo, dawali sobie na nich rendez-vous z przyjaciółmi i znajomymi, przez co koło miłośników ustawicznie się rozszerzało. Z wkładek członkowskich pokrywano część kosztów (sala, orkiestra, programy itp.) resztę zaś dodawały wstępy płatne.

Na tej drodze zaszedł Lwów bardzo daleko. Zwłaszcza „obowiązkowość” tych produkcji była ważnym momentem. Z jednej strony członek wspierający wiedział, że za swoją wkładkę coś otrzyma, z drugiej znowu czuł się związanym ze swoją instytucją, na koncerty uczęszczał i uczył się w muzyce smakować.

Przypominam to, w myśli, że może znacznie się dyskusja. Konsumpcję muzyki trzeba w Poznaniu dobrze zorganizować, a im prędzej, tem lepiej.

W. N.

Nowy koncert moniuszkowski odbędzie się w niedzielę, dnia 23, w sali p. Koczrowskiego na Główniej. Urządza go Koło Śpiewackie im. ks. dr. J. Surzyńskiego. W programie: „Milda”, kantata mitologiczna litewska, urywek z opery „Flis”, pieśni i ballady, w wykonaniu chóru, solistów i orkiestry pod dyktando p. F. Rucińskiego. Solistami są pp. M. Duxówna, Z. Matyówna, P. Rucińska, S. Adamski i J. Kierczyński. Szczegółowe szczegóły, że Wielkopolska wznawia kult Moniuszki. Publiczność poznańska, która tak życzliwie oceniła urządzony ostatnio przez cnotę im. Moniuszki pod dyktando p. J. Leszczyńskiego koncert moniuszkowski, powinna wziąć liczny udział w niedzielnej produkcji. Dojazd łatwy, tramwaje wydają bilety z przesiadaniem na trolleybus.

Książki nadesłane

Ppułk. K. Myrek: „3 p. a. p. Legjonów”. Warszawa 1928. Wojsk. Inst. Wyd.

Mjr. S. G. S. Turek: „12 Kresowy p. a. p.” Warszawa 1928. Wojsk. Inst. Wyd.

Stanisław Windakiewicz: „Jan Kochanowski”. Kraków 1930. Nakł. Krakowskiej Spółki Wydawniczej.

Wacław Borowy: „Gilbert Keith Chesterton”. Kraków 1929. Nakł. Krakowskiej Spółki Wydawniczej.

Ferdynand Zweig: „Kartelizacja przemysłu polskiego”. Kraków 1929. Nakł. Krakowskiej Spółki Wydawniczej.

Kpt. W. Rytko: „7 p. a. p.” Warszawa 1929. Wojsk. Inst. Wyd.

ZYCIE KULTURALNE

NAUKA

Z Tow. Geograficznego. Odczyt o Czarnym Łądzie wygłosił w Poznańskim Towarzystwie Geograficznym prof. dr. Jan Loth z Warszawy. Nasza aula uniwersytecka, w której odbył się ciekawy odczyt, była przepelniona. Przeważała, rzecz prosta, młodzież, która się zajmuje geografją, a zwłaszcza ciekawa jest oryginalnych relacji z podróży. Prelegent zademonstrował też przeszło setkę ciekawych przezroczyc z Afryki, które się bardzo podobały. Należy się szczerze podziękowanie przesyłać Tow. Geograficznemu, prof. dr. Pawłowskiemu, że zorganizował tak ciekawy odczyt. (J. Ml.)

KRAJOZNAWSTWO

400-lecie Brzeżan. Ze Lwowa piszą nam: Miasto Brzeżan w powiecie tarnopolskim obchodzi w roku bieżącym 400-letnią rocznicę fundacji miasta przez hetmana Sieniawskiego. Jubileusz ten zbliża się ze 150-tą rocznicą założenia gimnazjum brzeżańskiego. Rada miejska powołała komitet organizacyjny obchodu obu rocznic. (kr)

MUZYKA

Z Filharmonii Warszawskiej. Donoszą nam z Warszawy: Niemalę powodzenie ma wyborowy kapelmistrz rumuński, Jerzy Georgescu (były wiolonczelista kwartetu smyczkowego Henryka Marteau), który przed dwoma tygodniami dyrygował w Filharmonii, a obecnie znowu prowadził uroczysty koncert. W programie była trzyczęściowa symfonia Es-dur Mozarta, dwa poematy symfoniczne, a mianowicie „Don Juan” Straussa i „Uczeń czarnoksiężnika” Pawła Dukasa, wreszcie „Rapsodia rumuńska” Enesco wybitnego kompozytora i świetnego skrzypka rumuńskiego. Ludowe tematy, zawarte w „Rapsodji”, przypominają nasze małopolskie, wschodnie i hułskie. Jako solista wystąpił znany wiolonczelista Feuermann, który odegrał wiolonczelowy koncert Schumanna. (w. m.)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Kilimy wielkopolskie w Wilnie. Piszą nam z Wilna: Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet urządził wystawę kilimów z wielkopolskiej wytwórni „Kilim wielkopolowski”. Są to kilimy tkane przeważnie na wzorach świetnych artystów z tej dziedziny, jak Treter, Józef Czajkowski, Skoczylas, Stryjeńska itd. Wystawa ma wielkie powodzenie, prawdopodobnie wiele eksponatów nie opuści już Wilna. Będzie to jakby rewanż za wielkie powodzenie wileńskich samodziół, które na Targu Poznańskim cieszyły się zawsze etakiem sukcesem. (pw)

LITERATURA

O honoru rodu. Jakób Riva, bohater powieści Salvatora Gotty „Imię twoje” (przekł. Elesty, Poznań, Księg. Rzepeckiego 1930), nie pochodził z rodu patrycjuszowskiego, był wnukiem ubożego druciarza, którego syn dopiero doszedł do znacznego majątku i wielkich wpływów. Ambicje rodowe rosły szybko, a miały w sobie bujność, zdrowie i siłę młodego debuta. Zwłaszcza Jakób Riva miał silne poczucie azy nowej jednak autentycznej wielkości swego rodu. Żonaty był dwukrotnie. Druga jego żona Elżbieta, pochodząca z arystokratycznej rodziny angielskiej, wyszła za Jakóba raczej z wyrachowania. Nie była mu też wierna, obdarzając swymi względami nie tylko przyjaciela domu, Jerzego Lericiego, ale i wnuka swego męża, Gerarda. Wybucho wojna, obaj kochankowie na froncie. Po odbytej kampanji powracają, Gerard odznaczony za waleczność. Lericiego zjawia się pierwszy na porzucony chwilowo miłosny posterunek, korzystając z nieobecności Jakóba. Elżbieta jednak woli spotkać się z nim w Turynie, wolny zaś wieczór poświęca młodemu Gerardowi. To właśnie stało się powodem tragedji. Gerard spotyka się przypadkiem w ciemnym przedsiönku z wujem swoim, synem Jakóba i Elżbiety, siedemnaścieletnim Robby, i biorąc go za swego rywala Lericiego, dusi chłopca. — Po dłuższych zawikłaniach Jakób Riva dowiaduje się wszystkiego, nie daje się jednak złamać, używając wszystkich sprężyn, aby plotce i wzburzonej opinii publicznej nałożyć kaganiec. Mobilizuje wszystkie swoje wpływy — bardzo rozległe, bo sięgające od łoży wolnomularskiej aż po episkopat. Manewr mu się udaje. Ostatnim, choć ponurym, a jednak triumfalnym akordem jego dumy rodowej jest moment intronizacji na stolicę biskupią bratanka — Leonarda Rivy. Miasto uroczysto wita biskupa Rivę. — W tej całej ponurej, o szlachetnym dukcie, powieści wyczuwamy nutę analogiczną do tej, w której spotykaliśmy się w powieściach Gracji Deledy. Skupiona, zorganizowana grupa rodowa o zasięgu szerokim daleko wybiegającym poza interesy ciasnego egoizmu i żądy powodzenia. Powieść ta, choć przekład niejedno pozostawia do życzenia, stanowi wartościowy nabytek dla czytelnika polskiego. (jes)

JAK Z „NAUKI PO KĄTACH” POWSTAŁA NOWA SZKOŁA

(Praktyka systemu daltońskiego).

Helena Parkhurst i jej izba szkolna — Co z tego wynikło — Sowieckie krzywe zwierciadło — Aż do Chin i Japonji — A kultura łacińska? — Szkoła „businessu” — Dalton w Polsce — W różnych szkołach — Co się dzieje na korytarzu, czyli: daltońskie łaziki — „Oniemiony nauczyciel.

Jak każda teoria, tak i teoria systemu daltońskiego w nauczaniu, przedstawiona niedawno na tem miejscu, jest bardzo piękna. Wiadomo, że piękne teorie nie bywają zazwyczaj popularne. Jeżeli więc daltońska organizacja szkół zyskała sobie tak ogromną wziętość, że szybciej i szerzej od wszystkich innych systemów nauczania rozpowszechniła się — to chyba dlatego, że zrodziła się nie z teorii, ale z praktyki. Praktyka właśnie była jej punktem wyjścia.

A stało się to tak: Twórczyni „daltona”, Helena Parkhurst, mając w wiejskiej szkole 40 dzieci w wieku od 7 do 14 lat, aby je równocześnie zatrudnić i zainteresować, podzieliła izbę szkolną na kilka „kątów” i każdemu z nich wyznaczyła pewną pracę do samodzielnego wykonania. Ta nowość podobała się bardzo i dzieciom i ich nauczycielce. Więc wypróbowuje się ją w innych szkołach powszechnych, potem średnich, przyczem „kąty” stają się osobnymi pracowniami. Powstają słynne szkoły w Dalton i New-York'u, za niemi mnóstwo innych w St. Zjedn. Am. Półn., potem w Anglii, jej kolonjach, w Rosji, Japonji, Chinach, a także i w Polsce.

Oczywiście w zastosowaniu modyfikowano system daltoński rozmaicie, czyniąc dalsze próby i doświadczenia. W Ameryce np. okrawuje się bez żalu program naukowy, jeżeli wskutek wolniejszego tempa pracy nie można go wyczerpać. W Anglii za to postawiono uczniom wyższe wymagania, utrzymano comiesięczne egzaminy, które jednak wobec zredukowania pomocy nauczyciela mogą doprowadzić do przeciążenia. W Rosji przystosowano bez ceremonji system daltoński do celów politycznych, tworzącżeń podwalinę ustroju komunistycznego. Zaakcentowano tam pewną niekoniecznie najważniejszą cechę „daltona”: pracę grupami, przyczem postulata samodzielnosci ucznia doskonale zgodził się z pajdokratycznym charakterem sowieckiego szkolnictwa. W ten sposób wypaczono teoretycznie piękny system daltoński, co zresztą musiało się stać z każdym systemem, jeśli narzucono mu cele zbyt bliskie i zbyt szczegółowe. W sposób zgodny z ogólnymi założeniami pedagogicznymi i z dużą rozważą wprowadzają „daltona” w ostatnich czasach Chiny i Japonia. Oczywiście na rezultaty trzeba jeszcze poczekać.

W Niemczech przyjmuje się go z rezerwą, może z powodu starych tradycji wychowawczych i żywego ruchu reformatorskiego, który wytworzył sporo nowych, a do „daltona” w niejednym podobnych systemów nauczania. Francja wypowiedziała się wyraźnie przeciw niemu. I tak M. Garde dowodzi, że niema racji rzekać się bezpośredniego wpływu wychowawcy na wychowanka. Również znany pedagog szwajcarski, A. Ferriere, jeden z pionierów nowości w wychowaniu, ostro przeciwstawia się „daltonowi”.

Wygląda to tak, jak gdyby ten pomysł odpowiadał bardziej naturze narodów anglosaskich, mniej natomiast przypadła do gustu narodom o kulturze łacińskiej. Istotnie — ogromna praktyczność i życiowość planu daltońskiego musi go czynić pożądanym dla tych, których ideałem jest „business” — w dobrym zresztą tego słowa znaczeniu. Francuzi zaś chcą swych wychowanków nie tylko „usamodzielić” i „upraktyczyć”, ale ponadto doprowadzić do szczytów kultury umysłowej i moralnej i umożliwić pełne używanie jej najcenniejszych dóbr.

Polska nie pozostała w tej sprawie na uboczu. Przed dwoma laty zaproponowano kilku wybitnych pedagogów angielskich, którzy w szeregu miast odbyli bardzo ciekawe konferencje na temat właśnie planu daltońskiego. Próby realizacji są jeszcze wcześniejsze. Mamy też już daltońskie szkoły powszechne i średnie.

Z pierwszych najszerzej znaną jest szkoła im. M. Konopnickiej w Krakowie, w której zastosowano nowe metody już do dzieci 7-mio letnich. Dostosowano je przytem do lokalnych warunków i skombinowano z pokre-

wnymi metodami. Wyniki bardzo interesujące.

Ze szkół średnich tym systemem pracuje Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie im. E. Orzeszkowej w Warszawie, Wyższy Kurs Nauczycielski w Warszawie, Seminarjum Naucz. Żeńskie w Chełmie lubelskim, Liceum Krzemienieckie (w obu tych typach: gimnazjalnym i seminarjalnym), wreszcie na terenie Wielkopolski gimnazjum dla wybitnie uzdolnionych w Rydzynie. Oprócz tego tu i ówdzie wprowadza się go, ale o tem jeszcze cicho.

W niektórych z wymienionych zakładów prowadzi się systemem daltońskim prawie wszystkie przedmioty, w niektórych część, w innych tylko wybrane (np. na Wyższym Kursie Nauczycielskim tylko przedmioty przyrodnicze). Rozmaicie tam też bywa z egzaminami okresowymi, pracą domową itp. odstępstwami od czystego „daltona”.

Kierownicy tych szkół wyrażają się w sprawozdaniach, nie obejmujących co prawda dłuższych okresów pracy, z uznaniem o planie daltońskim. Podkreślają fakt, że budzi on nastroje sprzyjające poważnej pracy. Ale z drugiej strony nie kryją, że bardzo trudno jest teraz poznać wszystkich swoich uczniów, że trzeba by jeszcze zredukować materiał naukowy (gdy tymczasem od szeregu lat nie innego się nie robi, tak, że w niektórych dziedzinach doszliśmy już chyba do zupełnego minimum!). Przyznają, że korytarze stają się terenem „łazików daltońskich”, którzy nie mają ochoty pracować nigdzie, włączają się od pracowni do pracowni. Uczniowie zdolni są zadowoleni z „daltona”, słabsi jednak skarżą się na trudność połączone z koniecznością samodzielnego wertowania rozmaitych książek i uciążliwość okresowych egzaminów, przed którymi muszą przysiąść faldów i poprostu... kuć — z obrazą postulatu swobody, nieprzeciążania itp. Tak mówią realizatorzy i zwolennicy.

Nie brak też zastrzeżeń wyrażanych przez wytrawnych pedagogów, nie zaangażowanych bezpośrednio w tej pracy. Domagają się oni przystosowania obcego systemu do naszych warunków psychicznych i życiowych. Z punktu widzenia dydaktycznego zarzucają mu, że prowadzi do obniżenia jakości pracy ucznia, kosztem ilości załatwionych przydziałów, że wytwarza nieproporcjonalną przewagę zajęć „pisanych”, z zaniedbaniem „mówionych”. Z punktu widzenia wychowawczego wypowiadają się przeciwko zniesieniu klas, które gromady wspólnie wytworząją bardzo korzystną atmosferę samowychowania. Te miniaturowe społeczności uczą sztuki życia zbiorowego. Wielu teoretyków i praktyków nie godzi się również na „oniemienie” nauczyciela czy profesora, którego głos jednak może w niejednym wypadku dotrzeć do najgłębszych i najskrytszych zakątków mózgu i serca młodzieży.

St. A. Schmidt.

Poznań.

Pisma nadesłane

„Przegląd Budowlany”. Zeszyt 2-3. (14-15). Treść: I. Chabiński: „Pamięci wielkiego króla”. — Referaty na III. Zjazd Przemysłowców Budowlanych Rzeczypospolitej Polskiej. Przemysł budowlany, jako czynnik ogólnego — gospodarczego — Zlecenie robót budowlanych. — Racjonalizacja budownictwa. — Budownictwo mieszkaniowe.

„Głos sądownictwa”. Nr. 3. Treść: Na marginesie przemówienia prokuratora J. T. Steuermarka. — Od Zarządu Oddziału Warszawskiego Zrzeszenia Sędziów i Prokuratorów. — Od Administracji. — Janusz Jamont: „Zmiany w ustroju sądów”. — Zygmunt Sitnicki: „Rozważania prawnicze o rewizji Konstytucji”. — Jan Hrobni: „O krytyce ustaw”. — Ludwik Domański: „Akcja posesoryjna, czy petytoryjna”. — Z Komisji Kodyfikacyjnej. — Jerzy Nisen-son: „Śledztwo wstępne według K. P. K.” — Dr. St. Batawia: „Alkoholizm a przestępczość”. — Dział Sądów Pracy: J. Szykret: „Przedawnienie roszczeń o wynagrodzenie za pracę”. — Tadeusz Petrykowski: „Ze starych akt sądowych”. — Prawnicy polscy na kongresie międzynarodowym prawa karnego w Rumunji.

Jan Dahmen
najznakomitszy skrzypek holenderski
wysłapi dziś, w czwartek, o godz. 20-tej
w sali koncertowej Domu Ewangelic-
kiego.

Nowy katechizm

(KAP) Kardynał Piotr Gasparri przygotowuje wydanie nowego katechizmu, do którego, według doniesienia „El Debate”, zbiera materiał już od szeregu lat. Przy opracowywaniu tego katechizmu były sekretarz stanu Stolicy Apostolskiej posługuje się tą samą metodą, jaką stosował przy pracy nad nowym kodeksem prawa kanonicznego. Wysłał on projekty do wszystkich kardynałów, biskupów, przełożonych zakonnych i fakultetów teologicznych z prośbą o wyrażenie opinii i na podstawie uzyskanych w ten sposób poprawek i uzupełnień przygotował nowy projekt. Ostateczna redakcja tekstu sporządzona będzie przez specjalną komisję, która znajduje się w stałym kontakcie z Ojcem św. Wydanie oryginalne napisane będzie w języku łacińskim i obejmie trzy części: 1. Zasadnicze elementy nauki wiary w formie 30 pytań i odpowiedzi (dla dzieci). 2. Wykład całokształtu nauki wiary, przeznaczony dla dorosłych (również w formie pytań i odpowiedzi). 3. Szczegółowy wykład dogmatyki katolickiej w związku z objaśnieniami kwestyj apologetycznych i liturgicznych.

Zaciąg ochotników

Minister Spraw Wojskowych ogłosił zaciąg ochotniczy do czynnej służby wojskowej na następujących warunkach:

W charakterze ochotników mogą być przyjmowani mężczyźni, urodzeni w latach 1910, 1911 i 1912. Termin zgłoszenia podań do P. K. U. przez osoby ubiegające się o przyjęcie do służby ochotniczej w wojsku, upływa zasadniczo dnia 1 lipca r. b.

Ochotnicy nie mający prawa do skróconej czynnej służby wojskowej, zgłaszający się do lotnictwa, powinni podania wnieść najpóźniej do dnia 1 czerwca, zaś ochotnicy z prawem do skróconej czynnej służby wojskowej, zgłaszający się do lotnictwa, powinni podania te złożyć do dnia 20-go VI. b. r. Do lotnictwa mogą się zgłaszać ochotnicy w charakterze personelu latającego, tj. na pilotów (w pierwszym rzędzie absolwenci cywilnych szkół pilotów (Aeroklubów) oraz do personelu technicznego — tylko absolwenci średnich szkół technicznych z wydziałem mechaniczno-lotniczym oraz szkół przemysłowych (rzemieślniczych) z wydziałem mechanicznym i lotniczym. Ochotnicy zgłaszający się do lotnictwa w charakterze personelu latającego będą niezależnie od przeglądu lekarskiego w komisji poborowej poddani szczegółowemu badaniu w Centrum Badań Lotniczo Lekarskich w Warszawie. Od wyniku tych badań uzależniony będzie ostateczny przydział tych ochotników do lotnictwa.

Termin stawienia się ochotników do komisji poborowej będzie podany w obwieszczeniach o poborze rocznika 1909. Ochotnicy mają prawo wyboru rodzaju broni, o ile odpowiada warunkom ustalonym dla danego rodzaju broni.

Ponieważ rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 I. 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 4, poz. 26), zmieniające i uzupełniające niektóre postanowienia ustawy o powoz. obow. si. wojsk. z dnia 23. V. 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 61, poz. 609) ograniczyło odroczenie służby wojskowej dla słuchaczy wyższych zakładów naukowych zasadniczo do lat 23, zaleca się wszystkim tegorocznym maturzystom we własnym ich interesie ochotniczo zgłoszenia się do służby wojsk. Maturzysta, który nie zgłosi się ochotniczo do odbycia czynnej służby wojskowej, a wstąpi do wyższego zakładu naukowego, może nie ukończyć studjów swych w granicach udzielanych odroczeń służby wojskowej, t. j. do 23 roku życia, a wówczas studja jego zostaną przerwane z powodu powołania go do służby wojskowej. Minister Spraw Wojskowych będzie udzielał przedłużenia tych odroczeń tylko w wyjątkowych wypadkach, które określi nowe rozporządzenie wykonawcze do ustawy o powoz. obow. wojsk. Maturzyści - ochotnicy, którzy przy przedłużeniu wojskowo - lekarskim nie będą przyjęci do czynnej służby wojskowej z powodu braku wa-

runków fizycznych, będą mogli kontynuować swe studia, gdyż w razie potrzeby po osiągnięciu wieku poborowego mogą w drodze wyjątku uzyskać przedłużenie odroczeń służby wojskowej do 25 roku życia, celem ukończenia studjów.

Z XVI okręgu Zw. Tow. Powst. i Woj. D. O. K. VII

Dnia 16. bm. na sali p. Sośnierzka w Międzychodzie odbył się doroczny zjazd delegatów Towarzystw Powstańców i Wojaków wyżej wymienionego Okręgu, na którym byli reprezentowane Tow. Międzychód, Sieraków, Dornowo, Ryżyn, Drzewce i Zatom Stary. Z ramienia Zarządu Związku przybył sekretarz gen. p. por. rez. Szykowny z Poznania. Obrady zagaił p. prezes J. Wciórka i powierzył dalsze przewodnictwo reprezentantowi Związku. Porządek obrad zawierał 10 zasadniczych punktów. Sprawozdania z rocznej działalności Okręgu wygłosili p. prezes Wciórka, zast. sekr. Soltysik i skarbnik Marchlewski. W imieniu komisji rewizyjnej p. Patan wniósł o udzielenie pokwitowania zarządowi. Nowy Zarząd ukonstytuowano przy wyborach w nast. składzie: prezes J. Wciórka z Międzychodu, wiceprezes Julian Petschke z Radgoszczy, sekretarz W. Soltysik, skarbnik A. Marchlewski, obaj z Międzychodu. Komendant ppor. rez. A. Serafinowski, radny Jan Bomba i Jan Patan z Międzychodu. Do komisji rewizyjnej wybrano pp.: St. Kubackiego i J. Dembskiego z Międzychodu. Jako delegatów na związkowy zjazd pp. Wciórka i Soltysika z Międzychodu, Gwoźdźcia z Sierakowa, Górnego z Ryżyny i Petschkego z Radgoszczy.

Przy wnioskach uchwalono odwołać samodzielną deklarację b. sekretarza Okręgu p. Wachowiaka w sprawie protestu zjazdowego Okr. XIV, a Zarządowi Związku wyrazić przez delegację Okręgu na zjeździe w dniu 30. bm. w Poznaniu pełne zaufanie i uznanie za dotychczasową pracę. Ponadto uchwalono odbyć w r. bież. w miejscowości wyznaczonej przez Zarząd Okręgu, apel okręgowy, połączony z zawodami sprawności żołnierskiej. Apel mają poprzedzić odprawy prezesów, sekretarzy, skarbników i komendantów poszczególnych Towarzystw należących do Okręgu.

Po omówieniu kilku ważniejszych szczegółów organizacyjnych solwował przewodniczący zjazd hasłem „Za Wolność!” (tr.)

Jak wzrasta majątek narodowy niektórych krajów?

Przy ocenianiu ogólnego dorobku materialnego wielomilijowych społeczeństw współczesnych napotykamy na tak znaczne trudności, że wielkość całego majątku poszczególnych krajów możemy określić tylko w przybliżeniu.

Pod koniec wieku XIX wartość dóbr, znajdujących się na obszarze Stanów Zjednoczonych, oceniano na 90 miliardów dolarów, a majątek narodowy Anglii na 54 miljardy, Francji — na 45, Niemiec na 36. Włoch — tylko na 10 miliardów dolarów.

W chwili wybuchu wojny światowej majątek narodowy Stanów posiadał wartość 210 miliardów, Niemiec 90 miliardów, Anglii — 78, Francji — 70, Włoch — 24, a Japonii — tylko 16 miliardów. Zatem w ciągu kilkunastu lat przedwojennych majątek narodowy Stanów wzrastało przeszło dwukrotnie, to samo dotyczy bogactw ogólnych Niemiec i Włoch. Natomiast bogactwa narodowe Anglii i Francji powiększały się w międzyczasie znacznie wolniej, gdyż tylko o 30 — 40 proc.

W latach ostatnich Stany Zjedn. uzyskują jeszcze większą przewagę gospodarczą nad innymi, a ich majątek narodowy osiąga wart. przeszło 400 miliardów dol! Bogactwo ogólne społeczeństw europejskich, zrównanych wojną, jest naturalnie znacznie mniejsze: Anglii — sięga 100 miliardów, Francji — 66, Niemiec — zaledwie 55, bogactwo narodowe Japonii przedstawia się obecnie wartością 50 miliardów dolarów — czyli wzrosło trzykrotnie od roku 1914! Co do majątku Włoch i Polski, to przedstawia się on w porównaniu do bogactw państw, wymienionych powyżej, dość skromnie: włoski wynosi 28, a polski 15 do 17 miliardów dolarów.

Należy jeszcze zaznaczyć, że przeciętna bogactw, przypadających na jednego mieszkańca poszczególnych krajów, nie wzrasta tak szybko, jak majątek narodowy, gdyż liczba ludności wszystkich krajów powiększa się także. Jeżeli zatem majątek narodowy Stanów powiększył się w ciągu ostatnich lat 30 przeszło czterokrotnie, to jednak wartość dóbr, przypadających przeciętnie na jednego mieszkańca tego kraju, wzrosła z 1165 do 3300 dolarów, czyli zaledwie trzykrotnie — dzięki wzrostowi liczby ludności Stanów z 76 do 200 milionów.

St. Cz.

Profesor w fotelu elektrycznym

Tajemnica dworku — Zbrodnia uczonego — Zasluzona kara.

Nie notowana dotąd w kronikach sądownictwa amerykańskiego sprawa kryminalna, znalazła w tych dniach swój straszny epilog na „fotelu elektrycznym”. Profesor uniwersytetu James Snook zasiadł na okropnym krześle, by ponieść karę za popełnioną zbrodnię morderstwa.

Sprawa, o której mowa, w całym świecie wywołała niebywałą sensację. Bohaterką zająca była 19-letnia studentka medycyny Teodora Hikka, którą znaleziono martwą w domku letniskowym w sąsiedztwie miasta Kolumbus w stanie Ohio. Obdukcja zmarłej ujawniła, że nieszczęsna dziewczyna padła ofiarą morderstwa, przy czym ustalono, że nieznaną sprawcą usiłował domek podpalić, aby w ten sposób zatrzeć ślady zbrodnicego czynu. Ściany dworku były oblane naftą i tylko dzięki obfitemu deszczowi, który pożar ugasił, zamiar puszczenia domku z dymem nie powiódł się. Wszczęte natychmiast energiczne śledztwo wykazało, że mordercą należy szukać w kołach uniwersyteckich. Zaareztowano wprawdzie właściciela letniska, znanego sportsmena, lecz musiano go wkrótce uwolnić, gdyż zdołał przedstawić swoje bezsprzeczne olibi.

Od tej chwili władze śledcze skierowały całą swoją uwagę na środowisko uniwersyteckie i zaareztowały kilku profesorów w których towarzystwie Teodora Hikka częściej widywano. W toku dalszego śledztwa, poszlaki zgęszczały się coraz bardziej dookoła osoby profesora Snooka, którego wielokrotnie poddawano ostrym badaniom. Znaleźli się wnet świadkowie, którzy stwierdzili, że zamordowana studentka utrzymywała bliższe stosunki ze Snookiem i często dochodziło pomiędzy obojgiem do gwałtownych scen. W końcu, widząc że wszelkie wybiegi na nic się zdały, profesor Snook przyznał się do popełnionej zbrodni i wówczas dowiedziano się, o szczegółach bestialskiego czynu.

Otóż w dniu krytycznym 13 lipca r. ub. profesor przedsięwziął w towarzystwie swej przyjaciółki wycieczkę samochodem. W czasie jazdy wynikała między nimi gwałtowna sprzeczka, gdyż panna Hikka zażądała kategorycznie, aby Snook poślubił ją, rozwiodłszy się z swoją żoną. Gdy profesor żądaniu temu bez ogródek odmówił, jego towarzyszą — jak twierdzi podsądny — wyjęła z torebki rewolwer, przykładając lufę do jego głowy. Działając rzekomo w samoobronie, Snook wyrwał dziecinnie broń z ręki i strzelił do niej. To twierdzenie oskarżonego okazało się kłamliwe, gdyż rewolwer jak stwierdzono, był własnością Snooka. Po dokonaniu zbrodni, profesor, ciałem swej ofiary ułożył w cudzym napoitanym po drodze domku, letniskowym, który następnie usiłował podpalić.

Wyrok prof. Snook przyjął z cynicznym spokojem. Przy egzekucji asystowały tylko osoby urzędowe. Kr.

Walka Nowego Yorku z hałasem ulicznym

Dla zwalczania hałasu ulicznego w Nowym Yorku powołano do życia specjalną komisję, która ma opracować plan „uciszenia” miasta, zwłaszcza zaś jego centrum. Proponowane są np. grzywny wysokości 2 dolarów za zakłócenie spokoju przez używanie klaksonów samochodowych oraz nadużywanie zwyczajnych sygnałów. Właściciele głośników radiowych, nastawionych w ten sposób, że dźwięki przenikają ana ulicę albo do sąsiedniego mieszkania, zapłacą dolara. Szczekanie psów albo miauczenie kotów będzie kosztowało właściciela tych miłych skądinąd stworzeń 50 ct. Przewidziane są również kary pieniężne za spowodowanie zgrzytu nienaoliwionych hamulców, za zbyt głośne krzyki sprzedawców gazet itp. Policjanci będą ściągali kary doraźne za odpowiednim kwitem, wydartym z bloczka.

W klinice perel

W Londynie jest klinika, której pacjentki zabezpieczone są na 30 milionów złotych. Owe kosztowne pacjentki nie przyjeżdżają do kliniki dorózkami, ani wozami ambulansowymi, lecz poprostu przynoszą je ludzie, troskliwie ukryte w kieszeniach. Oddają je do najniezwyklejszej kliniki na świecie, mieszczącej się przy Hatton - Garden, do „kliniki perel”. Trzeba nam bowiem wiedzieć, że perły chorują często i podlegają najrozmaitszym chorobom. Klinika owa posiada najciekawsze okazy sztuki. Posłuchajmy, jakie posiada pacjentki. „Lekarz” specjalista objaśnia, że chorych ma moc i na najrozmaitsze choroby. A więc ma perły „zreumatyzmowane”, i jakby ze starości pokurczone, perły przedwcześnie postarzałe, które straciły swój połysk młodzieńczy z powodu zbyt obfitego używania środków upiększających; perły przetłuszczzone; perły pozornie piękne, które dopiero przy użyciu noża „lekarskiego” zdradzają swoje błędy; perły pełne zmarszczek; perły popękane, anemiczne, albo zbyt czerwone i takie, które utraciły połysk i młodzieńczość pełnego zdrowia. Specjalnie łatwo ulegają zatruciu perły, które mają duże otwory, bo ich delikatne wnętrza wchłania w siebie wszelkie zapachki. Perła nie przekłuta posiada powłokę trwałą, która nie przepuszcza trujących składników do środ-

ka, podobnie jak jajko. Ale skoro ma choć najmniejszy otworek, szkoda jej nawet środki upiększające, używane przez jej właścicielkę. Wszelkie tłuszcze i olejki, z jakimi się styka, odbierają jej blask i przetłuszczają ją. Szminka psuje jej delikatny kolor, podobnie i puder. Kwasy, które wydaje ciało człowieka zreumatyzmowanego, udzielają się i perle, zjadając cząsteczki jej powłoki.

Samo pocieranie perel o sznurek, zmniejsza jej wagę pierwotną. Zatrwożona właścicielka, obserwująca zmniejszanie się jej wspaniałych perel, zanosi je częściej do kliniki. Specjaliści chorób perlowych znają najrozmaitsze sposoby ich leczenia. Potrafią naprzykład zdjąć najdelikatniejszą powłokę z perły, podobnie jak zdejmują się cieniutką błonkę z ugotowanego jajka. O ile się operacja uda, wygląda perła jak nowa, lśniąca i pełna blasku. Ale „chirurg” perel nie ma nigdy pewności czy cięciem perle nie zaszkodzi. Często zdarza się, że po usunięciu wierzchniej powłoki pokazuje się nadpsute ziarno, zupełnie bez wartości. Perła taka jest już bezużyteczna. Na perły zatłuszczone, środkami upiększającymi, mają specjaliści inne lekarstwa. Chorą perle poddaje się tak długo kąpieli parowej, dopóki się z niej nie wytopią wszelkie tłuszcze.

Przy okazach o specjalnej wartości bada się je na wstępie promieniami ultrafioletowymi, by się przekonać, jak się przedstawia ich stan wewnętrzny, gdyż „odzieranie ze skóry” jest w każdym razie bardzo ryzykowne. Wagę perły zmniejsza się przez to o jakieś 30 procent. Oświetlenie perel promieniami ultrafioletowymi ma dla „chirurgów” jeszcze in. znaczenie. Przy ich pomocy łatwo zbadać, z której części świata dana perła pochodzi. Perły australijskie wydają się w tych promieniach niebieskie, indyjskie różowe, a z Madagaskaru i Morza południowego żółte. (wk)

Radjo sygnalizuje lodowce

Pamięć tragicznego spotkania „Titanica” z górą lodową dotychczas pobudza umysły ludzkie do szukania nowych, niezawodnych środków, zabezpieczających statek lawirujący wśród nieprzenikniętych mgieł od zetknięcia z olbrzymią masą lodów icebergu. Ostatnim wynalazkiem w tej dziedzinie jest aparat skonstruowany przez dra Howarda T. Barnes'a i wypróbowany podczas ekspedycji arktycznej Van Horna na pokładzie statku „Uvira”; składa się on z kombinacji mikrofonu i głośnika z lekarskim stetoskopem, połączonym za pomocą rury gumowej z zanurzonym w wodzie lejem; lej ten chwytą z odległości 10 km., by je przekazać głośnikowi, szmery, powodowane przez topnienie lodów icebergu, na skutek czego zbliżanie się białego olbrzyma, niesionego wśród najgłębszej ciszy przez zdradziecki prąd oceanu, jest stale sygnalizowane przez głuchy, jakby odbrzmiewający dalekimi dzwonami, pomruk. Próby robione przez amerykańskie Towarzystwo United States Lines na pokładzie „Lewiatana” dały podobno zadowalające rezultaty.

Z różnych stron Polski

Zgon

ś. p. ks. prof. Eustachego Howickiego.

Dnia 17 b. m. zmarł ś. p. ks. dr. Eustachy Howicki, kanonik honorowy lwowski, proboszcz parafii Trembowla. Ks. Howicki został powołany przez Wydział Teologii Uniwersytetu Warszawskiego na profesora filozofii chrześcijańskiej.

Pogoda w Zakopanem.

W Zakopanem panuje piękna pogoda. Ciepło i odwilż, natomiast w górach na Hali Gąsienicowej i Kasprowej utrzymują się jeszcze dobre warunki śnieżne dla narciarzy.

Komunizująca młodzież żydowska.

Przed gmachem magistratu w Białej Podlaskiej zebrali się około 20 wrostków żydowskich, którzy zaczęli wznosić okrzyki w języku żydowskim: hurra, precz z burżuazją, niech żyje komunistyczna partja polska, przyczem obrzucili gmach magistratu kamieniami, wybijając 5 szyb w oknach. Głównych sprawców w osobach 18-letniego Mendla Jura i 22-letniego Moszka Wasermana zatrzymano i przekazano władzom sądowym, decyzją których zostali osadzeni w więzieniu.

Wynik obławy policyjnej w Krakowie.

W związku z dokonaną kradzieżą w sklepie jubilerskim Malinowskiego i Perkowskiego została zarządzona obława policyjna, w wyniku której zatrzymano 27 osobników, przeważnie kasiarzy zawodowych i włamywaczy. Wielką sensację wywołało zatrzymanie w czasie obławy 5 kasiarzy z Warszawy i jednego z Białegostoku, co do których są poważne poszlaki, że dokonali włamania do firmy jubilerskiej.

Śmiertelnie raniony w zająsci u policjant.

Tragiczny wypadek zdarzył się w miejscowości Kostuchna na Górnym Śląsku, gdzie 2 funkcjonariuszy policji weszli do mieszkania niejakiego Józefa Borysa, aby go zaprowadzić na mającą się dziś odbyć rozprawę w sądzie okręgowym w Katowicach. Borys chwycił kilof, którym uderzył policjanta w głowę, zadając mu kilka ran. Wtedy jeden z nich w obronie własnej wyjął bagnet, którym pchnął w brzuch Borysa tak nieszczęśliwie, że ten zmarł po krótkiej chwili.

20-ta Loteria Państwowa

Ciągnięcie od 6 marca do 10 kwietnia.
(Bez gwarancji.)

W dwunastym dniu ciągnięcia 5-ej klasy głównej wygrane padły na numery następujące:

350 000 zł na nr. 184188.
60 000 zł na nr. 182589.
15 000 zł na nr. 162592.
Po 10 000 zł na nr. 131227 134018 186980 206140.

Po 5 000 zł na nr. 20737 26398 93142 136179 178446 199357.

Po 3 000 zł na nr. 42081 67629 113037 151681 169838.

Po 2 000 zł na nr. 27653 73547 75739 91257 96679 139622 167065 168129 179477 197927 198392.

Po 1 000 zł na nr. 9290 15708 16330 22477 31745 36221 39423 41481 46391 55724 60369 64284 68116 80519 82907 96940 103860 128744 132302 137284 139151 149988 150456 173971 182290 186395 188491 194731 200195 207769 203261.

Po 600 zł na nr. 1776 1789 6367 10214 11903 11954 16430 19159 20459 21943 22463 30045 46644 47325 49302 50303 53390 62062 70918 77102 87618 88519 90391 91412 103337 106563 109608 110891 118717 128057 136798 139937 142063 147410 151539 151725 154618 168174 168513 179432 179612 181233 184051 184917 185908 191181 193810 208700.

Po 500 zł na nr. 339 1755 2848 3399 4717 7063 7121 8573 9961 11910 12915 14075 16447 17942 18556 22145 22454 26264 27963 28247 29528 29687 34503 35104 40680 41220 42097 43027 43821 47623 49245 51322 56894 57272 59987 61202 63343 63346 65862 67272 68073 69363 69645 70445 70587 70816 71247 71247 71332 77177 80626 81155 82561 82911 84302 86062 87051 92534 98376 98619 103001 103719 104451 105024 105275 109160 112430 113074 121759 123920 124138 124356 124380 124427 125730 125919 126155 127453 129382 131137 131257 132323 133338 134757 135198 137859 139294 140479 142466 143063 143894 145138 145747 146583 146614 146657 150116 151643 153097 154134 154635 159029 159521 160796 161844 163565 166592 166917 167492 168199 168341 169108 170817 172057 173388 173399 174415 177964 178246 179022 180426 180739 181707 181759 18174 183822 184267 184814 186155 188834 190189 190283 194780 195864 198538 199709 201044 201447 207012 207806.

Po 250 złotych wygrały numery następujące:

81 98 187 239 354 94 631 54 710 42 53 87 821 85 900 1051 157 247 417 67 83 503 709 10 91 858 84 918 62 2011 66 132 201 3 93 444 628 862 909 3003 90 107 272 75 443 70 649 778 875 925 45 98 4157 331 77 466 81 507 645 843 5046 86 149 57 202 312 46 58 60 553 600 48 81 785 6203 344 592 677 747 85 835 77 920 34 35 7009 18 427 51 621 28 725 866 8078 124 72 243 47 83 654 852 9063 183 253 98 373 432 777 862 99 936 71 10208 24 45 77 335 530 634 927 11072 77 241 54 66 305 41 414 50 543 12005 52 54 123 252 64 69 491 600 3 809 13047 313 62 629 47 54 86 720 941 14134 222 342 47 449 63 87 564 99 663 808 15030 80 120 57 252 399 590 810 982 16412 16 47 604 36 809 952 17005 412 45 641 837 18194 244 538 89 736 867 914 93 19097 172 358 434 68 622 64 766 72 85 858 987 20002 60 75 180 229 320 31 85 726 835 21016 65 346 50 411 539 672 777 919 32 22112 21 44 49 86 307 87 497 732 56 807 23048 98 245 344 67 565 731 53 60 823 961 70 24068 96 167 72 80 92 278 308 432 796 834 42 96.

25172 220 386 438 96 730 822 66 922 58 26065 69 135 64 204 41 88 465 93 622 785 96 842 908 37 40 27089 212 76 830 33 86 946 28027 49 97 98 125 50 213 348 536 56 69 771 77 949 29034 109 39 226 311 73 466 593 633 40 732 41 30091 94 199 242 342 668 763 75 943 63 31019 142 216 30 350 93 431 531 650 60 82 823 32228 315 50 51 64 729 66 873 33125 97 242 323 535 60 631 85 733 925 58 34076 217 354 412 516 730 879 940 35130 78 79 299 379 89 430 749 36024 59 148 314 504 39 74 639 81 713 15 69 969 37063 243 431 500 98 727 888 38416 581 658 82 851 39013 122 94 222 59 381 417 54 813 43 40005 66 120 204 364 460 684 766 806 917 41051 70 78 219 373 421 23 78 520 42020 419 26 30 607 34 72 795 873 979 43196 211 349 53 63 91 437 503 7 11 75 800 43 49 906 68 99 44458 694 818 41 45054 162 71 88 260 321 501 27 64 73 89 652 97 905 22 46049 70 182 227 75 95 358 400 49 58 505 77 762 47287 354 474 91 502 699 833 68 951 48055 221 318 95 505 622 72 758 91 806 32 47 48 976 49007 34 80 114 82 233 363 729 91 874 969 71.

50033 332 66 513 55 644 808 931 54 76 51009 23 228 313 19 54 419 562 648 714 78 907 26 52057 113 83 93 269 543 678 722 35 77 53008 74 224 43 52 57 404 700 51 70 821 970 54188 216 19 52 332 447 66 691 710 48 79 908 47 55044 305 479 89 519 820 56000 12 75 131 285 93 353 585 625 27 906 57000 310 81 476 662 744 973 58141 61 233 479 564 80 603 50 96 739 40 41 70 71 838 59053 415 83 644 853 54 98 917 60070 140 346 55 62 88 462 564 615 88 722 61050 161 230 383 517 24 91 624 704 41 884 935 62063 333 54 531 616 27 787 858 63152 200 71 369 447 778 822 24 918 76 64124 50 212 450 526 655 758 878 970 65155 59 446 61 611 31 47 78 834 59 958 93 66322 620 709 51 867 928 67018 246 489 606 10 65 848 76 68062 93 201 48 326 28 622 730 43 806 964 69061 22 82 83 221 70 327 42 586 616 900 37 70 053 105 83 509 690 856 924 72002 116 51 224 67 361 88 440 72 511 71 681 90 740 983 92 73167 89 202 11 15 318 437 80 645 96 756 900 74038 114 318 79 411 592 604 823 26 72 992.

75003 64 164 514 50 88 633 76029 143 50 311 487 622 36 58 77025 47 126 280 368 418 73 87 88 501 2 828 922 79 78004 86 98 193 256 327 490 511 609 72 745 75 928 75 77 79005 192 282 371 73 417 99 588 615 62 761 74 80 036 40 41 93 102 53 271 646 70 809 64 78 99 81186 94 399 603 27 91 95 798 838 81 901 86 82016 55 95 207 324 489 562 617 51 54 770 855 992 83059 94 92 125 229 314 37 78 85 456 533 63 649 57 83 712 14 73 81 843 77 92 95 956 61 84023 67

75 245 307 439 59 500 636 96 812 25 40 912 92 85095 118 41 86 241 359 99 545 646 88 744 857 71 98 943 86048 86 351 94 529 92 680 731 885 962 72 77 89 87034 353 564 90 695 702 72 86 939 88001 231 309 658 716 65 89 827 27 75 929 89028 72 156 219 41 98 308 467 78 672 814 73 90049 68 79 124 51 327 69 479 577 600 47 751 837 91056 83 107 332 614 19 44 919 39 92038 48 182 397 405 29 57 501 22 25 29 47 756 91 832 933 93045 198 233 382 505 7 14 92 637 66 717 67 84 839 68 94007 126 294 304 574 651 803 968 95052 142 371 501 12 22 95 743 842 930 96069 142 260 90 503 71 75 676 83 733 833 97302 49 88 507 605 15 58 80 724 924 938 89 98130 236 47 495 505 10 91 841 998 99032 48 171 218 308 421 556 731 79 818 52 948.

100015 96 302 405 47 85 565 883 965 99 101058 150 216 314 85 472 514 38 67 626 722 41 844 89 910 102062 78 106 214 63 358 611 33 88 726 810 30 103043 113 41 59 210 46 51 525 51 650 821 61 87 104000 110 217 478 627 62 98 846 903 105069 114 24 39 93 99 226 482 575 615 30 106014 98 110 49 223 354 539 609 52 96 707 29 48 954 107020 26 53 73 191 243 332 48 507 641 885 904 53 108038 93 257 312 39 83 509 604 701 14 77 93 895 913 53 109114 202 317 82 501 612 783 110053 67 140 60 78 335 427 616 770 11059 192 264 65 556 632 98 737 91 985 112089 110 312 502 656 738 94 853 113019 73 291 412 23 30 41 58 704 21 57 835 903 79 114010 22 122 303 41 461 89 654 85 909 115001 155 257 93 377 451 516 710 878 88 902 116375 402 539 44 60 693 712 883 117032 63 126 248 367 416 18 64 88 629 57 881 931 118006 116 70 206 25 398 510 72 96 702 805 51 919 53 85 119022 95 127 33 203 48 49 335 415 99 752 804 30 53 952 120059 68 85 95 146 73 285 315 28 43 515 18 24 56 741 55 831 927 121057 69 77 116 20 57 81 332 79 426 54 669 83 88 819 35 923 65 122053 266 68 82 372 412 523 83 658 711 51 67 123057 109 71 98 311 24 44 458 501 18 61 68 76 653 734 55 91 876 87 89 93 98 912 124085 115 235 62 82 94 463 85 87 530 621 803 34 931 45.

125111 98 306 66 460 563 88 613 96 97 705 94 924 69 126006 94 115 81 92 260 97 308 33 34 456 591 701 877 912 127076 158 276 746 915 34 81 128148 57 254 308 87 419 51 522 30 740 48 817 68 77 129013 49 259 98 317 93 567 600 65 702 21 965 130304 18 573 664 82 706 967 131039 235 431 56 90 518 56 63 678 782 824 29 911 132178 262 322 435 674 88 822 85 901 29 133083 141 54 200 89 417 763 812 41 45 89 945 85 134174 81 226 85 406 526 87 600 8 97 718 40 69 858 900 135049 67 69 71 127 317 56 453 95 588 761 136046 57 143 238 412 532 777 820 93 945 79 137086 113 226 45 41 304 9 21 446 597 603 42 729 76 800 6 23 905 21 51 60 135055 101 93 220 321 25 77 86 408 22 36 61 98 573 80 644 715 66 76 99 883 93 969 139097 106 7 77 307 69 72 75 99 438 91 735 56 75 83 854 912 43 84 149108 256 324 80 414 53 534 45 88 751 63 806 83 920 33 71 141122 295 52 442 48 562 609 713 969 90 142196 235 40 638 396 640 918 55 143009 9 52 133 66 213 66 618 31 70 721 811 24 966 144026 38 56 167 79 329 33 533 713 42 977 145051 98 129 70 243 96 367 609 50 855 975 146431 62 530 55 635 707 17 34 57 844 147190 201 337 453 512 604 732 36 44 822 53 916 86 148030 68 194 233 314 52 77 411 32 556 704 30 149131 58 64 457 516 70 636 757 810 23 32 971.

150190 220 326 77 423 41 46 727 60 69 852 65 909 151110 50 300 10 26 469 78 84 533 78 986 98 152013 19 38 39 130 265 301 37 686 96 775 93 869 153048 86 101 303 93 416 86 563 635 77 712 22 33 884 154006 54 68 92 112 13 54 316 400 601 702 7 76 896 907 155034 56 99 101 10 212 377 422 686 761 956 156038 284 339 411 83 514 624 32 36 67 766 811 157015 43 82 99 231 352 415 22 28 32 53 561 73 90 628 37 857 907 158266 308 71 458 64 547 619 763 93 870 903 13 159007 57 296 568 94 609 26 33 65 717 28 62 826 980 160261 314 65 603 7 86 825 44 80 953 161109 52 93 122 91 94 433 78 508 17 24 55 80 95 663 97 879 94 988 89 162026 45 72 85 231 58 95 320 88 93 423 54 56 86 89 512 813 23 67 910 60 163009 36 148 52 82 287 316 55 461 529 53 94 604 41 910 23 68 71 72 162003 29 82 101 83 97 257 92 417 563 97 612 40 82 937 55 165105 86 252 67 315 443 76 93 544 79 790 848 51 952 60 166155 59 79 224 307 26 36 69 97 537 47 81 630 32 755 876 98 970 167136 268 81 427 857 916 33 38 168131 39 222 47 62 302 526 704 63 87 977 169034 92 109 245 354 60 61 460 67 659 62 99 726 78 843 52 66 170024 105 444 573 83 644 86 88 704 89 807 171076 78 111 96 99 201 10 11 441 74 547 672 91 810 27 172092 192 230 80 337 44 450 528 607 35 845 983 173048 79 81 278 95 333 422 42 598 649 50 704 42 941 174363 94 400 535 68 98 617 706 963.

175067 127 516 88 679 822 912 53 59 176136 49 71 301 533 82 662 825 38 79 177047 147 316 53 475 536 49 51 604 40 974 178113 55 229 387 520 730 963 92 179098 136 55 87 220 29 57 487 709 39 63 813 14 47 51 70 948 66 180018 87 93 102 18 22 90 216 358 87 496 610 34 747 65 68 867 999 181021 139 79 222 43 356 433 519 47 623 41 845 923 182073 91 111 30 251 344 604 25 804 994 183025 222 35 66 74 310 30 463 501 30 710 54 57 817 44 920 184017 64 93 232 43 407 13 46 47 50 88 527 86 696 718 60 83 892 901 5 54 185138 96 543 675 707 89 857 64 97 965 73 186010 272 343 51 86 554 664 758 81 810 11 34 63 70 187040 69 205 525 31 75 663 752 55 824 80 968 99 188056 88 143 209 320 286 420 501 77 649 68 86 727 38 850 900 87 189078 92 174 318 479 534 42 749 190028 74 122 220 306 505 7 34 736 64 85 802 87 919 191135 75 349 444 68 576 89 600 749 818 49 965 83 192154 66 293 369 416 34 527 626 35 58 72 841 92 920 70 193534 41 64 701 4 93 816 67 961 194048 137 45 266 77 94 480 97 508 70 73 629 35 762 94 843 53 195091 125 78 91 214 303 444 55 524 83 650 72 832 35 976 196011 146 238 392 426 78 82 524 605 39 70 704 821 197016 101 31 77 86 256 365 426 67 96 533 656 739 73 839 910 11 198059 109 59 75 80 283 84 317 481 834 63 948 199014 183 309 73 543 53 684 759 87 878.

200180 82 388 511 80 96 660 70 875 86 93 967 201089 95 139 93 235 65 329 485 545 690 91 760 82 854 93 918 21 202186 235 343 73 884 901 75 95 203012 16 74 190 361 535 676 748

895 204056 59 126 224 552 704 205142 240 359 403 31 53 82 554 602 94 738 48 61 812 964 206001 9 119 24 285 94 96 313 52 61 606 91 764 879 967 207078 186 91 284 390 435 390 435 507 793 819 30 44 208251 788 825 911 22 76 209114 66 73 234 52 350 87 400 21 544 649 728 90 876 97 980.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Zw. Obrony Drobnych Akcjonariuszów.** Walne zebranie odbędzie się w czwartek, dnia 20 bm. o godzinie 20 w lokalu p. Jarockiego, ul. Masztalarska.

W środę, dnia 19 marca r. b. rozstał się z tym światem, ś. p.

Mieczysław Lipiński

Wiceprezes Sekcji Ceramicznej Związku Fabrykantów w Poznaniu.

W Zmarłym straciliśmy długoletniego i gorliwego Członka, który Organizacji naszej oddał cenne usługi.
Cześć Jego pamięci!

Sekcja Ceramiczna Związku Fabrykantów w Poznaniu.

zw 22390

Dnia 18 marca 1930 r., o godz. 4,30, zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz drogi ojczulek, szwagier i zięć, ś. p.

Józef Tefelski

przeżywszy lat 40. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 22, o godz. 4 po południu, z kostnicy cmentarza św. Marcińskiego w Górczynie, o czym zawiadamia

w ciężkim smutku pogrążona
żona z synkami.
zw 22 396
Poznań, Składowa 12.

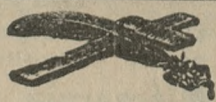
Dnia 19 marca r. b., zasnął w Panu, po długich a ciężkich cierpieniach, ś. p.

inż. Gerwazy Władysław Dziubiński

em. radca skarbowy.

Przedwcześnie Zmarły, najlepszy kolega, prawy człowiek i urzędnik, pozostawił najlepszą pamięć u kolegów, bolejących szczerze nad Jego zgonem. Cześć Jego pamięci!

zw 22 407
Urzednicy Wielkopolskiej Izby Skarbowej.

Dnia 19 b. m., zasnął w Bogu, opatrzony św. Sakramentami, ś. p.

Mieczysław Lipiński

współzałożyciel firmy naszej i były nasz wspólnik.

W czasie tym poznaliśmy jak głęboko leżał Mu w sercu rozwój polskiego przemysłu ceramicznego. Współpraca z Nim pozostanie nam długo w pamięci.

Poznańska Cegielnia
M. Frankiewicz i S-ka, Sp. z o. o.

zw 22 403

Dnia 19 marca r. b., o godz. 8 rano, zmarł po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, ś. p.

Antoni Ciachowski

który przez 25 lat pełnił obowiązki radnego miasta, honorowy obywatel miasta Borku.

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 23. b. m., o godzinie 15,30 w Borku. W Zmarłym straciliśmy świetnego odanego sprawie publicznej obywatela.

Pamięć o Nim zachowamy w jaknajdłuższe lata.

nw 9621

Magistrat i Rada Miejska m. Borku.

W środę, dnia 19 marca r. b., zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., po długich i ciężkich cierpieniach, kochany nasz stryj i wuj, ś. p.

Wojciech Dzieciuchowicz

w 65 roku życia. Smutną tę wiadomość donoszą wszystkim Krewnym i Znajomym

strapieni

M. Dzieciuchowiczowie z dziećmi.

Gostyń, dnia 19 marca 1930 r.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 22. 3. 1930 r., o godz. 2 po południu, z zakładu SS. Miłosierdzia w Gostyniu.

nw 9622

W środę, 19 b. m., o godz. 21,45, zasnął w Bogu, opatrzony św. Sakramentami, mój najdroższy mąż, najtroskliwszy ojciec i teść, ś. p.

Andrzej Korthals

em. dyrektor poczt.

przeżywszy lat 70. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 22 b. m., o godz. 4 po południu, z kaplicy cmentarnej w Górczynie.

dw 4553

W ciężkim smutku pogrążeni

żona i dzieci.

Poznań, ul. Marszałka Focha 74.
Zakład Pogrzebowy „Ceremonjal”. Poznań, ul. Towarowa 25 — Telefon 31-30.

Dnia 19 marca 1930 r., o godz. 6 rano, zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, mój najdroższy mąż, nasz ukochany ojczulek, wuj, szwagier, siostrzeniec i kuzyn, ś. p.

Mieczysław Lipiński

przeżywszy lat 49. Pogrzeb i eksportacja odbędzie się w niedzielę, dnia 23 b. m., o godz. 13,30 po południu, z kostnicy św. Józefa, na ul. Mostowa. Ciche złożenie zwłok do grobowca rodzinnego w Śremie. Msza św. odbędzie się 24 b. m., o godz. 9 rano, w kościele Bożego Ciała.

W ciężkim smutku pogrążeni
żona z córkami i rodzina.

Poznań, ul. Kwiatowa 6.
Osobnych zawiadomień nie wysyła się.
Najstarszy Zakład pogrzeb. P. Piasecki, Klasztorna 14.
telefon 2769.

Za duszę ś. p.

Tadeusza Wicherskiego

odbędzie się po sprowadzeniu zwłok do Poznania
msza św.

21 b. m., o godz. 9, w kościele parafjalnym na Jezycach.

zw 22 389

Strapiiona
matka i siostra.

PIEGI

oraz wszelkie nieczystości skórne usuwa radykalnie od lat wypróbowany i niezawodny.

Krem Bella
wysyłka każdej ilości.

Cena za słoik 2,50 zł

Mydło Bella 1,25 zł

do nabycia w aptekach i drogerjach lub wprost we wytwórni.

Apteka p. Koronę.
Poznań, Górna Wilda 61.
nw 9634

Posadzkę parkietową

wyborowej jakości, absol. suchą z ułożeniem lub bez, do starca Fabryka Parkietu, Inż. G. CHOJNACKI, Sp. z o. p., Roda, Pomorze. Tel. 5.
Tw 1156

2 UCZNI

z ukończoną szkołą handlową przyjmie

W. Groszkiewicz,
Poznań, ul. Wrocławska 3.

Wart. Skład Bławatów Detal.
Pw 1015 2258

W środę, 19 marca 1930, o godz. 3 nad ranem, zasnął w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony św. Sakramentami, mój najdroższy i nigdy niezapomniany mąż, nasz najukochańszy i najtroskliwszy ojciec, ś. p.

Inż. Gerwazy Władysław Dołęga Dziubiński

em. rewizor Izby Skarbowej

przeżywszy lat 53. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 22 b. m., o godz. 3,30, z kaplicy św. Józefa na cmentarz parafjalny św. Wojciecha. Nabożeństwo żałobne odprawi się w poniedziałek, 24 b. m., o godz. 9, w kościele św. Wojciecha.

W nieutulonym żalu

żona i dzieci.

zw 22 386

Maszynistka

biegła, znająca język polski i niemiecki na czas przejściowy może się zgłosić. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod
zw 22399

Syndykat Handlowy „GDYNIA“

Tel. 1022-1102 w Gdyni, ul. 10 Lutego Tel. 1022-1102

SPROWADZA POMARAŃCZE Z HISZPANJI

DO GDYNI

BEZPOŚREDNIO DROGĄ MORSKĄ.

Pierwszy transport nadejdzie do Gdyni, dnia 24 marca 1930 r.

Sprzedaż odbywać się będzie w magazynach w Gdyni, od dnia 25 marca 1930 r.

Następne transporty w odstępach tygodniowych.

Syndykat Handlowy „GDYNIA“

w Gdyni, ul. 10 Lutego - willa Luiza.

Tel. 1102.

Adres telegr.: SYNDYKAT.

zw 22362

„ELAN“ Tow. Akc.

Gdańsk, Reitbahn 8.

Wylączna sprzedaż na Polskę:

Raynal & Co. Jarnac-Cognac . . .	Ronjak Raynal
L. Saulnier & Cie. succ Jarnac-Cognac	Destylaty winne
J. Buchanan & Co. Ltd. London . .	Whisky „Black and White“
Tanqueray Gordon & Co. Ltd. London	Gin Gordon
Broms & Co. Amsterdam	Arak-Rum Jamaica
Rocher Freres La Cote St Andre . .	Likiery francuskie
Etbl. Mestrezat-Preller Bordeaux . .	Wina bordoskie
Louis Bert & Cie Bordeaux	Białe wina bordoskie
Maurice Bailly Nuits St Georges . .	Wina burgundzkie
A. de Montebello & Cie. Charteau s-Ay	Wina szampańskie
Lopez Hermanos Malaga	Wina hiszpańskie

Poszukujemy zastępcy na prowizję do sprzedaży hurtowej. Pw 10106-12,978

Parową Cegielnię

będąca w ruchu, sprzeda lub wydzierżawi na dogodnych warunkach. Magistat miasta Obornik. dw 4551

Potrzebny na wieś od 1 p. m. z lepszej rodziny uczciwy i biegły

książkowy

Pensja 100 zł miesięcznie. Posada stała. Zgłosz. osobiście Sikorska, Poznań — pensjonat P. Lipkowskiej Aleje Marcinkowskiego 22. zw 22 387

Bilz Sanatorium
Dresden-Radebeul
2 lekarzy. Broszury bezpłatnie
Choroby kobiece, nerwów, serca i przemiany materji.

Drzewo opałowe

dostarczam stale jak: szczapy sosnowe, zdrowe i suche I i II kl., szczapy dębowe, olchowe, brzoźowe i t. d., także zdrowe i suche, tak opałowe jak i użytkowe. Wałki, olchowe świeże, użytkowe rozmaitych długości. Wszystko w partjach wagonowych po cenach konkurencyjnych. Oferty na życzenie. zw 22 393

Zygmunt Ślachciak — Mogilno — Telefon 74.

Wolnym od wszelkich

bólów reumatycznych, gośćcowych, nerwobólów stanie się ten kto używa systematycznie znakomite nacieranie p.n.

ICHTIMENTOL
Wszędzie do nabycia. Główny skład wysyłkowy na Polskę i Gdańsk: Laboratorium chem. aptekarska Mra. Zymona Edelmanu Lwów, Teatyńska 16.

6.000
słów po jednym
napelnieniu pióra!

Pióro wieczne Parker Duofold wyróżnia się największym zbiornikiem do atramentu spośród wszystkich piór świata. Zawsze jest gotowe do użycia. Pisze bez naciskania, bez potrząsania, bez żadnych przerw i wysiłków. Błyszcząca obsadka z masy perłanowej, o 28% lżejsza od wulkanitowej, nigdy ręki nie zmęczy. Jego drogocenna stalówka o trwałym i precyzyjnym zakończeniu oraz równomierny dopływ atramentu powodują łatwość pisania, jakiej nigdy dotąd nie znalazłcie. Za trwałość pióra wiecznego Parker Duofold wraz z jego misterną konstrukcją gwarantujemy na przeciąg 25 lat.

Pióro to nigdy Was nie zawiedzie, bez względu na czas pisma, zmiany temperatury i t.p.

Do nabycia w pięciu wspaniałych kolorach we wszystkich pierwszorzędnych sklepach materiałów piśmiennych i jubilerskich.

Pióra: Senior Zł.80. — Special Zł.70. — Junior Zł.60. — Lady Zł.55. — Ołówki automatyczne odpowiednio dobrane do piór od Zł.30. — do Zł.40. — Postumenty z przedłużaczami do piór od Zł.40. — do Zł.250. —

Parker Duofold

Generalne przedstawicielstwo na Polskę i Wolne Miasto Gdańsk

A. J. OSTROWSKI, Łódź,
Piotrkowska 55 tel. 203-54 i 215-40

First International

Fabrykę wód mineralnych

lub rozlewnię piw kupię. Spieszne zgłoszenia pod zw 22409 do Kurjera.

Akcje złotowe Drukarni Toruńskiej Sp. Akc.
są wykończone.

Zamianę

1000 markowych piaszczy i arkuszy kuponowych uskutecznią także Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70.

OKAZJA!

Kompletne urządzenie

Młyna na przemiał 350 i 120 ctr.

2 Lokomobile Lanza 50 i 60 KM

2 Motory ropne 30 i 40 KM

Motor na gaz ssany 30 KM

Różne maszyny młyńskie

Młyn wodny

z motorem zapasowym wraz z kaszarnią w Poznaniu do wydzierżawienia.

Mleczarnia, Płatkarnia i Młyn

na sprzedaż do wydzierżawienia lub przyjęcie wspólnika z większym kapitałem.

Młyn z piekarnią

blisko Poznania przyjęcie wspólnika z kapitałem 10-20000 zł.

Informacji udziela

Inż. Sobański i Szafarkiewicz,
Poznań, ul. Wenecjańska 6. Tel. 14-42.

Dwa gatry

750 i 500 m/m nowoczesne, kompletne sprzedam całości lub pojedynczo

M. Broński, Poznań, ul. Nowa 6. Tel. 37-64.

Lokale handlowe

wydzierżawimy za czynszem płatnym miesięcznie zgóry, większą ilość pokoi nadających się na lokale handlowe i biura przy Alejach Marcinkowskiego w pobliżu Banku Polskiego. Agenci wykluczeni. Łaskawe oferty uprasza się do Kurjera Poznańskiego pod zw 22 405

Elegancki lokal handlowy w Bydgoszczy.

Plac Wolności (centrum), odpowiedni dla każdej branży, a okna wyst., połączony z reprezent. ubikacjami I. ptr. (3-pok. mieszk.) i jasn. suter. (obecnie warszt. kraw.). centr. ogrz. z modnym urządzeniem — korzystnie do odstąpienia.

„Czesanka“ — Bydgoszcz — Gdańska 157.
Pw 10 102-63,162

100.000 zł

na I hipotekę, poszukuje poważne przedsiębiorstwo przemysłowo-handlowe, na nieruchomości wartości 400.000 zł. Oferty do Kurjera pod zw 22406

Od 17 marca 1930

Wielka Okazyjna Wyprzedaż

pończoch i skarpetek

fabryki

po cenach wyjątkowo niskich.

Sprzedaż wyłącznie detaliczna nie mniej jednak, niż 3 pary,

od 17 marca 1930 roku.

Skład Fabryczny

Poznań, pl. Wolności 4

BILANS Spółdzielni Budowlanej Polskich Urzędników Państwowych na dzień 31. XII. 1929 r.

AKTYWA		PASYWA	
	zł		zł
Kasa	1.300,83	Udziały	224.024,01
Banki	40.206,44	Hipoteki	1.758.418,43
Etakty	2.501,—	Fundusz rezerwy	361.200,—
Nieruchomości	4.179.326,14	„ budowlany	1.155.789,08
Utensylja	6.157,02	„ specjalny	485.092,53
Diużnicy	17.655,34	„ waloryzac.	112.002,23
Zaliczki	9.387,20	„ reperacyjny	55.771,19
Maszyny	1,—	Wierzyciele z tyt. niezapl.	
		rachunków	11.189,77
		Aserwaty	5.405,—
		Depozyty	24.631,49
		Niezapłacone procenta	23.589,43
		Niepodjęta dywidenda	1.597,35
		Zvsk	37.824,46
	4.256.534,97		4.256.534,97

Wzrost		Rachunek zysków i strat		Ma	
	zł		zł		zł
Utrzymanie budynków	151.783,67	Dochody z dzierżawy	527.522,45		
Ciężary	183.644,06	Różne dochody	5.790,49		
Procenta	61.038,67				
Koszta administracji	46.040,21				
Powsz. Wystawa Kraj.	10.082,35				
Odpisy	42.899,52				
Zysk	37.824,46				
	533.312,94				533.312,94

Spółdzielnia Budowlana Polskich Urzędników Państwowych
Zarząd: (—) Alejski, (—) Rudolf, (—) Jutrzenka.
Komisja Rewizyjna: (—) Kemptński, (—) Mackowski, (—) Starzonek.
Rada Nadzorcza: (—) Sobolewski, prezes zw 22391

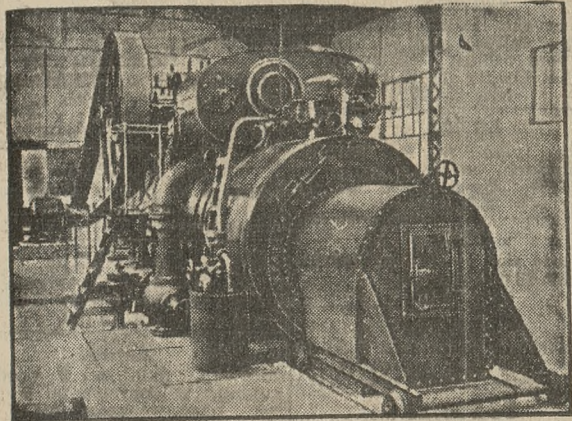
Akuszerka Gryfkowska
prywatna lecznica położnic.
Bydgoszcz, Długa nr. 5.
Telefon 1673 nw 9621

AGENCI LOSOWI!
od 15 marca dajemy nowe, dotąd nieosiągalne i bezkonkurencyjne prowizje. — Zgłoszenie na natychmiast pod „Największą instytucją bankową” do Biura ogłoszeń Staltera, Kraków, Rynek 8. nw 9537

LOKOMOBILE

stacyjne do 350 KM.
z przedpaleniskiem na
trociny i odpadki drzewne

EKONOMICZNE w EKSPLOATACJI.

Buduje np 9144

H. CEGIELSKI

S. A. w Poznaniu.

Wielka nagroda Min. Przemysłu i Handlu i 3 Wielkie Złote Medale na P. W. K. 1929.

Szukam dzierżawy folwarku

400—600 mórg pszenno-buraczanej ziemi, blisko stacji kolejowej, możliwie w Poznańskim wzgl. południowej części Pomorza. Jestem zawodowym, doświadczonym rolnikiem, obywatelem polskim, narodowości niemieckiej. Wyczerpująco oferty z żadaną wpłatą, uprasza się do eksp. Kurjera Poznańskiego pod zw 22394

Spółka Akcyjna w Poznańskim poszukuje zdolnego

kierownika

dla prowadzenia zakładu przemysłowego — cegielnia i tartak — i połączonego z nim 300-morgowego gospodarstwa rolnego. Zgłoszenia z załączeniem odpisów świadectw i życiorysu pod zw 22359 do ekspedycji Kurjera Poznańskiego.

Bufetowa

zaraz może się zgłosić. Zgłoszenia piśmienne z dołączeniem fotografii. **BOLFSŁAW ILSKI** — Handel win i wódek — Restauracja — Leszno, Rynek 37. nw 9541

Fabryka Maszyn

w Poznaniu, jedyna tej branży w Polsce, przedwojenna, stale bardzo dobrze zatrudniona i odrzucająca dobre zyski

poszukuje Wspólników

z kapitałem do 200000 zł. Łask. oferty uprasza się pod nr. zw 22402 do eksped. Kurjera Poznańskiego.

Dzielni podróżujący

odwiedzający składy żelaza, otrzymają poboczne zastępstwo na pokupny artykuł sezonowy, za wysoką prowizją. Reflektanci zechcą podać zainteresowane województwo do eksp. Kurjera Poznańskiego pod zw 22395

Poważna Instytucja finansowa poszukuje zaraz młodszego

urzędnika bankowego oraz elewa

Od kandydata na elewa żąda się ukończenie 6 klas Szkoły Wydziałowej i Miejskiej Szkoły Handlowej. Oferty z dołączeniem życiorysu, odpisami świadectw, upraszamy nadesłać z podaniem warunków do „PAR”, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 12,287 Pw 10 110-12,287

Dla większej mechanicznej stolarni budowlanej i fabryki skrzyń w Łodzi, poszukiwany zaraz albo później

pierwszorzędny wermistrz

Ubiegający tylko z świadectwami długoletniej samodzielnej działalności, zechcą ofertę z odpisami świadectw, podaniem warunków i fotografii przesłać pod: „SILVARS”, ŁÓDŹ, skrytka pocztowa 96. zw 22388

UCZNIA

do biura handlowego w Poznaniu, syna uczciwych rodziców, poszukuje zaraz. Oferty w języku polskim i niemieckim, proszę skierować pod 524 do Biura Ogłoszeń Kosmos, Poznań, Zwierzyniecka 6. nw 9636

Zwapnienie żył. Zdenerwowania, osłabienia. Żądać bezpłatnej broszury o nieszkodliwym leczeniu domowym od **Dr. GEBHARD & Co., Gdańsk nr. 56.** Pw 9600-10,202

ZWYCZAJNE WALNE ZEBRANIE

Tow. Akc. „WIEPCFANA”, Wielkopolska Odlewnia, Fabryka Narzędzi i Maszyn, odbędzie się 7 kwietnia 1930 r., o godz. 18, w siedzibie zarządu w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 81

Porządek obrad obejmuje:

1. Sprawozdanie Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej za rok 1929.
2. Zatwierdzenie bilansu na 31 grudnia 1929 r. i rachunku zysków i strat, oraz udzielenie pokwitowania Zarządowi, Radzie Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej.
3. Podział zysków.
4. Wybór 3 Członków Rady Nadzorczej.
5. Wnioski bez uchwał. Pw 10 111-12,286

Uwaga: Akcjonariusze, pragnący brać udział w Walnym Zebraniu, winni na 3 dni przed terminem tegoż zebrania zgłosić i złożyć swoje akcje złotowe w biurze Zarządu.

Prezes Rady Nadzorczej: (—) Wł. Łuszczewski.

Spadkobiercy

Hermana Koszuckiego, urodz. ok. 1853 r., który w swoim czasie wyemigrował do Ameryki, poszukiwani. Jeden z braci umarł podobno w r. 1912 w Poznaniu. Krewni lub osoby, które mogą udzielić informacji o miejscu zamieszkania krewnych zmarłego proszeni są o zwrócenie się pod adresem: **OBRECHT, 12, rue de Marmoutier, STRASBOURG** — Cronenbourg, Francja. Tw 1232

2. N. 1/30. **OBWIESZCZENIE.** W celu rozpoznania wniosku firmy S. & E. Rutkowskiej, Fabryka Garbarska w Miłosławiu, pow. Września, wyznacza się termin na dzień 31 marca 1930 r., o godz. 10, pokój 4, w niżej podpisanym Sądzie. Wierzyciele firmy mogą stanąć na rozprawie w celu udzielenia Sądowi wyjaśnień. Września, dnia 18 marca 1930 r. **Sąd Powiatowy.** nw 9566

LICYTACJA PRZYMUSOWA

W piątek, dnia 21 marca 1930, o godz. 11, przy ul. Wolnica 2 (w podwórzu), odbędzie się sprzedaż za natychmiastową zapłatą: nw 9612/3
maszyny do pisania, 2 maszyn do szycia, szafy do rzeczy, 2 biurka, 4 stołów, 4 luster, zegara stojącego, zegara ściennego, 4 szfonierek, szafy do akt, rozrusznika do motoru, 2 krzesła, obuwi damskiego, 2 stolików do maszyn do pisania, wozu ciężarowego, 7 płyt marmurowych, neserów, maszyn szewskiej, maszyn do dziurkowania, komody i garderoby męskiej. Obejrzeć można 15 minut przed sprzedażą. Poznań, dnia 19 marca 1930.

Magistrat XIII

OGŁOSZENIE O LICYTACJI

Urząd Skarbowy Poznań IV, na zasadzie § 33 Instrukcji o przymusowym ściąganiu państwowych podatków i opłat z dnia 17. 5. 1926 r. (Dz. U. Min. Skarbu nr. 15), podaje do ogólnej wiadomości, że w piątek, dnia 21. 3. r. b., o godz. 10 rano, w lokalu C. Hartwig, ul. Towarowa 15/20 w Poznaniu, odbędzie się sprzedaż z licytacji: 100 ubrań męskich, 230 płaszczów damskich, 15 skórek australijskich, lustro zwyczajne, stojak do garderoby, stoły, przybory krawieckie, krzesła i kas. ornitruwała. Zajęte przedmioty reflektanci mogą oglądać w dniu licytacji 15 minut przed licytacją. W razie gdyby w wyznaczonym dniu licytacji nie wszystkie przedmioty zostały sprzedane, następną sprzedaż wyznacza się na dni następne, godz. 10 rano. nw 9569

SPRZEDAŻ DRZEWA

Wydział Powiatowy sprzedaje w drodze przetargu publicznego, w środę, dnia 26 marca 1930 r., o godzinie 11, na szosie Huta — Czarnków, odcinek Huta — Śmieszkowo, ogółem

341 sztuk dłużyc klonowych, 62 sztuki dłużyc akacjowych oraz 116 m³ wałków i 67 kupek gałęzi klonowych. Warunki sprzedaży podane zostaną w dniu przetargu. Sprzedaż nastąpi jedynie za natychmiastową zapłatą. Punkt zborny przed młynem w Hucie. dw4540 Czarnków, dnia 12 marca 1930 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego (—) Sł. Boguszewski, Starosta Powiatowy.

LICYTACJA PRZYMUSOWA

W sobotę, dnia 22 marca r. b., o godz. 9 przed poł., przy ul. Sew. Mielżyńskiego 5, sprzedam publicznie najwięcej dającym za gotówkę: salonik w stylu Ludwika XVI, fortepian „Bechsteina”, 2 perskie dywany 4 x 6, urządzenie pokoju jadalnego, urządzenie pokoju męskiego i inne przedmioty. T. Bartkowiak, kom. sąd. z pol., Poznań, Waly Jagiello 3.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W sobotę, dnia 22 marca 1930 r., o godz. 13, w garażu firmy „Hempowicz - Automobile” przy ul. Patr. Jackowskiego 49, sprzedam publicznie najwięcej dającym za gotówkę: samochód ciężarowy 3-tonnowy marki „Podeus”, 4-cylindrowy 45 K. M., z wszelkimi przyborami. nw 9633 Przetarg odbędzie się nieodwołalnie. J. Bartkowiak kom. sądowy, Poznań, ul. Kochanowskiego 24 = Tel. 75-24.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W sobotę, dnia 22 marca 1930 r., o godz. 10 przed poł., przy ul. Piotra Wawrzyniaka 43, sprzedam publicznie najwięcej dającym za gotówkę: 2 maszyny do pisania, szafę ogniotrwałą, kilkanaście biurka, krzesła, stoły, partia zamków do walizek, partię zamków do tek i 80 wędzideł dla koni. J. Bartkowiak kom. sądowy, Poznań, ul. Kochanowskiego 24 = Tel. 75-24.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-lamowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790 i t. d. = 1 słowo. Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

1 SPRZEDAŻE

Wysprzedaż

Sprzedam

Sypialnia

6 KAMIENICE

2 pokoje

Meble
po najniższych cenach poleca Pluciński, Wodna 7. zdw 35 336

inwenturowa P. W. K. odbywa się obecnie na terenach Zachodnich (Wesołe Miasteczko) od 8-15. zdw 35 986/7

zaraz za gotówkę 300 ctr. suchej, jadalnej, żyławskiej cebuli w partjach od 5 ctr. począwszy a 6 zł centnar bez worków. Leon Grabarski, Gostyń, tel. 122. nw 9628

modna, szafa Biedermajera, stół, miękkie meble wianienka drewniana i dużo sprzętów kuchennych, skrzynie z zamkami. Matejki 39, I. prawo. od 12-5. zdw 35 825

Kamienicę
sprzedam lub skład z towaram. Środa, Kilińskiego 6. zdw 35 345

próżne, parter, elektryczność światła, ewentualnie telefon, przy śródmieściu, rok dzierżawa 1 800 zł odda. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 562

Ciężarówkę
1 ton. tanio sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 337

Parcelę
sprzedam na Łazarzu, blisko przystanku tramwajowego. Piechowski, Stary Rynek 12. zdw 35 940

Dom trzypiętrowy
o trzech frontach ładnie położony w Katowicach do sprzedania. Zgłoszenia pod „Solidna budowa” przyjmuje Biuro ogłoszeń Statlera, Kraków, Rynek, nw 9617

Centrum
elegancki pokój inteligentowi wynajme. Mielżyńskiego 22, I. front zdw 35 889

Kamienica
nowo wybudowana gdzie wyższe szkoły, powiatowym mieście, blisko Poznania, z składem, wolnemi mieszkaniem, ogrodem, do sprzedania. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 493

Komfortowe
3 pokoje, łazienka, elektryczność odnowione z meblami lub bez odstepie zaraz. centrum. Oferty Kurjer zdw 34 864

Parcelę
Śródmieściu, Łazarzu, Jerzycach, Ratajach, Wildzie, Debuc, Ławicy, Solaczu, Winiarach, Puszczkowie pod dowolną budowę na dogodnych warunkach sprzedajmy. — Zgłoszenia Hodowaniak „Biuro Pracy”, plac Wolności 9. zdw 36 015

Skład
próżny piwnica, nadający się na kolonialną, na Łazarzu za 2 600 zł wtem roczna dzierżawa do sprzedania. Zgłoszenia skład cygar, Nowak, pl. Sapieżyński. zdw 35 946

Grzyby suszone
litewskie we wiankach kilo 16. pierwszorzędne pomorskie krajane kilo 15 złotych, wysła Jan Słomiński, Rytel. zdw 34 353

Fabrykę atramentu
sprzedam za 900 zł z powodu wyjazdu. Główna ul. Główna 16. zdw 35 838

Kupię kamienicę
w Poznaniu do 100 000 zł, wpłace 40 000 zł, możliwie bezpośrednio od gospodarza. Szczegółowe oferty upraszam do Kurjera zdw 35 893

Mieszkanie
6-cio pokojowe w śródmieściu, słoneczne, odnowione zaraz do oddania. Wiadomość wskaże Kurjer zdw 35 238

Parcelę
do drzewek każdej ilości i rozmiarów, oraz szczapy, wółki i pienkę poleca wagonowo Swinka, Oborniki. zdw 35 760/7

Pościel
tanio sprzedam. Słowackiego 38, w podwórzu parter. lewo. zdw 35 959

Druk koleczasty
ocynkowy, używany tanio rozsprzedaje Przewodnik. Centrala Towarów Żelaznych św. Marcina 30. Pw 9 653-9.338

Koń
ciężki i platforma na sprzedaż. Rynek Łazarski 18. zdw 35 864

Kamienicę
narożnikową skład, 3 mieszkania 7.000, kamienicę 1914 budowaną, 2 składy, 4 mieszkania, elektryczność, wodociąg, całkowicie wolne 17.000 złotych sprzedam spieszenie z powodu wyprawdzieki lub wydzierżawie. Stefan Kolecki, Wronki. zdw 35 972

Mieszkanie
sliczne 3 pokoje z kuchnią w mniejszym mieście dam w przecenie kto mi pożyczki 4 000 zł. Adres wskaże Kurjer zdw 35 859

Gospodarstwo
18 mórg w mieście kapielowem dom mieszkalny 4 pokoje i rzecznictwo. Cena 12 000 zł, wpłaty 10 000 zł. Zgłoszenia Kwiatkowski, Gniezno, Lecha 4. nw 9 619

Maszynę
siodlarską, nowe leje, uzdeczke inne rzeczy siodlarskie tanio sprzedam. Nowicka, Strzałowa 7, III. zdw 35 956

Szafę żelazną
sprzedam. Telefon 2001. zdw 35 739

Dom
w mniejszym mieście, masywny, w dobrym punkcie, okazynie korzystnie do sprzedania. 3 składy w tem piekarnia dobrze prosperująca, czynsz miesięczny 650 zł, cena 65 000 lub zamienie na gospodarstwo. Adres wskaże Kurjer zdw 35 854

Kamienicę
centrum Poznania, dochód roczny 5 000, cena 43 000, wpłaty 20 tys., mieszkanie trzypokojowe wolne sprzeda „Krakus”, Poczta 30. zdw 35 951

2 pokoje
kuchnia, elektryczność, ogród zaraz wolne, 3 500 zł, częściowo meblami, rok dzierżawy. Oferty Kurjer zdw 35 886

Okazjal
Z powodu śmierci właściciela nających korzystnie do wydzierżawienia pierwszorzędny dobrze prosperujący skład zegarmistrzowski z mieszkaniem, zaopatrzony w zapas towarów. Oferty Herbert Knoblauch, Chodzież, św. Barbary 38. zdw 35 839

Jadalnię
sypialnię dębowa, 2 kanapy, 6 foteli, stół, stara wilonczelce sprzedam. — Woźna 18, III. pr. od 4-7. zdw 36 047

6.000
szklanek do kawy i herbaty wysprzedaży. 10 groszy sztuka dopóki zapas starczy tylko Hurtownia Porcelany, Wroniecka 24 zdw 35 916

Reklamową
lampe korzystnie sprzedam. — Adres wskaże Kurjer zdw 35 852

Kamienica
centrum Poznania, dochód roczny 5 000, cena 43 000, wpłaty 20 tys., mieszkanie trzypokojowe wolne sprzeda „Krakus”, Poczta 30. zdw 35 951

Od kwietnia
6 dużych pokoi z kuchnią na Sołaczu tel. gosp. 28 27. Kurjer zdw 35 943

Jajka wylęgowe
wszystkich rasowych kur kaczek, gęsi, indyków i perlic oraz gołębie i króliki poleca Towarzystwo Ornitologiczne. Zgłoszenia Piotr Stawczala, — Poznań, Mickiewicza 33. zdw 35 854

Wózków
dziecięcych wybór. „Świątek dziecięcy”, Kraszewskiego 11. zdw 30 661

Sołacz
Parcelę 100 mtr. sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 807

Sztance
frykcyjna, balansowa, ekscentryczna, rewolwerówki, rewolwerówki uniwersalne, wiertarka 10 wrzecionowa (szpindlara), rozwiertarka 4 wrzecion, i różne inne maszyny sprzedam bardzo tanio „Zegar”, Srem. zdw 35 848

Temu
kto wypożyczy zaraz 8 000 złotych wypłace za rok 10 000 zł. Gwarancja najpewniejsza, bezwzględnie pierwszorzędna. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 759

Mieszkanie
3x1, 2x2 pokoje, kuchnię za dzierżawę wskaże Misiorny, św. Marcina 15, I. zdw 36 040

Gospodarstwo
30 morgow, 30 mórg łąki z torfem, żywy i martwy inwentarz, budynki w dobrym stanie, 2 km od powiatowego miasta, elektryka i prąd na sprzedaż. Zgłoszenia Stefan Sacman, Chodzież. zdw 35 613

Warsztat
obuwniczy z całem urządzeniem maszyną 2 000 zł na sprzedaż. Soltysiak, Prusa 18. zdw 36 031

Repozytorjum
i stół do składki piekarskiego lub kolonialnego korzystnie do sprzedania. Zgłoszenia Małe Garbary 14 a. zdw 35 805

Klubowe
garnitury w skórze wykonuje najmodniejsze Styczyński, Wrocławska 18, telefon 1584. zdw 35 842

Poszukuję
12-15 tysięcy dolarów na I. hipotekę nowej kamienicy lub majątku ziemskiego. Procent od umowy. Zgłoszenia Kurjer dw 4 522

3 lub 4
pokojowe mieszkanie poszukuje. Dzierżawę zapłace do 2 lat naprzód. Oferty do Kurjera zdw 35 488

Parcela
budowlana za wpłatą 400 złotych do sprzedania. Białkowski, Wromiecka 18. rw 9 166-7

Skład
kolonialny, 2 pokoje z kuchnią 2 200 w tem rok dzierżawa oraz wielki wybór drożdży odda „Komis”. Sew. Mielżyńskiego 25 a. zdw 36 032

Cukiernia - kawiarnia
17 stołów, 16 kanapek, nowy fortepian, koncert, danzing, na sprzedaż. Adres Kurjer zdw 35 801

Parcela
4 000 m. kw. w pobliżu kościoła łazarskiego przy dwóch ulicach, korzystnie do nabycia. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 921

5 000
ulożę tylko w towarowych transakcjach, najchętniej import sprowadzić. Szczegółowe oferty Kurjer zdw 35 803

Poszukuję
mieszkania 2-3 pokojowego. Zapłace odstepne. Oferty Kurjer zdw 35 798

Siodlarze, rymarze
wrobieni na czapraki, sakwy i siódła zaraz potrzebni. Zgłoszenia Fabryka, Piotra Wawrzyniaka 43. zdw 36 036-7

Skład
rzeźniczy, kompletnym urządzeniem, centrum wskaże „Informator”, Ratajecka 15. zdw 36 093

Wilk
ostry tanio na sprzedaż. Walkowiak, ul. Marsz. Focha 71. zdw 35 800

5 KUPNA
złoto srebro itd kupuje F. Tarkowska Poznań Plac Wolności 11. Pw 9656-10.111

6 000
zabezpieczenie hipoteczne 5 do 10 tysięcy na 3 lata poszukuję. — Oferty proszę Kurjer zdw 35 779

10 ZAMIANA MIESZKANIA
mieszkanie trzypokojowe przynależnościami na mniejsze Oferty Kurjer zdw 35 843

Singera
maszyna dobra 100 zł. Marszałka Focha 176, podwórze. zdw 36 009-10

Skład
damski korzystnie na sprzedaż wieczorem od 7-8. Jasiński, Garnarska 3, III. zdw 36 034

Skład
kapeluszy tanio sprzedam. Oferty Kurjer zdw 35 799

5 000
ulożę tylko w towarowych transakcjach, najchętniej import sprowadzić. Szczegółowe oferty Kurjer zdw 35 803

7 000
zabezpieczenie hipoteczne 5 do 10 tysięcy na 3 lata poszukuję. — Oferty proszę Kurjer zdw 35 779

11 POKOJE UMEBL.
czysty, umeblowany, 1-2 inteligentnym panom Zupańskiego 5, I. prawo. zdw 35 497

Wulkanizacyjne
większe nowoczesne kompletne urządzenie tanio sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 35 540/1

Okazja
Pracownia mód damskich, dobrze prosperująca, 3 pokoje i kuchnia z umeblowaniem, większym mieście powiatowym zaraz za gotówkę 2 500 zł do sprzedania. Reflekt. tylko dobra siła, korzystnie dla dwóch siostr. — Oferty Kurjer zdw 36 029

Natychmiast
sprzedam kamienicę czynszowa powiatowym mieście, pobliżu Poznania, dodaje włącznie moje warsztaty reparacyjne, wypożyczalnie samochodów, skład broni, amunicji, maszyn, rowerów, centrufug, wolne 6 pokojowe mieszkanie, kuchnia. Cena 45 000 złotych, wpłata 25 000 złotych A. Molinek, Poznań, Zwierzyniecka 10. zdw 35 717

5 000
ulożę tylko w towarowych transakcjach, najchętniej import sprowadzić. Szczegółowe oferty Kurjer zdw 35 803

8 000
zabezpieczenie hipoteczne 5 do 10 tysięcy na 3 lata poszukuję. — Oferty proszę Kurjer zdw 35 779

10 ZAMIANA MIESZKANIA
mieszkanie trzypokojowe przynależnościami na mniejsze Oferty Kurjer zdw 35 843

Wielki wybór
majątków ziemskich, folwarków, gospodarstw, kamienic, willi, młynów okazynych do sprzedania. Rządowski, Toruń, Chelmińska Szosa 52. zdw 35 155

Platformy
wszelkich rozmiarów od 25-30 ctr. nośności oraz wóz roboczy 2½ cal. korzystnie sprzedam. Dabrowskiego 32. jw 3552

Składnicę
drzewa z urządzeniem elektr., motorem i bocznica odstepie zaraz. Oferty Kurjer zdw 35 795

5 000
ulożę tylko w towarowych transakcjach, najchętniej import sprowadzić. Szczegółowe oferty Kurjer zdw 35 803

8 000
zabezpieczenie hipoteczne 5 do 10 tysięcy na 3 lata poszukuję. — Oferty proszę Kurjer zdw 35 779

10 ZAMIANA MIESZKANIA
mieszkanie trzypokojowe przynależnościami na mniejsze Oferty Kurjer zdw 35 843

Resory
do Chevoletta, Forda, Fiata najtaniej na składzie M. Broński, Poznań, ul. Nowa 6, tel. 3764. zdw 35 764

Skład
rzeźniczy, kompletnym urządzeniem, centrum wskaże „Informator”, Ratajecka 15. zdw 36 093

Składnicę
drzewa z urządzeniem elektr., motorem i bocznica odstepie zaraz. Oferty Kurjer zdw 35 795

5 000
ulożę tylko w towarowych transakcjach, najchętniej import sprowadzić. Szczegółowe oferty Kurjer zdw 35 803

8 000
zabezpieczenie hipoteczne 5 do 10 tysięcy na 3 lata poszukuję. — Oferty proszę Kurjer zdw 35 779

10 ZAMIANA MIESZKANIA
mieszkanie trzypokojowe przynależnościami na mniejsze Oferty Kurjer zdw 35 843

Zamienie
niezwłocznie naszyjnik z perłami wartości 10-12 000 zł na lepszy samochód turystyczny 5-7 osobowy lub kupię takowy. Szczegółowe oferty z ceną do „Par”. — Aleje Marcinkowskiego 11, pod 11.144. Pw 10 064-11.145

Skład
damski korzystnie na sprzedaż wieczorem od 7-8. Jasiński, Garnarska 3, III. zdw 36 034

Składnicę
drzewa z urządzeniem elektr., motorem i bocznica odstepie zaraz. Oferty Kurjer zdw 35 795

5 000
ulożę tylko w towarowych transakcjach, najchętniej import sprowadzić. Szczegółowe oferty Kurjer zdw 35 803

8 000
zabezpieczenie hipoteczne 5 do 10 tysięcy na 3 lata poszukuję. — Oferty proszę Kurjer zdw 35 779

10 ZAMIANA MIESZKANIA
mieszkanie trzypokojowe przynależnościami na mniejsze Oferty Kurjer zdw 35 843

Wielki wybór
majątków ziemskich, folwarków, gospodarstw, kamienic, willi, młynów okazynych do sprzedania. Rządowski, Toruń, Chelmińska Szosa 52. zdw 35 155

Skład
damski korzystnie na sprzedaż wieczorem od 7-8. Jasiński, Garnarska 3, III. zdw 36 034

Składnicę
drzewa z urządzeniem elektr., motorem i bocznica odstepie zaraz. Oferty Kurjer zdw 35 795

5 000
ulożę tylko w towarowych transakcjach, najchętniej import sprowadzić. Szczegółowe oferty Kurjer zdw 35 803

8 000
zabezpieczenie hipoteczne 5 do 10 tysięcy na 3 lata poszukuję. — Oferty proszę Kurjer zdw 35 779

10 ZAMIANA MIESZKANIA
mieszkanie trzypokojowe przynależnościami na mniejsze Oferty Kurjer zdw 35 843

Wielki wybór
majątków ziemskich, folwarków, gospodarstw, kamienic, willi, młynów okazynych do sprzedania. Rządowski, Toruń, Chelmińska Szosa 52. zdw 35 155

Skład
damski korzystnie na sprzedaż wieczorem od 7-8. Jasiński, Garnarska 3, III. zdw 36 034

Składnicę
drzewa z urządzeniem elektr., motorem i bocznica odstepie zaraz. Oferty Kurjer zdw 35 795

5 000
ulożę tylko w towarowych transakcjach, najchętniej import sprowadzić. Szczegółowe oferty Kurjer zdw 35 803

8 000
zabezpieczenie hipoteczne 5 do 10 tysięcy na 3 lata poszukuję. — Oferty proszę Kurjer zdw 35 779

10 ZAMIANA MIESZKANIA
mieszkanie trzypokojowe przynależnościami na mniejsze Oferty Kurjer zdw 35 843

Wielki wybór
majątków ziemskich, folwarków, gospodarstw, kamienic, willi, młynów okazynych do sprzedania. Rządowski, Toruń, Chelmińska Szosa 52. zdw 35 155

Skład
damski korzystnie na sprzedaż wieczorem od 7-8. Jasiński, Garnarska 3, III. zdw 36 034

Składnicę
drzewa z urządzeniem elektr., motorem i bocznica odstepie zaraz. Oferty Kurjer zdw 35 795

5 000
ulożę tylko w towarowych transakcjach, najchętniej import sprowadzić. Szczegółowe oferty Kurjer zdw 35 803

8 000
zabezpieczenie hipoteczne 5 do 10 tysięcy na 3 lata poszukuję. — Oferty proszę Kurjer zdw 35 779

10 ZAMIANA MIESZKANIA
mieszkanie trzypokojowe przynależnościami na mniejsze Oferty Kurjer zdw 35 843

Wielki wybór
majątków ziemskich, folwarków, gospodarstw, kamienic, willi, młynów okazynych do sprzedania. Rządowski, Toruń, Chelmińska Szosa 52. zdw 35 155

Skład
damski korzystnie na sprzedaż wieczorem od 7-8. Jasiński, Garnarska 3, III. zdw 36 034

Składnicę
drzewa z urządzeniem elektr., motorem i bocznica odstepie zaraz. Oferty Kurjer zdw 35 795

5 000
ulożę tylko w towarowych transakcjach, najchętniej import sprowadzić. Szczegółowe oferty Kurjer zdw 35 803

8 000
zabezpieczenie hipoteczne 5 do 10 tysięcy na 3 lata poszukuję. — Oferty proszę Kurjer zdw 35 779

10 ZAMIANA MIESZKANIA
mieszkanie trzypokojowe przynależnościami na mniejsze Oferty Kurjer zdw 35 843

Wielki wybór
majątków ziemskich, folwarków, gospodarstw, kamienic, willi, młynów okazynych do sprzedania. Rządowski, Toruń, Chelmińska Szosa 52. zdw 35 155

Skład
damski korzystnie na sprzedaż wieczorem od 7-8. Jasiński, Garnarska 3, III. zdw 36 034

Składnicę
drzewa z urządzeniem elektr., motorem i bocznica odstepie zaraz. Oferty Kurjer zdw 35 795

5 000
ulożę tylko w towarowych transakcjach, najchętniej import sprowadzić. Szczegółowe oferty Kurjer zdw 35 803

8 000
zabezpieczenie hipoteczne 5 do 10 tysięcy na 3 lata poszukuję. — Oferty proszę Kurjer zdw 35 779

10 ZAMIANA MIESZKANIA
mieszkanie trzypokojowe przynależnościami na mniejsze Oferty Kurjer zdw 35 843

Wielki wybór
majątków ziemskich, folwarków, gospodarstw, kamienic, willi, młynów okazynych do sprzedania. Rządowski, Toruń, Chelmińska Szosa 52. zdw 35 155

Skład
damski korzystnie na sprzedaż wieczorem od 7-8. Jasiński, Garnarska 3, III. zdw 36 034

Składnicę
drzewa z urządzeniem elektr., motorem i bocznica odstepie zaraz. Oferty Kurjer zdw 35 795

5 000
ulożę tylko w towarowych transakcjach, najchętniej import sprowadzić. Szczegółowe oferty Kurjer zdw 35 803

8 000
zabezpieczenie hipoteczne 5 do 10 tysięcy na 3 lata poszukuję. — Oferty proszę Kurjer zdw 35 779

Pokój
balconowy, światło elektryczne, centralne ogrzewanie od 1.4. do wynajęcia. Śniadeckich 32a. III. zdw 35 849

Centrum
elegancki pokój dwuosobowy z utrzymaniem elektrycznością, łazienką, od kwietnia wolny. — Adres wskaże Kurjer zdw 35 908

Umeblowany pokój
czysty, 8 minut od dworca i placu Wolności z całą opieką u samotnej osoby dla starszego, samotnego pana do wynajęcia zaraz lub później. Zgłoszenia tylko w niedzielę od godziny 3 od 5. — Wierzbicice 15 I piętro, dom ogrodowy, prosto. zdw 35 932

Pokój
dwuosobowy słoneczny, elektryczność, zaraz. Przemysłowa 28 a. III., lewo. zdw 35 928

Pokój
wynajmę. Knafiewska, Seweryna Mielżyńskiego 5, front. zdw 35 926

Elegancki
pokój dla lepszego pana. Składowa 1, III., wejście, II., lewo. zdw 35 924

Paniękę
na wspólny pokój przyjme. — 27 Grudnia 6, II., podwórze. zdw 35 923

Pokój
panom utrzymaniem. Wiza, Wrocławska 13. zdw 35 935

Pokoje
frontowe poważnym panom. — Szyperska 1, III. zdw 35 919

Trzy
pokoje umeblowane, łazienka, używanie kuchni wynajmę. Trzebiatowska. Matejki 59. zdw 35 937

Pokój
dla pana (2) blisko dworca. Focha 27, IV wchód, II., lewo. zdw 35 936

Elegancki
pokój dwuosobowy niekrepujący, św. Wojciech 25, III., lewo. zdw 35 938

Pokoje umeblowane
poleca „Informator”. Ratajczaka 15 (Pasaz). zdw 36 007

Panią
na wspólny pokój przyjme. Grobla 27, I. zdw 36 002

Pokój
dwuosobowy, światło elektryczne 1. IV wynajmę. Różana 12. — Sobkowiak. zdw 35 913

Pokój
z dobrem utrzymaniem lub bez wynajmę. Skarbowska 4, III., lewo. zdw 35 950

Pokój
2 osobowy elektr. ewtl. małżeństwo używaniem kuchni. Wyapińskiego 11, II., lewo. zdw 36 039

Pokój
saras wydzierżawie. Romana Szymańskiego 3, III., lewo. zdw 36 027

Pokój
umeblowany zaraz. Sew. Mielżyńskiego 22, podw. I. zdw 35 989

Pokój
dwóch używaniem kuchni poszukuje Niegolewskich lub najbliższej okolicy. Oferty Kurjer zdw 35 783

Dwie
biuralistki poszukują pokoju od 1 kwietnia w śródmieściu. Oferty Kurjer zdw 35 911

Pokoju
skromnie umeblowanego poszukuje panią najchętniej z córką gospodyni Oferty Kurjer zdw 36 000

Pani
poszukuje małego pokoju. Oferty Kurjer zdw 35 996

Małego
skromnego pokoiku poszukuje pan. Oferty, cena do Kurjera. zdw 36 020

Poszukuje
pokoju przy Starym Rynku na pracownię z dobrym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer zdw 36 014

13 LOKALE

Lokal biurowy
przy placu Wolności elegancko urządzonej telefonem do oddania za 6.000. Oferty Kurjer zdw 35 884

Ubikacje przemysłowe
parter i piętro razem 100 kw. m., maszynowe pod trzema i zaraz wydzierżawie. Ignacy Liczbiński, właściciel domu, ul. Kanałowa 27 zdw 35 816

2 pokoje
centrum na biuro poważnej firmie wynajmę. Oferty Kurjer zdw 35 994

Dobrze
urządzonej pokój biurowy z tel. wynajmę Grzegorzewska, Zielona 8, dom ogrodowy, parter, prawo. zdw 36 025

14 DZIERAWY

Skład
z dwoma dużymi oknami wystawowymi w ruchliwym mieście w rynku, gdzie był skład kolonialny, prowadzony, do tego 2 pokoje mieszkalne, z powodu wyprawy z przesyłkami, z przyległym mieszkaniem 4-5 pokoi i kuchnią, wjazd, podwórze, sklep, śpiączka, cel wydzierżawy poszukuje zaraz lub później najchętniej na Śląsku lub Pomorzu. — Zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod zdp 34 892

Kaszarnia
i stróżnica, urządzenie nowe automatyczne, motor ropowy z mieszkaniem do wydzierżawienia zaraz. Oferty Kurjer zdw 35 870

Piekarnię
z mieszkaniem w dużej wsi bez konkurencji zaraz wydzierżawie. Czynsz 90 zł miesięcznie Dzierżawa za rok zgóry. Oferty Kurjer zdw 35 903

Biura
sześciopokojowe odnowione, śródmieście, parter, elektryczność, centralne ogrzewanie, tylko za miesięczną dzierżawą. Zgłoszenia Hodowianki. „Biuro Pracy” ul. Wolności 9. zdw 36 016

Sutereny
suche i jasne w śródmieściu od zaraz tania do wydzierżawienia. Zgłoszenia Zakład Frzyzjerski, Aleje Marcinkowskiego 15. zdw 35 960

Baczność piekarzel
Wydzierżawie piekarnię na Kujawach przy cukrowni, egzystencja pierwszorzędna, względnie przyjmie spółnika, pierwszeństwo mają kawalerowie. Adres Kurjer zdw 35 948

15 UZDROWISKA

Zakopane - „Januszek”
ulica Chalubińskiego, pensjonat Wandy Rychlickiej z Poznania. Kuchnia wykwinna. Pokoje ładne, ciepłe. Cena 8,50. zdw 33 368

16 OSOBISTE

Za
„Watpliwości” Asnyka serdecznie dziękuje. W chwili jasnej zastосуje. „Promyk”. zdw 35 832

„Nemo”
Proszę o adres, korespondencja pożądana. zdw 35 983

21 ZGUBY

Zgubiona
książeczka wojskowa na nazwisko Roman Rybski, P. K. U. Poznań, unieważniam. zdw 35 433

Laska
stalowa, czarna galka, do mierzenia koni zginęła. Zwrot za wynagrodzeniem hotel Monopol, u portjera. zdw 35 901

2 ROZMAITE

Przyjmuję
pranie w domu i poza dom. Oferty Kurjer zdw 35 765

Kolderki
dla dzieci, koldry, materace najlepsze i najtańsze wyrabia i sprzedaje. Wszelka biel, znie szyje. Marja Gnoińska, pl. Świętokrzyski 1. zdw 34 787

Stawiam bańki
Łaskawe zgłoszenia Zelechowska Maleckiego 20 IV. p. Łazarz. zdw 35 429

Chiromantka
przyjezdna przepowiada przyszłość, teraźniejszość, przeszłość, dobrze wroży z reki, kart. Rom. Szymańskiego 8, podwórze, parter, lewo, przy placu Świętokrzyskim. zdw 35 089

Fotografie
portrety artystyczne wykonują Bracie Pecherscy Aleje Marcinkowskiego 8, telefon 39-55. dw 3 835

Plisowanie
hafty, dekoryzowanie murek, wykonuje szybko i tania Haftopis Woźna 10 Pw 8672 4.69

Trykotaże miarowe
garsonki swetry itp. wykonuje „Tricot” Rom. Szymańskiego 10 III., śródmieście. Pw 9504-53.344

Gramofonów
reparacje, szybko, tania. St. Jarsz, ul. 27 Grudnia 3, św. Marcin 11, tel. 25 97. zdw 36 012

Tłumaczy
i przepisuje na maszynę angielskie, francuskie, niemieckie, polskie — szybko, tania. Spandowska, Aleje Marcinkowskiego 24, podwórze prawo II. nw 9485

23 OŻENKI

Wielu
bogatych panów pragnie bezwzględnie ożenić się z inteligentną panią, mającą nawet bez posagu i majątku. Szczegółowych informacji udzielamy bezpłatnie — Powszechnie Biuro Pośrednictwa Małżeństw „Przyszłość”. Warszawa, ulica Jasna 15 nw 9515

Chcesz
otrzymać posadę? Musisz ukończyć kursy fachowe korespondencyjne profesora Sekulowicza — Warszawa Żółwia 42 n. Kursy wyuczają listownie, buchalterii, rachunkowości kupieckiej, korespondencji handlowej, stenografii, nauki handlu, prawa, kalkracji, znanstwa na maszynach towaroznawstwa, niemieckiego, francuskiego, niemieckiego pisowni oraz gramatyki polskiej. Po ukończeniu świadectwo. Zadajcie prospektów. np 9169

Panią lub wdowę
stałego zawodu, wysokiego wzrostu, siada, z temperamentem, posłubi kawaler lat 37 i kupi stosowny skład do jej zawodu. Gotówkę posiadam. Wyczerpujące oferty kierować Kurjer Poznański zdw 35 777

Wdowiec
lat 29, funkcjonariusz państwowego na stałym stanowisku, szuka znajomości pań do lat 30. Panie inteligentne, posiadające cokolwiek majątku, uprasza o zgłoszenia do Kurj zdw 35 891. Wdówką mile widziane. Cel matrymonialny.

Szatynka
lat 25, milego usposobienia, znudzona samotnością pragnęłaby poznać podoficera lub urzędnika w celu matrymonialnym. Oferty Kurjer zdw 35 909

Wdowiec
lat 52, z 2 dziećmi pragnie celem ożenku poznać starszą pannę lub bezdzietną wdowę, Panie inteligentne, gospodarnie i zdrowe, którym zależy na pewnej egzystencji i dobrem położeniu zechcą łaskawie nadesłać oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 35 982

Kawaler
lat 28, wysoki jasnobłondyn, nauczyciel państwowego zakładu średniego pozna odpowiednią osobę ze sfery ziemskiej, urzędniczej, ewentualnie kupieckiej. Cel matrymonialny. Wyczerpujące zgłoszenia z fotografią proszę składać do Kurjera zdw 35 975

Kawaler
lat 32, przystojny, inteligentny, z zawodu drogerzysta, obecnie na posadzie państwowej szuka na tej drodze panny lub wdówki w celu matrymonialnym. Zgłoszenia wraz z fotografią proszę skierować do Kurjera pod zdw 35 974

Która
przystojna, wesola panna lub wdówka do lat 28, przedko decydująca się, śpiesznie dopomóż przystojnemu emerytowi, kapitanowi, lat 33, towarzyskiemu, b. energicznemu, akadem. wykształceniem, do zrealizowania przedsięwzięcia zapewniającego byt do śmierci. Potrzeba 10-12 tys. Pośrednictwo rodziny chętnie przyjmie. Dyskrekcje zapewniam oficerskim słowem honoru, cel matrymonialny. Zgłoszenia fotogr. Kurjer zdw 35 949

Sierota
lat 38, posiadająca umeblowane poszukuje męża. Panowie urzędniczy raczą swe oferty z fotografią nadesłać do Kurjera pod zdw 36 049 Wdowcy nie wykluczeni.

Agronom
lat 30, z majątkiem 27 000 zł poszukuje na tej drodze odpowiedniej partii w celu matrymonialnym. Dyskrekcja zapewniona. Oferty do Kurjera zdw 36 026

24 NAUKA

Kursy stenografji
pisania na maszynach. Kantaka 1, II, pr. zdw 33 193

Wielkanocne święta
Jak tania a zdrowo przyrządzić mięsna sosa, ciasta mazurki, torty, pięknie garniowane, na krycie stołu, wyczuć się. Panie gospodynie w 10 lekcjach wieczornych tylko za 25.— zł. na Kursach Gospodarczo Zawodowych w Poznaniu, św. Marcin 69 nw 9544/5

Szkoła języków
Kursy Ginnazjalne
Marji Romington
Strzelecka 8, zdw 35 508

25 MUZYKA

Damski
duet wolny od 1 kwietnia. Oferty Kurjer zdw 35 503

Pianista
rutynowany zaraz potrzebny. — Gracjan Gburek, Tczew, Grand Hotel. dw 4538

Pianista
rutynowany z pierwszorzędno wielkiego zespołu artystycznego wolny. J. Zawitaj, Nowy Sącz (Podhale). Długosza 65, zdw 35 818

Fortepian
dobry wypożycze w domu. Adres wskaże Kurjer zdw 35 793

27 SZUKA PRACY

Szofer - stangret
szuka posady zaraz lub 1. IV. Oferty Kurjer zdw 35 517

Pomocnik
młodszy, branży kolonialno-deli-katesowej, z dobrymi świadectwami przyjmie posadę zaraz lub później. Oferty Kurjer nw 9 534

Szofer
ślusarz-kowal, samotny z dobrymi świadectwami poszukuje posady. Miejscowość obojętna. — Zgłoszenia Antoni Stafecki, Kopanki, pow. Grodzisk (Poznański). zdw 35 348

Pielęgniarka
z kilkoletnią praktyką poszukuje posady do niemowlęcia lub chorej osoby. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 35 597

Młodszy
pomocnik, kuźnicz czapnik, poszukuje posady zaraz lub później. Zgłoszenia Przybylski, Leszno, Szosa Kąkolewska 4, nw 9630

Osoba
średni wiek, zaufana, poszukuje samodzielnej posady, znajomość dobrej kuchni, szycia, prasowania, wszelkiej pracy domowej, wymagania skromne, świadectwa jaknajlepsze. Łaskawe oferty Kurjer zdw 35 952

Młody
inteligentny szofer poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 35 862

Cukiernik
dobrze obeznany w swym zawodzie, szuka posady włącznie z obsługą zaraz lub później. Oferty Kurjer zdw 35 260

Handlowiec
Pomorzanin, lat 26, branży ebozowej, młynarskiej, art. budowlanych, maszyn rolniczych, zdolny książkowy, rzutki, dobry organizator, b. prokurent, gwarantuje 5 000.— poszukuje posady — L. Zieliński, Mlewo p. Dzwierzna Pomorz. dw 4536

Panna
inteligentna dobrze prezentująca się z kilkuletnią praktyką w kwaciarstwie z dobrymi referencjami przyjmie posadę kierowniczą lub bukietarki Łaskawe zgłoszenia Kraków-Debniki, Pułaskiego 6, I. p. lewo. zdw 35 653

Ślusarz
z prawem jazdy samochodem, szuka posady magazyniera, inkasenta szofera lub za ślusarza. Oferty Kurjer zdw 34 417

Poszukuje
posady woźnego, (portjera) lub stróża. Jestem sumienny, pracowity i nieskazitelnej przeszłości. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 35 303

Elektromonter
szofer, kawaler, lat 26, poszukuje posady. Miejscowość obojętna. Łaskawe oferty Kurjer zdw 35 845

Panięka
lat 20, sierota, znająca się na dobrem prowadzeniu gospodarstwa poszukuje posady stałej do bezdzietnego małżeństwa lub samotnej osoby od 1. 4. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 35 846

Bufetowa
z kancją szuka posady zaraz lub 1. IV. Oferty Kurjer zdw 35 841

Krawcowa
poleca się w dom, szyć skuratnie i modnie 3,50 dziennie. Oferty Kurjer zdw 35 910

Pracznica - prasowaczka
poszukuje posady do dworu z dobrymi świadectwami zaraz lub od 1. 4. Oferty Kurjer zdw 35 925

Samodzielna księżkowna bilansistka
znająca żurnal amerykański, pisząca biegle maszyną zmienia posadę zaraz ewent. 1 maja, tylko do poważnego przedsiębiorstwa lub instytucji. Oferty Kurjer zdw 35 931

Starsza osoba
inteligentna, wykształcona, znająca gospodarstwo domowe przyjmie za skromnym wynagrodzeniem posadę u samotnej osoby, albo do wyreczenia pani domu. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 35 978

Bona - freblanka
poszukuje posady do dzieci w majątku. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 976

Wychowawczyni-freblanka
z kilkoletnią praktyką poszukuje posady najchętniej do ochronki, zakładu wychowawczego lub t. p. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 35 977

800 zł
kauceji dam za posadę kasjerki, ewentualnie do prac biurowych. Oferty Kurjer zdw 35 990

Szofer
kawaler z praktyką warsztatową chętny do innych prac poszukuje posady zaraz prywatnie. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 35 754

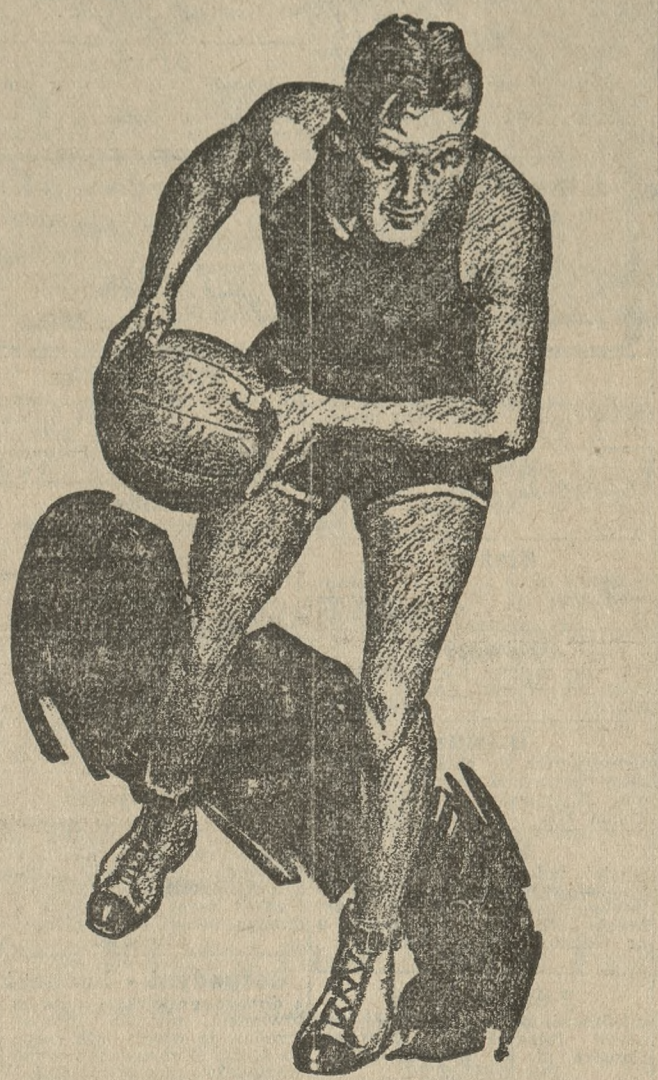
Szofer
kawaler z prawem jazdy taksówką, ciężarówką, poszukuje posady zaraz. Adres Dyl. Dłusk, poczta Prydzry. zdw 35 468

Kierownik cegielni
poważna siła, żonaty z dłuższą praktyką znający najnowszy system cegielniany, zmienia posadę zaraz. Oferty Kurjer zdw 35 383

Młodsza panienka
umiejąca dobrze liczyć szuka posady jako uczennica w zakładzie. Oferty Kurjer zdw 35 489

Mistrzini stroju
rutynowana w modelach poszukuje posady Oferty Kurjer zdw 35 471

Ilustracja Poznańska i Nowiny Sportowe bezpłatny DODATEK do 8-mio strony

Kurjera Poznańskiego

Obiady
trzęciwe, na masle 1 zł. Nowy Rynek 14/15, parter, lewo. dw 4548

Suknie
płaszcz, kostiumy szyje elegancko po cenach przystępnych. Szmarzewskiego 30, II, lewo.

Pięknym
będziesz używając niebywałego wynalazku „Agawa” — usuwa po 3 dniach pieg, zmarszczki, plamy wątrobiane, wydelikatnia cerę. — Cena 5 zł za pobranie 6,50 zł. Dom Handlowy Jaśkiewicz, Poznań, Fredry 6. zdw 35 745

Obiady i kolacje
po 90 groszy poleca Jadalnia „Pod Słońcem”, Półwiejska 5, Dom ogrodowy. zdw 35 776

Negatywy
retuszuje czysto. Bartkiewicz, Prusa 19, parter. zdw 35 894

Elegancko
szybko wykonuje pracownia kapeluszy damskich. Majewska, Stary Rynek 18/19, I, lewo. zdw 35 882

Dziecko
oddam na własne, ładna dziewczynka 2½ miesiąca. — Adres wskaże Kurjer zdw 35 907

Wielkanocne święta
Jak tania a zdrowo przyrządzić mięsna sosa, ciasta, mazurki, torty, pięknie garniowane, na krycie stołu, wyczuć się. Panie gospodynie w 10 lekcjach wieczornych tylko za 25.— zł. na Kursach Gospodarczo Zawodowych w Poznaniu, św. Marcina 69 nw 9546/7

Dentysta
przystojny ożeni się z panną lub młodą wdówką do lat 26. Panie praktykujące w tym zawodzie mile widziane. Łaskawe zgłoszenia proszę skierować do Kurjera Poznańskiego pod zdw 35 715

Kawaler
brunet, średniego wzrostu lat 34 właściciel hurtowni wartości 1.000.000 poszukuje odpowiedniej towarzyski życia. Dyskrekcja pod słowem honoru zapewniona. Łaskawe zgłoszenia o ile możliwym z fotografią Kurjer zdw 35 751

Wdowiec
w średnim wieku, brunet, wysoki, rzekomo bardzo przystojny, kupiec, właściciel większego, dobrze prosperującego przedsiębiorstwa, szuka żony, wdowy lub starszej panny od lat 25 z majątkiem. Ewentualne pośrednictwo rodziny pożądan. Oferty z fotografią, która się zwraca do Kurjera Pozn. zdw 34 436

Pani
pozna w celu matrymonialnym poważnego, inteligentnego pana na stałym stanowisku od lat 40-45. Oferty Kurjer zdw 34 644

Kawaler
lat 36, posiadający większe, dobrze prosperujące przedsiębiorstwo w Poznaniu, pragnie w celu matrymonialnym poznać pannę uciwłą do lat 28 z odpowiednim majątkiem. Zgłoszenia tylko z fotografią Kurjer zdw 35 821

Restauracja - kawiarnia
w biegu w powiatowym mieście na Pomorzu do wydzierżawienia lub wspólnik fachowcy z 5 000 zł. Obrót miesięczny 12-18 000 zł. Zgłoszenia do Kurjera zdw 35 892

Inteligentna
panna córka urzędniczki lat 19, znająca robotki i umiejąca grać na fortepianie poszukuje posady do dzieci, może być także pomocą w odrabianiu lekcji. Zgłoszenia proszę skierować do Kurjera Poznańskiego pod zw 35 673

Panienska
przystojna (laborantka) w trudnym położeniu prosi o zajęcie kasjerki lub ekspedjentki w drogerji. Oferty Kurjer zdw 35 219

Książkowa
obeznana z żurnalem amerykańskim wszelką pracą biurową, przyjmie odpowiednią posadę. — Oferty Kurjer zdw 35 220

Starsza
służąca z samodzielnym gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady, najchętniej w Poznaniu. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 35 853

Dziewczyna
poszukuje posady na cały dzień samodzielnie, dobre świadectwa zaraz. Zgłoszenia do Kurjera zdw 35 942

Marszantka
zdolna poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera zdw 35 700

Urzędnik
żonaty, lat 35 z branży drzewnej, zwolniony z powodu likwidacji przedsiębiorstwa poszukuje zaraz posady. Może wykazać się najlepszymi świadectwami oraz referencjami. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. dw 4547

Pracznica
uczniwa poleca się. Oferty Kurjer zdw 36 018

Dziewczyna
młodsza poszukuje posady do wszystkiego lub pokojowej. Oferty Kurjer zdw 36 011

Pokojowa
lub do wszystkiego szuka posady od 1. IV. Oferty Kurjer zdw 35 771

Poszukuje
posługi z praniem. Oferty Kurjer zdw 35 920

Szukam
prania i posługi. Oferty Kurjer zdw 35 995

Kresowianka
doskonale znająca na oszczędnej i wykwinnej kuchni i gospodarstwie domowym, za pokój z utrzymaniem z mężem, pragnie się zająć zarządzeniem domu. Rynek Jeżycki 2, u p. Krawczyńskiej, III. zdw 35 962

Młodszy pomocnik
z branży skór poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 36 048

Kupiec korespondent
młodszy polsko-niemiecki samodzielny, 6-letnia praktyka szybko orientujący poszukuje posady w poważnym przedsiębiorstwie nie koniecznie w Poznaniu. Łaskawe oferty Kurjer zdw 36 038

Pokojowa
z lepszego domu poszukuje posady od 1. 4. Oferty do Kurjera zdw 36 013

Gospodyni - kucharka
poszukuje posady od 1. 4. Oferty Kurjer zdw 35 988

Szofer - kowal
z praktyką poszukuje pomocy zaraz. Oferty Kurjer zdw 35 811

Ogrodnik
kawaler, lat 30, — obeznany w szlachetnie w swym zawodzie, znający także siodlarstwo, poszukuje posady 1. 4. na majątku lub handlowym zakładzie. — Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 36 020

Młodsza
dziewczyna z gotowaniem poszukuje posady od 1. 4. Oferty Kurjer zdw 36 006

Ogrodnik
z czteroletnią praktyką z świadectwami poszukuje posady z utrzymaniem lub bez. Oferty Kurjer zdw 35 549

Bona
uczniwa, religijna, z dobrej rodziny, z kilkoletnią praktyką, język polski i niemiecki, poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer dw 4 550

DZISIAJ W KINIE
Apollo: „Zaklęta rzeka”.
Casino: „Pat i Patachon w obliczu śmierci”.
Colosseum: „Riff i Raff jako Detektywi”.
Dom Rzemieślniczy (ulica Fr Ratajczaka): „Deszcz Róż”.
Edison: „Kapitan gwardji królewskiej”.
Metropolis: „On Nie powróci już”...
Odeon: „Trujące usta”.
Renaissance: „6 tygodni wśród apaszów”.
Słońce: „Gehenna Miłości”.
Wilsona: Rapsodia Węgierska

Służąca
poszukuje miejsca do wszystkiego, dobrze gotuje, od 1. 4. Oferty Kurjer zdw 35 941

Pokojowa
uczniwa z dobrymi świadectwami umiejąca szyć i prasować szuka posady od 1. 4. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 35 934

Młodszy technik dentystyczny
pracujący w zbroje, kauczuku i operatywie technicznej poszukuje posady Najchętniej w Poznaniu od 1. 5. 30 r. Oferty Kurjer zdw 35 661

Osoba
w średnim wieku, obeznana z gospodarstwem wiejskim i wiejskim, z dobrą obywatelską kuchnią, czysta, sumienna, uczniwa, dobre świadectwa, szuka posady od 1. 4. 30. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 822

Dziewczyna
poszukuje posady od 1. 4., zna pranie, prasowanie sztywnej bielizny, gotowanie i wszelką pracę domową. Oferty Kurjer zdw 36 001

Kasjerka - książkowa
z ładnym charakterem pisma, znająca wszelkie prace biurowe szuka posady. Oferty Kurjer zdw 35 830

Dziewczyna
uczniwa, porządna, dobrze polecona, szuka posady od 1 kwietnia do wszystkiego z gotowaniem lub za pokojową Zgłoszenia do Kurjera zdw 35 828

Obciążaczka
wybijaczka z dobrymi świadectwami szuka posady. Oferty Kurjer zdw 35 786

Asystentka
dentystyczna samodzielnie w operatywie technicznej szuka posady. Oferty Kurjer zdw 35 899

Prośba
do właścicieli cegieł. Która z cegieł zaangażuje zaraz majstra ceglarskiego z długoletnią praktyką, specjalistę na dachówki i drewno obeznanego z prasami, maszynami i z prowadzeniem administracji, wykazującego wielką znajomość swego zawodu na skromnych warunkach. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 35 884

Ogrodnik
pomocnik gospodarczy poszukuje posady dobrze polecony, obowiązkowy Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 35 883

Starsza
dziewczyna z dobrej rodziny uczniwa, pilna, szuka posady do wszystkiego z zotowaniem od 1. 4. lub 15. 4. Oferty Kurjer zdw 35 878

Parki i ogrody
zakłada artystycznie dobrze i solidnie Henryk Kretschmer, ogrodnik, Wnieście p. Bojanowo Stara, pow. Śmigiel. zdw 35 966

Dziewczyna
wiejska poszukuje posady z dobrem gotowaniem zaraz lub później, tylko w lepszym domu. Oferty Kurjer zdw 35 865

Dla córki
mej, dobrze wychowanej, która w domu rodzicielskim była ekspedientką w piekarni, poszukuje posady również w piekarni z przyłączeniem do rodziny. Oferty Kurjer zdw 35 863

Krawcowa
na eleganckie kostiumy, płaszcz, suknie poza dom. Poznańska 52, Brzeskwiniewicz. zdw 35 953

Posługaczka
uczniwa, czysta, dobre świadectwa poszukuje posady przed południem, Pensja 30 do 40 zł miesięcznie. Oferty Kurjer zdw 35 833

Szofer
wdowiec punktualny chętny poszukuje posady z kaucją prywatnie. Oferty Kurjer zdw 36 022

Panna
znająca cokolwiek gotowanie przyjmie posadę elewki celem dalszego wydoskonalenia się. — Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 35 820

Dziewczyna
skromna, uczniwa poszukuje posady zaraz lub od 1. IV. z samodzielnym gotowaniem. Oferty Kurjer zdw 35 819

Prania
lub posługi poszukuje zaraz. — Oferty Kurjer zdw 35 806

Panna
inteligentna, z dobrej domu, znająca szyć i robotki, przyjmie posadę do dzieci w charakterze boni, najchętniej na wieś. Oferty Kurjer zdw 35 823

Pomocnik krawiecki
koczający kurs kroju, poszukuje odpowiedniej posady celem uzupełnienia wiedzy fachowej. Na zyczenie kaucja. Na ostatniej posadzie ca. 5 lat. Zgłoszenia Edmund Gawroński, Miłosław, Dworzec. zdw 35 836

Dziewczyna
z prowincji poszukuje posady do wszystkiego zaraz lub 1. IV. — Oferty Kurjer zdw 35 868

Krawcowa
szuka pracy poza domem i na wieś, garderobe damska, dziecięca i chłopięca, oraz bieliznę. Oferty Kurjer zdw 35 829

28 WOLNE MIEJSCA

Apteka
w Swarzędzu, blisko Poznania, poszukuje od 1. IV 30 elewa z maturą typu humanistycznego. Zgłoszenia aptekarz Gramse, Swarzędz. zdw 35 542

Od 1 kwietnia
poszukuje panny z lepszej rodziny, która przeszła kurs pielęgniarstwa, może być bez egzaminów, skromnej, czystej, kochającej dzieci, do wychowywania niemowlęcia i 20 miesięcznego dziecka. Zgłoszenia podaniem warunków, świadectwami, życzyrysem o ile możliwe z fotografią do Kurjera Pozn. pod zw 35 878

Agent
posiadający rozległe stosunki w branży pożyczkowej z poważnymi referencjami potrzebny. — Zgłoszenia firm „Julpol”, Rzezczypospolitej 3, 10—11 rano. zdw 35 217

Marszantka
dyrektorka potrzebna zaraz do Ostrowa (Włkp.). Oferty Kurjer zdw 35 472

Solidnych
zastępców sprzedają obligacji państwowych na raty poszukuje jedyna wyłącznie chrześcijańska i polska instytucja Gwarantujemy dotrzymanie korzystnych warunków. Zgłoszenia do „Spółdzielczy Bank dla Eskontu i Zaliczek”, Lwów, ul. Akademicka 10. n w 9 529

Kino ODEON, ul. 27 Grudnia 14.
Wielki dramat miłosnej kobiety, którą napiętnowało przeznaczenie p. t.
Trujące Usta
z Warwick Ward. z w 22 893 Ceny niższe.

Pokojowa
czysta, sumienna poszukuje posady. Wyjedź chętnie nad morze. Oferty Kurjer zdw 35 872

Młodszej
kucharki, dziewczyny do dzieci poszukuje. Słowackiego 8, II, prawo. zdw 35 866

Służąca
może się zaraz zgłosić do restauracji przy ul. Szamarzewskiego 18. zdw 35 858

Dziewczyna
młodsza, uczniwa potrzebna od 1 kwietnia. Wierzbiciele 30 I, lewo. zdw 35 847

Dzielnia
ekspedjentka do składu rzeźniczego potrzebna zaraz. Zgłoszenia Kotliński, ul. Marszałka Focha 170. zdw 35 846

Modelki
młodej, ładnej do aktu i portretu poszukuje, najchętniej ze sfery inteligentnych. Zgłoszenia Krzyżanicki, Matejki I, III, piętro u dr. Gackowskiego od 12—14. zdw 35 844

2 dziewczynki
młodsze do pomocy w naszej pracowni fotograficznej przyjmie Camera, ul. Fr Ratajczaka 3. Pw 10 083-12.257

Tancerki
potrzebne ze szkół. Warunki do omówienia na miejscu. Zgłoszenia odczennie do kierownika baletu od 5 do 8 wieczór. Matejki 4, front, I, piętro, na prawo. zdw 35 522

Panie
i Panowie do sprzedaży domokrajnej art. pierwszej potrzeby. Zgłoszenia „Erdeha, Gwarna 11, III, od 9—12. Pw 10 083-53,483

Potrzebna
bufetowa zaraz przystojna, i służąca. Restauracja, św. Wojciech 14-15. zdw 35 730

Uczeń
potrzebny do drogerji po 6 klasach gimnazjum względnie wydziałowej Z praktyką pierwszeństwo. Zgłoszenia św. Marcin 62, godzina 5—7 wieczór. zdw 35 855

Służąca
zdrowa do dzieci i lekkich prac domowych potrzebna od 1. 4. — Zgłoszenia do 6, wejście przez skład żelaza. Brychczyńska, Szewska 16, III. zdw 35 945

Służącej
do wszystkiego dobrze gotującej poszukuje od 1 kwietnia. Piechowska, ul. Szewska 16, II, p. dzwonek przy bramie. zdw 35 944

Krawiec
pierwszorzędny na konfekcje damska pracujący poza domem potrzebny. Zgłoszenia „Par” 27 Grudnia 18 pod 53.106. Pw 10 109-53.106

Poszukuje
mistrza dzianego i trzeźwego ślusarza-mechanika obznajmionego z przyrządami. Oferty z podaniem pretencji oraz referencji do „Par” Al. Marcinkowskiego 11 pod 12.284 Pw 10 108-12.284

Poszukuje
działnego mechanika ze znajomością maszyn do pisania, liczenia, kopjowania i powielania. — Oferty z podaniem pretencji oraz referencji do „Par” Al. Marcinkowskiego 11 pod 12.283. Pw 10 107-12.283

Agenci
domokrążni wszystkich miast (gdzie są wodociągi) uwaga. Artykuł pierwszej potrzeby, zarobek łatwy duży. Zgłoszenia: Warszawa, skrytka pocztowa 256. Tw 1279

Ekspedjentka
do księgarni i składu papieru, tylko inteligentna potrzebna. — Zgłoszenia z odpisami świadectw, fotografią i podaniem warunków do „Par” Bydgoszcz, Dworcowa 72 pod „Księgarnia”. Pw 9 974-63.147

Poszukujemy
pierwszorzędnego organisty. — Zgłoszenia Dyrekcja Teatru Świętego „Słońce” w Poznaniu. Pw 10 113-12.228

A. A. A.
9 inżynierów, 20 elektrotechników, 24 szczerów, 4 stenografistki, 8 maszynistek i 3 księgowych poszukuje poważne przedsiębiorstwo samochodowe - akcesoryjne. Szczegóły w ostatnim numerze tygodnika „Automobilisty i Lotnika „Autolot”. Tw 1283

Służąca
wycieczona krawieczkowni może się zgłosić św. Czesława 3, I, Wiechniak Zgłoszenia 2 — 8 po południu zdw 35 905

Ekspedjentka
do składu kolonialnego wyszynku, opału i materiałów budowlanych potrzebna zaraz Zgłoszenia do agencji Kurjera Poznańskiego Swarzędzu. n w 9614

Młodszy
pomocnik fryzjerski może się zaraz zgłosić Karczary 57 p. p. zdw 35 902

Służąca
młoda potrzebna Guździolowa — Półwiejska 25, dom ogrodowy. zdw 35 922

Uczeń
z dobrem wychowaniem, wykształceniem gimnazjalnym, potrzebny do drogerji. Mazur, św. Marcin 11. zdw 35 929

Ekspedjentka
do składu piekarsko-ekskierniczego, początkująca, uczniwa, dobre świadectwa, język niemiecki, z prowincji, utrzymanie całkowite z przyłączeniem do rodziny potrzebna zaraz. Zgłoszenia z podaniem pensji do Kurjera zdw 35 981

Gospodyni - kucharka
z dłuższą praktyką z dobrem gotowaniem uczniwa, czysta, potrzebna do więcej osób zaraz lub od 1. 4. Zgłoszenia z podaniem warunków i świadectwami Wenzel, Ostrów Pozn. Wrocławska 14. zdw 35 968

Sto
Zł. dziennie mogą panowie przy lekkiej akwizycji zarobić. Zgłoszenia Świąteczek 30, II 4-7. zdw 32 632

Fotograf
pierwszorzędna siał, obeznana z nowoczesną techniką na kierownicze stanowisko potrzebny ewtl. zaraz za wysokim wynagrodzeniem. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 825

Kucharka
zaufana, zdrowa, która zna się doskonale na kuchni, specjalnie na lekkiej dla chorych, potrzebna od 1. 4. lub 15. 4. na prowincję do dobrego domu. Zgłoszenia z odpisami świadectw i podaniem pensji skierować do Kurjera pod zw 35 791

Potrzebuję
samodzielnej bufetowej. Oddam bufet na rachunek oraz kuchnię. Kaucji potrzeba 500—1 000 zł. — Zgłoszenia z fotografią do Kurjera Poznańskiego zdw 35 792

Dziewczyna
zaraz lub 1. 4. 30 do wszystkich prac domowych może się zgłosić. Skład. Gen. Prądzyńskiego 42. zdw 35 784/5

Pokojową
z bardzo dobrymi świadectwami, zdrowa, z prasowaniem sztywnej bielizny do większego domu w mieście na Pomorzu poszukuje od 1. 4. 30. Oferty Kurjer zdw 35 794

Prasowaczka
specjalista na płaszcz damskie poszukuje Fr. Kaszewski i Spółka pl. S-to Krzyżki 1. zdw 35 991

Biuralistka
z ładnym piśmem na stałą posadę natychmiast potrzebna. Oferty z kopjami świadectw do Kurjera zdw 35 915

Służąca
młoda, uczniwa, znajdzie stałe zatrudnienie Zgłoszenia pomiędzy 17—19. Przyjmie J. Chwiłkowska, ul. Bukowska 43. zdw 35 812/3

Służąca
z dobrem gotowaniem potrzebna. Warunek doskonale świadectwa. Zgłoszenia Mickiewicza 27, parter, lewo. zdw 35 788

Biurowej
bieglej w prowadzeniu ksiąg handlowych i w obliczeniu wydat. piszącej biegle na maszynie, poszukuje zaraz przedsiębiorstwo budowlane Zgłoszenia z odpisami świadectw i podaniem wysokości pensji uprasza się oddać pod zw 35 781 do ekspedycji Kurjera Poznańskiego.

Dziewczyna
do dzieci może się zaraz zgłosić od 1. IV. 30 r. zgłosić. Langnerowa, Gochowe Łąki 4. zdw 35 775

Nakładaczka
młodsza do tygla zaraz potrzebna. Drukarnia Metropolis, Wielkie Garbary 39. zdw 35 769

Zdolnego
maszynisty poszukujemy. Zgłoszenia pod „Niezwiązka”, Generalna Ekspedycja Ogłoszeń, Lwów, Legionów 1. n w 9 581

Elew
gospodarczy bez wjażemnego wynagrodzenia na majątek 2 000 móg potrzebny zaraz Pożądany syn gospodarczy. Przedstawienie osobiste konieczne. Majętność Skórzewo, p. Poznań I. zdw 35 897

Chłopak
do posyłek zaraz potrzebny Zjednoczeni Fryzjerzy Fredry 12. zdw 35 890

Maszynistka
na dorywcza pracę poszukiwana. Oferty Kurjer zdw 35 887

Potrzebna
dziewczyna spacerów dzieci. Kantaka 5, Pagowska. zdw 35 877

Dziewczyna
czysta i rzetelna potrzebna. Jeżycka 2, I, piętro, lewo. zdw 35 874

Uczeń
który się już uczył lub młody pomocnik potrzebny przy wolnym stole i własną pościelą. Oferty z wymaganiami i podaniem referencji K. Nowak, towary kolonialne. Jarocin Rynek 4. zdw 35 873

Poszukujemy
działnych podróżniących reprezentantów branży papierniczej celem lokowania atramentów, laków, tuszy kredek itp. własnej, solidnej fabrykacji. Oferty do „Par”, Bydgoszcz, Dworcowa 72 pod „Mars”. Pw 10 104 63.159

CASINO, Al. Marcinkowskiego 28. Tel. 28-55
Uwaga! Tylko na krótki czas!
„Pat i Patachon w obliczu śmierci”
Wesoły dramat genialnych komików.
Reżyserja znakomitego Lau Lauritzena.
Ceny znacznie niższe począwszy od 50 gr.
Początek seansów o 5, 7, 9. W niedzielę o godz. 3.

Humor zagraniczny

— Więc jesteście bliźniętami?
— Tak i to naprawdę jest niesprawiedliwe.
— Czemu?
— Bo gdy tatuś nie wie, który z nas coś zbroił, dostaje jemy obaj w skórę.
(Humorist London) S. F.

Przedpłata za kwiecień 1930 r. za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Poznaniu w eksped. zł 4.00 w agencjach zł 4.50, z odnośnikiem do domu w Poznaniu zł 4.70 z odnośnikiem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.94 kwartalnie zł 14.80 pod opaską w Polsce zł 9.00 pod opaską w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawn. nie odpowiada za dostarczenie pisma a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odeszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-lamowej 30 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 75 gr. na stronie czwartej 120 gr. na stronie drugiej 150 gr. przed wiadomościami potocznie 240 gr. od 1-lamowego milim. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30 w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża do wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświat. do godz. 9 przed połudn. Drobne ogłoszenia słowo napisowe (tłuste) 30 gr. każde dalsze słowo 20 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia nowstate wskutek matrycowania wydawnictwo nie odpowiada

Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 4072, 2305, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań, nr. 200 149.